

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

Odprte strani

EDO TORKAR
Na kaj čakamo

Predvsem je potrebno, ugotavlja uvodničar,
1. da se prične brezobziren boj proti korupciji in brezvestni spekulaciji,
2. da se državna uprava reorganizira, poceni, poenostavi in decentralizira.

MARKO JENŠTERLE

Trda roka, stisnjena pest, vsak dan dajo nam za jest

(Pankrti)

MG. DAMIJAN GUŠTIN

Ob 70-letnici Janeza Evangelista Kreka

DARINKA SEDEJ

Jeseničane tepe izguba, botri pa bežijo

SVETO KOBAL — MARIJA VOLČJAK

Uveljavlja se nesrečna filozofija, da ima upnik tako ali tako preveč denarja in da ni nemoralno, če ga oskubiš

Danes so gradiva protiinflacijskega programa državna tajnost ali pa niso za javnost, kar pomeni, da nastajajo v ozkih krogih, v tistih, ki so v zadnjem času simpatizirali z administrativnim urejanjem stvari.

Lesce, 15. oktobra — Turistično društvo Lesce, ki letos praznuje trideset let uspešnega dela, bo v nedeljo prejelo veliko priznanje, letni turistični nagelji, ki ga ljubljanska televizija podeljuje najboljšim na področju turizma v Sloveniji. Letni turistični nagelj in nežo podeljujejo tokrat že četrtri, prireditve, ki jo bo neposredno prenašala tudi televizija na prvem programu, pa pripravljajo v nedeljo v kampu Šobec, saj je delo leškega turističnega društva tesno povezano z razvojem kampa. Nežo pa bo za neuspešno obravnavo gradu prejela skupščina mesta Ljubljana. V. Stanovnik, Foto: F. Perdan

Referendum na zrelostnem izpitu

Ni naključje, da je centralni komite Zveze komunistov Slovenije na dnevni red današnje seje uvrstil tudi obravnavanje nekaterih idejnopolitičnih vprašanj referendumov. Za to so vsaj trije tehtni razlogi: veliko število referendumov z negativnim izidom v zadnjem času, različni idejni pogledi na tovrstno odločanje v sami zvezi komunistov ter predvidene spremembe ustave in zakona o združenem delu, ki bodo na novo opredelile vlogo referendumskega odločanja.

Nesporno je, da število referendumov o samoprispevkih v krajevnih skupnostih upada (v kranjski občini so, denimo, letos razpisali le dva). Krajevna vodstva, predvsem v podeželskih skupnostih, se zaradi zapletenosti postopkov in načina zbiranja denarja (sproti ga »požira« inflacija) raje odločajo za neposredno zbiranje prispevkov. V nekaterih krajevnih skupnostih kranjske občine so, na primer, letos zbrali za naložbe po sto milijonov dinarjev in več.

Še težje kot krajevne je izpeljati občinske in mestne referendume o samoprispevkih (Ljubljana, Koper, Jesenice...). Analize kažejo, da na izid ne vplivajo le splošne družbene in gospodarske razmere, temveč predvsem slabo poznavanje (stvarnih) zahtev in želja ljudi in razpoloženja na »terenu«. Šele v zadnjem času se je v tovrstno odločanje vključila znanost (raziskave javnega mnenja).

Delavci v organizacijah združenega dela so, povedano preprosto, referendumov že siti, še posebej tistih, na katerih le potrjujejo sprejete odločitve, zato so tudi upravičene njihove zahteve, da bi referendumsko odločanje omejili le na najpomembnejše zadeve. Na posvetu, ki ga je v sredo pripravila komisija za politični sistem pri Medobčinskem svetu ZKS za Gorenjsko, smo med drugim slišali tudi za primer, ko so v tovarni pretli delavcem z 80-odstotnimi osebnimi dohodki, če bodo na referendumu glasovali »proti«. Takšne in podobne »igre« z delavci so ob še vedno prisotni mezni miselnosti o enakih plačah glavni razlog, da na referendumih »pade« vse več pravilnikov o merilih za osebne dohodke.

Čeprav ustava daje občinam, republikam in federaciji možnost referendumskega odločanja o pomembnih družbenih vprašanjih, se »politični referendumi« pri nas še niso uveljavili — družbeni kritiki trdijo, da zato ne, ker se bojimo neposrednega odločanja. Naj bo tako ali drugače: zadnje čase se tudi pri nas pojavljajo pobude o tem, da bi se na vsejugoslovanskem referendumu izrekli o jedrskih elektrarnah, ustavnih spremembah, smrtni kazni. Pobude so izziv tudi za zvezo komunistov, v kateri ocenjujejo, da politični referendumi ne bi bili zausna delegatskemu sistemu, temveč njegovo koristno dopolnilo.

C. Zaplotnik

Kaj se dogaja v tržiškem Peku

Direktor napovedal odstop

Tržič, 15. oktobra — Člani tržiškega izvršnega sveta so na večerajšnji seji obravnavali pod zadnjo točko dnevnega reda, kamor ponavadi uvrščajo razne malenkosti, dokaj pomembno zadevo. Seznanili so se namreč z odstopno izjavo predsednika kolegijskega poslovnega organa tovarne Peko v Tržiču.

V njej je Franc Grašič navedel več vzrokov za tako odločitev. Čuti se krivega, ker ni zagotovil upoštevanja sklepov skupnega delavskega sveta na samoupravnih organih temeljne organizacije Komerciala in delovne skupnosti skupnih služb. V teh enotah Peka namreč nista uspela dva referenduma za sprejem samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah za delitev sredstev za osebne dohodke, na tretjem glasovanju pa so ločeno sprejeli ta dokument in se izrekli proti metodologiji za vrednotenje del in nalog delavcev Pe-

ka. Zato direktor ne vidi možnosti za dograjevanje stimulatívnejšega sistema nagrajevanja, prav tako pa si ne predstavlja uspešnega vodenja kolektiva brez podpore odgovornih delavcev v nekaterih oddelkih in enotah. Kot ocenjujejo, bo njegov odstop omogočil reševanje nastalega problema, pri čemer je vsako odlašanje glede na razmere v čevljarstvu lahko usodno.

Večina članov izvršnega sveta se je najprej vprašala, kaj se pravzaprav dogaja v Peku. Kot je pojasnil član sveta iz tega kolektiva, se strokovni kolegij

ukvarja razen s kadri in njihovim nagrajevanjem tudi z drugimi perečimi vprašanji, od zalog in likvidnostnega položaja do stroškov in donosnosti prodaje. Večina članov je tudi menila, da izvršnemu svetu ne more biti vseeno, ali se bo Peko še naprej obdržal v vrhu čevljarstva industrije ali pa bo padel v sivo povprečje, saj ta tovarna ustvari 70 odstotkov družbenega proizvoda v občini.

V izvršnem svetu se niso strinjali z odstopom direktorja Grašiča. Predlagali so skupnemu delavskemu svetu Peka, naj ne sprejme njegovega odstopa, obenem pa priporočili, da ocenijo vzroke neuspelega referenduma in storijo vse za dokončno uveljavitev predlaganega sistema nagrajevanja. Posamezni člani sveta so mislili tudi drugače; češ, direktor naj kar odstopi, delavci pa naj pripišejo sami sebi, če bodo namesto belega otepari črn kruh.

S. Saje

Preskrba z gorivom se je na gorenjskih črpalkah spet poslabšala. Primanjkujejo predvsem dizelska goriva, super bencin in kurilno olje. Kot pravijo na Petrolu, prodajo sedaj kar še enkrat več goriva kot je običajno. Vse pa zaradi tega, ker si nekateri kupci delajo zalogo.

M. A.

20. mednarodni sejem stanovanjske opreme

Vsestransko predstavljena oprema stanovanj

Kranj, 16. oktobra — Danes se že dvajsetič odpirajo vrata mednarodnega sejma stanovanjske opreme. To, kar so v sredo povedali prireditelji oziroma predstavniki nekaterih večjih razstavljalcev in spremljajočih prireditev, obeta, da bo letošnja prireditev sicer specializirana, vendar pa bo na njej dokaj vsestransko predstavljena oprema stanovanj.

Na sejmu sodeluje 221 domačih in 17 tujih razstavljalcev. Čeprav od osnovne opredelitve sedanjega sejma, kate-rega začetki segajo na področje splošne opreme, še precej manjka, da bi predstavili vse možnosti od opreme najmanjšega stanovanja do večje stanovanjske hiše, kot je rekel direktor sejma Franci Ekar, bo letošnji sejem po kakovosti in raznovrstnosti najbrž prekašal vse dosedanje.

To nekako potrjuje tudi izjava predstavnika kranjskega Merkurja, da do lani temu sejmu pravzaprav niso posvečali večje pozornosti (nekateri proizvajalci pa ga še zdaj niso povsem vključili v poslovni kole-

dar). Potem pa so zabeležili izreden poslovni uspeh, ki se lahko meri celo z avgustovsko sejmsko prireditvijo. Zato si je Merkur letos izbral kar dva poslovna dneva. Za poslovne dneve pa so se odločili še Astra, Metalka, Lesnina in Slovenijales.

Vsi razstavljalci, manjši in večji, obetajo ugodne posojilne pogoje in popuste za razstavljene izdelke namenjene opremi stanovanj. Prireditve je tokrat zasnovana na geslu, vse kar je razstavljeno, je moč kupiti oziroma naročiti. Posebej pa velja opozoriti na izobraževalni oziroma svetovalni del v celotni prireditvi. Potrošniško informativni center Cen-

tralnega zavoda za napredek gospodinjstva je namreč poleg razstave poskrbel vsak dan popoldne za svetovanje o ekonomičnem ogrevanju, ob 17. uri pa bodo na programu še posebna predavanja.

Za predstavitve možnosti, novosti in dosežkov za opremo stanovanj je tokrat namenjena večnamenska dvorana, v stari hali A pa so poleg zasebnikov razstavljalcev člani gobarske družine Kranj pripravili tradicionalno razstavo gob in gobjo restavracijo.

A. Žalar

Čez mejo z več denarja

Beograd, 14. oktobra — Ob prvem prehodu čez mejo bodo lahko v prihodnje nesli prvič 50 tisoč dinarjev, ob vsakem naslednjem prehodu pa 20 tisoč dinarjev. Dolejšmo lahko pri prvem prehodu nesli 10 tisoč dinarjev, ob naslednjem pa 5 tisoč dinarjev. Vrednost bankovcev ne bo smela presegati 5 tisoč dinarjev (prej tisoč dinarjev). V obmejnem prometu se zaenkrat ne bo nič spremenilo.

V. S.

Na Gorenjskem sejmu razstavljajo strani 6, 8, 9, 18, 19 in 20

Na skoraj šestih straneh lahko preberete, kdo sodeluje na 20. mednarodnem sejmu stanovanjske opreme

gorenje Vse za vaš dom! na gorenjskem sejmu v Kranju

- Posebej ugodno:
1. kuhinje in kopalnice za gotovino s 15-odstotnim popustom ali na obroke s 6-mesečnim odplačevanjem brez obresti
 2. stavbno pohištvo z 10-odstotnim pupustom
 3. boljšerji TIKI z 10-odstotnim popustom

- VSE ZA VAŠ DOM IN GOSPODINJSTVO
- VELIKA RAZSTAVA GOB

20. sejem stanovanjske opreme kranj, 16. - 22. 10. '87

- UGODNI NAKUPI
- OZIMNICA
- POPUSTI
- KREDITI

VAŠ BUTIK
TURISTIČNIH
USLUG

KOMPAS
LETALIŠČE
BRNIK
TEL.: 22-347

JOŽE KOŠNJEK
NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Odlašanje. Zakaj?

Ko je bolnik težko bolan in so še upi, da ga obdržimo pri življenju, zdravniškega posla večji ljudje ponavadi ne mečkajo, ampak po temeljitem, strokovnem premisleku hitro ukrepajo. Takšen težak bolnik je naša država, vendar izvoljeni in najbolj odgovorni zdravniku zanjo še kar naprej mečkajo. Protinflacijski program še nastaja, čeprav ga je še posebej Slovenija zahtevala še v časih, ko je bila inflacija 40-odstotna, danes pa je bližje dvestotim kot stotim odstotkom. Zdravniki najrazličnejših specializacij so morali začuda dolgo poslušati prepričevanja, da je strahovita in ena največjih inflacij na svetu glavni problem Jugoslavije in ne le eden od mnogih. Sedaj imamo menda osnutek protinflacijskega programa, ki obsega 120 ključnih postavk boja zoper to našo najhujšo nadlogo. Postavk seveda še ne poznam, vendar se mi zdi, da bo spet nastal papir, ki bo že zaradi svoje preobsežnosti težje uresničljiv in bo najverjetneje omogočal kup izjem, razlogov in podobno, ki jih pri nas znamo najti, če nečesa nočemo dosledno izpeljati. Da smo se za takšen protinflacijski program sploh odločili, je treba iskati razloge tudi zunaj: tako globoko smo zabredli v težave, da je omajano zaupanje v nas v tujini, še predvsem pa pri mednarodnem denarnem skladu.

Treba go bo vrniti, samo s pametjo, s poslušanjem za pametne rešitve, ki jih zdaj leto tako radi preslišimo. Niso bili redki doma in na tujem, ki so nas učili, da si s tem, ko za vračilo dolga dajemo blizu polovice deviznega priliva, natikamo za vrat. Pa smo si jo kar natakali, kar odlašali z drugo, pametnejšo in preizkušeno strategijo, in končno klecnili. Vračilo dolga smo morali spet preložiti in privoliti v to, da zmoremo plačati le dobrih 20 odstotkov deviznega priliva in ni več in da bomo morali še kaj drugega storiti v odnosu do tujih upnikov. Povrh vsega pa imamo še veliko nekritega dolga in za vse bo treba enkrat položiti račune in predrejem kaj narediti, da tega več ne bo. Samo negati, razpravljati in iskati najrazličnejše odgovore ne moremo več. Tudi vedno manj ljudi temu še verjame. Da smo uspešnejši, bom verjel, mi je dejal pred dnevi gorenjski kmet, ko bo moj denar nekaj vreden, ko bom z njim tudi čez par mesecev lahko kaj kupil, ko se mi ga bo splačalo hraniti in ne takoj zapraviti, ko si z njim tujci in tudi naši ljudje z njim ne bodo prizigali cigarete!

Ko tega ne bo, bomo lahko rekli, da smo uspeli, da smo nekaj ukrenili in nekaj tudi premaknili. Brez tega je neumno zgubljati besede in čas, ker tudi s tem zapravljamo. Enkrat nas pa vendarle mora srečati pamet.

J. Košnjek

Šolski koledar

Teden dni prvomajskih počitnic

Kranj, oktobra — Kranjske srednje šole bodo tako kot osnovne imele zimске počitnice od 25. januarja do 5. februarja prihodnje leto, pouka prost pa bo tudi letošnji 31. december. Ob prvomajskih počitnicah pa prihodnje leto pouka ne bo tudi v četrtek, 28. aprila in v petek, 30. aprila. Praktično se bodo torej potegnile na teden dni, saj v Sloveniji praznujemo tudi 27. aprila, v šolo pa bodo učenci po prvomajskih praznikih prišli v sredo 4. maja.

Takšen šolski koledar so potrdili na nedavnih seji kranjskega izvršnega sveta, ob tem pa se je razvila vroča razprava, saj so nekateri sodili, da tako dolgih prvomajskih počitnic ne zaslužimo. Zavrnili so jih s kopicjo razlogov. Delavci od drugod tedaj običajno vzamejo dopust, gre domov in s seboj seveda vzamejo tudi otroke, če ne gre drugače, jim starši pač napišejo opravičila. V dobro organiziranih tovarnah prvomajske praznike običajno izkoristijo za večje re-monte in vzdrževalna dela, delavci pa imajo med 27. aprilom in 1. majem kolektivne dopuste. Je torej pametno, da so šolski razredi tedaj na pol prazni, saj starši otroke vzamejo s seboj na dopuste in izlete? Bržkone ne, sicer pa so tako ali tako naši šolarji dokaj obremenjeni in težko je reči, da prvomajskih počitnic ne zaslužijo, saj si tedaj vsaj malce ohladi glave za zadnji nas-kok na končne ocene. M. V.

Nov korak k božiču kot ljudskemu, verskemu in cerkvenemu prazniku

Praznovali naj bi, ne delali

Ljubljana, 14. oktobra — Večina slovenske javnosti, ne le katoliška, je za uzakonitev božiča kot dela prostega dneva. Vendar na prvi pogled simpatična ideja ni enostavno uresničljiva, saj je Jugoslavija tudi na verskem področju zelo pisana. Tako bo letos ostalo še pri božičnih čestitkah, drugo leto pa utegnejo biti zadeve že jasnejše.

Ne bo odveč kratek skok v prva povojna leta. Na osnovi izročila Osvobodilne fronte slovenskega naroda in značaja slovenskega narodnoosvobodilnega boja je bil božič do leta 1952 dela prost dan. Ker pa so bila ta leta najhujša nasprotja med mlado jugoslovansko državo in Vatikanom, je bila odredba o ukinitvi božiča kot dela prostega dne eno od dejanj države zoper rimskokatoliško cerkev. To je bilo politično dejanje, ki si ga ni mogoče razlagati samo s stališča ločitve cerkve od države. Ideja o dela in šole prostem dnevu živi naprej. Izražena je bila v anketi o slovenskem javnem mnenju, s samoupravno družbo vedno bolj sodelujoča cerkev to zagovarja in glasovi, naj se o tem razmislija, so vedno pogostejši. Na sredini seji sveta za odnose z verski-mi skupnostmi pri predsedstvu republiške konference SZDL so rekli enako, vendar so menili, da ne kaže hiteti, ampak je treba delovati pretehtano, zmerno. Letos bo

zanesljivo še ostalo pri božičnih voščilih predstavnikov SZDL in verskih skupnosti, kar je bilo lani v drugih delih Jugoslavije grajeno, vendar še zdaleč ni v nasprotju z ustavo, kar so trdili nekateri. Letos se, za razliko od lani, namerava vključiti še televizija.

Optimisti pa dokaj glasno trdijo, da utegne biti božič dela prost dan že prihodnje leto. Tudi letos po šolah in tovarnah, če bi kdo želel zaradi tega ostati doma (dopust je možen), ne bi smeli delati problemov, če gre za kulturno, človeško, družinsko in ne politično izkrivljanje božiča. Pobuda Slovenije, čeprav je to v njeni pristojnosti, bo zanesljivo povzročila različne komentarje, saj je že v Sloveniji več verskih skupnosti in vse so načeloma enakopravne, drugje pa verska pisanost še večja. Nujno se bo treba ozirati tudi na ostale v Jugoslaviji, čeprav naj se vsaka republika glede tega odloča po svoje. Mi imamo že

itak en praznik več (1. november) in bi mogoče kazalo na račun božiča kakšen praznični dan odvzeti.

Če bo božič dela prost dan, potem tega nihče ne sme vzeti za zmago ali poraz. Božič mora ostati to, kar je v svojem bistvu. Tudi napak bi bilo, če bi se ta dela prost dan spremenil v pretirano veseljačenje, nakupovalno mrzlico, potrošništvo, kot so takšni prazniki že v tujini. To k takšnemu prazniku sodi, vendar v razumni meri. Prav imajo tudi tisti, ki pravijo, da je božič, kot dela prost dan stvar politične modrosti, zadeva političnega razuma, da vernikom vrne tisto, kar je bilo pač zaradi razmer takrat vedno, da je praznovanje božiča dokaz napredka in odnosih med cerkvijo in državo in da je treba nadaljevati. Je pa tudi res, da je večina sveta spoznala, da se v tovarnah v dneh pred koncem leta zelo malo naredi in je še najmanj škoda, če so ljudje doma.

Rina Klinar, vodja strokovne službe SIS na Jesenicah:

Kdo bo plačeval za zgubarje?

Jesenice, 14. oktobra — V drugih gorenjskih občinah so lani s pr.cej nezaupanja, češ v kaj se podajajo, spremljali početje v jeseniških silih, kjer so že marca pogumno začeli usklajevati skupno porabo z rastjo gospodarstva in niso čakali konca leta, kot drugje. Pogum se je Jesenicam splačal, saj imajo zdaj, ko se prižiga zelena luč za vnovčenje sisovskih presežkov, umetno ustvarjenih z interventnim zakonom vlade, višjo osnovo za letošnje porabo. Ravno zato jeseniško gospodarstvo letos tudi ni več obremenjeno za občinske programe družbenih dejavnosti kot lani; izjema sta le raziskovalna skupnost, ki ni zakonsko uokvirjena, in skupnost otroškega varstva zaradi tekočega usklajevanja porodniških nadomestil. Kljub temu pa Rina Klinar, vodja strokovne službe jeseniških sisov, napoveduje skupni porabi črno prihodnost. Prihaja čas, ko se bo treba marsikateri že ustaljeni pravici, marsikateremu kamenčku v mozaiku skupnega standarda odreči, pravi.

Projekt obrzdanja inflacije je padel tudi v družbenih dejavnostih?

»Res je. Rast skupne porabe usklajujemo za nazaj; najprej za prve tri mesece, potem za polletje in tako naprej. Ker pa inflacija drvi mimo vseh načrtov, s porabi za nazaj ne pokrivamo stroškov družbenih dejavnosti. V jeseniški občini bomo letos za skupno porabo namenili nekaj manj kot dvanajst milijard dinarjev. Od tega gre 53 odstotkov za zdravstvo, 28 za izobraževanje, 11 za otroško varstvo, ostanek poberejo drugi. Maneverskega prostora je malo. Zato nas toliko bolj prizadene povečanje stroškov za socialno varnost ljudi, to je za otroške dodatke, bolniška in porodniška nadomestila in podobno, kar nas je letos v prvem polletju stalo toliko kot lani celo leto. Raven socialne varnosti družine se ravna po republiškem povprečju, ki je višje kot v jeseniški občini. Razumljivo, da je zato vse več upravičencev do raznih nadomestil in pomoči.«

Socialni programi so ena plat; kaj pa še bistveno vpliva na večje stroške družbenih dejavnosti?

»Osnovni razlog izvira iz nespoštovanja planov zaposlovanja. V letošnji resoluciji piše, da se bo število zaposlenih povečalo do 0,4 odstotka, torej v okviru naravnega prirastka, kar spriči zoženega poselitvenega prostora in posodobitve proizvodnje ne bi smeli preseči. Dejansko pa so organizacije v planu skupnosti za zaposlovanje načrtovale kar 3,1 odstotno rast zaposlovanja. Tako pretirano neplanirano zaposlovanje seveda pritiska tudi na družbene dejavnosti in povečuje njihove stroške. Udarjene so predvsem zdravstvena, izobraževalna in skupnost otroškega varstva, ki so

že tako največje porabnice. Rastejo stroški za zdravila, bolniške, povečuje se število oddelkov v osnovni šoli, vrtcu.«

Ob polletju je bilo enajst jeseniških organizacij v izgubi. Sploh je sestava gospodarstva dokaj neugodna. Kako bo to vplivalo na skupno porabo, če se kolo izgub in nizke rasti dohodka ne bo obrnilo?

»Zaradi manjših plač se povečujejo stroški za socialno varnost delavcev oziroma njihovih družin, še huje pa se bo slabo gospodarjenje odrazilo v prihodnjem letu, ko začne v celoti veljati zakon o celotnem prihodu in slovenski obračunski zakon. Viri za financiranje posameznih družbenih dejavnosti bodo novi; za usmerjeno izobraževanje, telesno kulturo, kulturo, delno zaposlovanje, raziskovanje bo merilo ostanek dohodka.«

Menda imate izračun, kaj pomeni tak sistem financiranja v stevilkah?

»Republiški zavod za družbeno planiranje je izdelal oceno izpada prihodkov družbenih dejavnosti na osnovi rezultatov gospodarstva v prvem polletju letos. Za jeseniško občino je ocenil povprečni izpad za četrtno, nas postavil med štiri slovenske občine z največjim ocenjenim izpadom denarja.«

Kaj predlagate?

»Nobeneh uradnih usklajenih izhodišč še nimamo. Mislim pa, da družbeno, gospodarsko, politično, narodnostno in kakorkoli še hočete ni sprejemljivo, da zlasti usmerjeno izobraževanje in kulturo postavljamo na finančno negotova tla. Odprto je vprašanje ustavnosti zakona o celotnem prihodu, ki rangira družbene dejavnosti; nekatere avtomatično postavlja kot nepogeljive, druge pa kot fakultativne, izbirne, neobvezne.«

Če gospodarstvo ne bo ustvarilo dohodka, torej ne bo prispevalo za »fakultativne« družbene dejavnosti. Kje dobiti manjkajoči denar?

»Najbrž bo treba ubrati pot, kot jo je pred nedavnim republiška izobraževalna skupnost: ker so imele posebne izobraževalne skupnosti izgubo, je z večjo prispevno stopnjo obremenila tiste, ki »lahko« dajo. Na Jesenicah je problem toliko hujši, ker bremenimo na nimamo na koga preložiti, če bi, na primer Železarno, oprostili obveznosti. Uspešnejši najbrž ne bodo hoteli plačevati še za iz-gubarje, razen tega pa je zakonsko predpisana tudi zgornja meja obremenitve bruto osebnega dohodka. Problem je tudi, ker se krči število tozov z matičnim sedežem zunaj jeseniške občine in je vse manj denarja iz tako imenovanega sedežnega principa. Posebno v zdravstvu in socialnem skrbstvu odliv iz občine narašča. Družbenim dejavnostim oziroma skupnemu standardu ljudi, kar je eno in isto, se torej obetajo leta suhih krav. Najbrž se bomo marsičemu, kar zdaj imamo, morali odreči, dokler slaba leta ne bodo mimo.«

H. Jelovčan

Ob 70-letnici smrti J. E. Kreka

Sedemdeset let mineva te dni (točno 8. oktobra), odkar je v Šentjanžu na Dolenjskem, med obiskom pri prijatelju župniku Bajcu, srčna kap nenadoma pretrgala življenjsko nit Janezu Evangelistu Kreku, enem najvidnejših politikov tedanjega časa, po političnem, socialnem, gospodarskem in žurnalističnem delovanju pa tudi eni najbolj zanimivih osebnosti v vsej slovenski zgodovini.

V počastitev spomina na velikega in dolga desetletja prezrtega moža pripravljajo KUD in krajevna konferenca SZDL Selca, občinska konferenca SZDL Škofja Loka, Zveza hranilnokreditnih služb Slovenije in Zadržna zveza Slovenije slovesnost ob 70-letnici njegove smrti. Prireditelji bo v nedeljo, 18. oktobra, ob 11. uri pred osnovno šolo v Selcih.

L. B.

Srečanje borcev 30. in 31. divizije

— Ob 44-letnici ustanovitve 30. in 31. divizije NOV organizirata odbora skupnosti borcev obeh divizij v soboto, 17. oktobra, 15. uri v Domu JLA v Ljubljani tradicionalno tovarniško srečanje bork in borcev obeh divizij in vseh enot ter služb IX. korpusa. Vabljeni.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konferen-ce SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Štefan Zargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Lea Mencinger (kultura), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Danica Dolenc (za dom in družino), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Vilma Stanovnik (mladina, gospodarstvo), Dušan Humer (šport), Stojan Saje (Tržič), Danica Zavrl-Zlebir (socialna politika), Marjan Ajdovec (tehnični urednik), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija). Časopis je poltednik. Izhaja ob torkih in petkih.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo 28-463, mali oglasi in naročnina 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Naročnina za II. polletje 1987 je 7.500 din

Ob tednu otroka

Komercialna razstava igrač in predavanje o dobri igrači

Brdo pri Kranju, oktobra — Že dvanajstič zapored so v trgovski delovni organizaciji, točneje v temeljni organizaciji Engro, v tednu otroka pripravili komercialno razstavo igrač za vse poslovne partnerje.

V težnji, zbuditi zanimanje kupcev in izboljšati ponudbo, smo letos na Brdu opazili tudi igrače z oznako »dobra igrača«, ki jo po priporočilu komisije za oceno igrače dodeljujejo na vsakoletnem tradicionalnem sejmju igrač v Celju. Komisija, ki deluje v okviru Skupnosti otroškega varstva Slovenije, je kot poseben dodatek letošnji razstavi organizirala tudi predavanje za vzgojiteljice otroških varstvenih

ustanov Slovenije na temo »dobra igrača«.

»Ne samo z ustrezno vzgojo, temveč nujno tudi z dobro igračo vzgajamo bodoče generacije,« je povedala predsednica komisije za dobro igračo Ljubica Marjanovič-Umek. »Razlike med »dobro in dobro igračo so namreč zelo velike. V izbiri pa smo kupci prepuščeni sami sebi. Vzgojiteljici v vrtcu zaupamo svojega otroka in pri tem smo trdno prepričani, da bo otrok pri svoji igri uporabljal tudi dobro igračo. Predvsem v vrtcih ne bi smeli popuščati pri izbiri kvalitetne igrače, saj je izbira v prodajalnah igrač trilogajna predvsem očesu potrošnika in ne to-

liko samemu namenu. Mnenja o tem, kaj je dobra igrača, se razhajajo z mnenji komercialistov, ki navadno vse podredijo poslovnemu uspehu.

Člani komisije za dobro igračo so izrazili posebno odobravanje trgovski delovni organizaciji Kokra, ki je z dolgoletno tradicijo, prikazati na področju igrač res vse, kar se trenutno lahko dobi na jugoslovanskem tržišču, krepko posegla tudi na področje zares kvalitetne igrače. Potrošniki pa lahko že kmalu pričakujejo sadove teh prizadevanj tudi v vzgojno-varstvenih organizacijah in, kar je najvažnejše, tudi v prodajalnah z igračami.

Boris Jalovec

Laični sodelavci, vabljeni

Gorenjsko društvo za cerebralno paralizo išče neprofesionalne sodelavce, ki bi bili pripravljeni za majhno nagrado sodelovati pri varstvu prizadetih otrok, spremljati mlade in odrasle na letovanju in smučanju ter pomagati pri organizaciji športnih in družabnih dejavnosti za prizadete osebe. Kogar veselijo tako delo, naj se oglasi na telefon 25-261, interna 310, tovarišici Benedikovi, ali na sedež društva, Gosposvetska 10, v Kranju.

Nezadovoljni so rejci in mesarji, v mesnicah pa zmanjkuje svežega mesa

Kmetje še štrajkati ne moremo

Škofja Loka, 13. oktobra — V pričakovanju višjih odkupnih cen živine so kmetje že ves prejšnji mesec oddali klavnicam precej manj govedi kot običajno. Odločitev ZIS, da se meso s 1. oktobrom ne sme podražiti, je preskrbo trga s svežim mesom še poslabšala, saj v klavnicah zakoljejo več kot osemdeset odstotkov manj klavnih govedi kot običajno.

Podobno kot po vsej Sloveniji je tudi v gorenjskih občinah. V škofjeloški klavnici so morali delavci na dopust ali pa so jih premestili v druge obrate, kjer pa bo zaradi pomanjkanja surovin prav tako kmalu zmanjkalo dela. Le mesarji bodo lahko ostali v mesnicah in prodajali zmrzjeno meso, ki ga imajo na zalogi še za do konca meseca.

»Oskrba s svežim mesom v naših mesnicah je trenutno porazna. V vsem mesecu smo zaklali okrog sto petdeset glav živine, to pa je le nekaj več kot jih običajno zakoljejo v treh dneh. Že v prvem letošnjem polletju smo dobili v klavnice skoraj tri odstotke manj živine kot lani, v juliju dvanajst odstotkov, avgusta pa že več kot trideset odstotkov. Še precej manj smo zaklali prejšnji mesec, ta mesec pa zakoljemo le še neznatno količino živine. K sreči imamo novo hladilnico na Trati, ki je v tej krizi že odigrala svojo vlogo, saj tako kupcem v mesnicah lahko ponudimo vsaj zmrzjeno meso. Seveda pa takšno ni za v skrinje, zato se nam pri prodaji že precej pozna. Težave, sicer nekaj manjše, so tudi pri svinjskem mesu. Ogrožena pa je tudi proizvodnja mesnih izdelkov. Opazili smo, da je bilo letos pri kmetih veliko manj črnega zakola kot lani, sedanje razmere pa bo to najbrž spremenilo,« pravi direktor Mesozidelnikov Škofja Loka, Miro Dujč.

V klavnicah si ne morejo pomagati z nakupom mesa iz drugih republik, kajti tudi povsod drugje je veliko pomanjkanje vseh vrst mesa. Tako je moč dobiti živino le za več kot trideset odstotkov višje cene, kot veljajo v Sloveniji, denarja za pokriva-

nje razlik pa v klavnicah nimajo.

Razlike med veljavnimi in dejanskimi proizvodnimi cenami so tako velike, da kmetje živino zadržujejo v hlevih, hkrati pa skupaj z odborom za klavno industrijo pri živinorejsko poslovni skupnosti zahtevajo, da se takoj uveljavijo višje (za 26 odstotkov) odkupne cene, ter da se sorazmerno s tem podraži tudi meso v prodaji, kar je bilo predvideno že s 1. oktobrom. Ker pa tudi takšna podražitev ne bo pokrila vseh stroškov pitanja, predlagajo, naj bi se povečale tudi vzrejne premije.

»Naši kmetje so zelo razočarani, saj je zvezni odlok junija predvideval, da se cene povečajo s 1. oktobrom. 28. septembra smo na Kmetijski združenju od živinorejsko poslovne skupnosti dobili izračun novih cen, po katerem naj bi se te povečale za 25 odstotkov. S kupci živine (KŽK — TOZD Mesozidelniki) smo se sporazumeli o novih cenah, 30. septembra pa smo kmete o teh cenah že obvestili. 1. oktobra je na presenečenje vseh prišel preključek ZIS, da se cene živine ne smejo povečati. Posledica tega je, da kmetje živine ne oddajo več in da odkupimo le zasilne zakole in nujne primere. Kmetje imajo zaenkrat dovolj krme, zato lahko z oddajo še čakajo. Seveda pa vsi upamo, da bo problem s cenami čimprej rešen. Še večji problem se pojavlja pri odkupu mleka, kjer odkupne cene še bolj zaostajajo za družbeno priznanimi proizvodnimi stroški. Odkup mleka se tako iz meseca v mesec zmanjšuje,« je povedal Tone Trček, vodja kooperacije pri KZ Škofja Loka.

Zavod za ekonomiko pri kme-

Za mesnate klavne prašiče plačuje škofjeloška klavnica od 1400 do 1500 dinarjev za kilogram žive teže, za pitana goveda pa 1072 dinarjev.

tijskem inštitutu Slovenije je pred kratkim naredil izračun proizvodnih stroškov za pitano živino in proizvodnjo mleka. Ugotovili so, da sedanje odkupne cene pokrivajo le dobrih 50 odstotkov teh stroškov. Zato je razumljivo, da so kmetje vedno bolj nezadovoljni in obupani in da postaja živinoreja v zelo resni gospodarski krizi.

Janko Porenta, kmet iz Svetega Duha: »Živine za oddajo trenutno nimam, če pa bi jo imel, je sigurno ne bi prodal. Volja do živinoreje pri nas kmetih je vedno manjša, saj država sprejema takšne ukrepe, ki spravljajo živinorejo na tla. Ko vidiš, da delaš izgubo na kmetiji, te mine vse veselje do živine. Kmetje smo imeli vedno računico, da naj bi za kilogram žive teže goveje živine dobili približno osemkrat toliko kot za kilogram koruze. Cena koruze je bila letos okrog 250 dinarjev za kilogram, cena mesa pa le štirikrat tolik-

šna. Za takšno ceno pa se ne splača kupovati dragih krmil in rediti živine.«

Ivan Oman, kmet iz Zminca in predsednik zadrugnega sveta pri KZ Škofja Loka: »Naše hribovske kmetije so usmerjene predvsem v živinorejo, saj imamo le za to pogoje. Na naši kmetiji predvsem oddajamo mleko, ki pa ima poleg mesa tudi čisto neustrezno ceno, saj so pred časom izračunali, da so proizvodni stroški za liter mleka 298 dinarjev, kmetje pa dobimo plačano okrog 160 dinarjev. Trenutno bi iz hleva oddal tudi tri živali, toda kaj ko so tako neustrezne cene. Krme imam dosti in bom čakal. Tisti kmetje, ki oddajajo mleko in živino, vemo, da je šestkratna proizvodna cena litra mleka približno tolikšna kot kilogram goveje živine. Trenutno smo zelo obupani, naše delo je razvednoteno. Delavci lahko vsaj štrajkajo, mi pa še tega ne moremo.«

V. Stanovnik

Cestna in komunalna skupnost Radovljica

Usmeritev v lokalne ceste

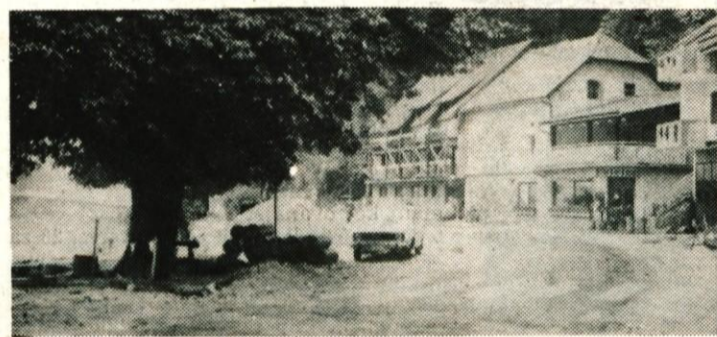
Radovljica, 8. oktobra — Glavni zalogaj občinske skupnosti za ceste je letos izgradnja mostu s priključno cesto v Otočah. Zaradi dodatnega združevanja denarja pa bodo skupaj s komunalno skupnostjo (tudi zaradi spremenjenega upravljanja z regionalnimi cestami) skušali narediti čimveč na lokalnih cestah.

Vse do sprejetja samoupravnega sporazuma o temeljnih planov od 1986 do 1990. leta so občinske skupnosti za ceste dobivale po republiških kriterijih zelo malo denarja za ceste na svojem območju. Bilo ga je komaj za redno vzdrževanje, saj je dobršen del tega pobrala že zimska služba. »Prav zaradi tega so se regionalne in lokalne ceste v naši občini v zadnjih letih zelo poslabšale,« pravi tajnik občinske cestne in občinske komunalne skupnosti Radovljica Stanislav Žibert. »Na podlagi sprejetih temeljev plana pa smo se lani v občini dogovorili za enotno prispevno stopnjo 1,2 odstotka od bruto osebnih dohodkov iz dohodka. Dogovorili pa smo se še za dodatno zbiranje, in sicer 1 odstotek iz čistega dohodka. S tem smo prvič po nekaj letih v občini opravili večja krpanja na regionalnih in lokalnih cestah. Pa tudi sprejeti program smo lani v celoti uresničili.«

»Kakšne pa so posledice letošnjih sprememb na področju upravljanja z regionalnimi cestami?«

»Že lani smo se na podlagi sprejetih temeljev plana in samoupravnega sporazuma opredelili, da bomo letos dali prednost izgradnji mostu in ureditvi dostopne ceste v Otočah. Nekaj časa je celo kazalo, da zaradi tega zalogaja na ostalih cestah ne bomo mogli skoraj nič narediti. Zdaj pa kaže, da bomo pri gradnji mostu in dostopne ceste celo nekaj prihranili. Spremembe, kar zadevajo upravljanje z regionalnimi cestami, pa se kažejo v večjem poudarku na lokalne ceste. Seveda še naprej sodelujemo s sredstvi pri urejanju nekaterih regionalnih cest. Tako smo na primer s skupnimi naporami asfaltirali

V okviru priprav na svetovno prvenstvo letos s sofinanciranjem urejajo odsek od Toplice do Mlina

del ceste Koprivnik—Gorjuše. S sodelovanjem blejskega turističnega gospodarstva in občinske komunalne skupnosti prav zdaj urejajo odsek od Toplice do Mlina. Razen tega pa je občinska komunalna skupnost sodelovala tudi pri urejanju cest in posameznih del v Gorjah, na Lancovem, Koprivniku, Posavcu in v Mošnjah. Pravzaprav smo z deli na cestnem področju lahko za zdaj kar zadovoljni, saj na začetku leta na kaj več kot na most v Otočah skoraj ni smo upali misliti.«

Od pomembnejših del, kjer bo potrebno skupno dogovarjanje, jih čaka še Gorenjska cesta v Radovljici in ureditev treh mostov: Globoko, Savica ter Brod. Za regionalno cesto Kamna gorica—Kropa so letos izdelali projekt, na odseku od Lancovega do Kamne gorice pa se je ta teden začela obnova. Pripravljeni so tudi projekti za semaforizacijo dveh križišč na Bledu in enega v Bohinjski Bistrici, vendar trenutno slabo kaže, da bi z deli začeli že letos. Marsikaj bi namreč še lahko naredili, vendar se gradbena sezona bliža kraju, izvajalcem pa pohaja sapa zaradi zmogljivosti.

A. Žalar

V Železarni boljši rezultati

Jesenice, 18. oktobra — Predstavniki izvršnega sveta skupščine občine Jesenice so se v Železarni pogovarjali s člani poslovodnega odbora in predstavniki samoupravnih organov ter družbenopolitičnih organizacij. Septembra v Železarni nekoliko boljši poslovni rezultati.

Člani jeseniškega izvršnega sveta so pripravili skupni razgovor članov izvršnega sveta in skupščine občine Jesenice s poslovodnim odborom jeseniške Železarne ter predstavniki samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij Železarne. Na pogovoru so se menili o problemih in vzrokih za izgubo v Železarni ter se dogovorili o ukrepih za izboljšanje slabega finančnega stanja.

Na sestanku so poudarili, da je odmev javnosti na slabe rezultate gospodarjenja železarne

zelo velik. Predsednik poslovodnega odbora Boris Bregant je spregovoril o obratovanju nove jeklarne, medtem ko je vodja TOZD jeklarne 2 dejal, da so nekatere naprave v jeklarni šle v zagon s časovnimi zamiki, kar je vplivalo na rezultate poslovanja. Šele z vključitvijo vseh naprav bo dana možnost boljšega gospodarjenja v jeklarni.

Predsednik poslovodnega odbora je poudaril, da so septembra dosegli boljše rezultate, predvsem zaradi ukrepov, ki so jih pravočasno sprejeli. Od bolj-

ših rezultatov bo odvisna tudi (boljša) stimulacija delavcev.

Na sestanku so govorili tudi o kadrovskih problemih in se menili o kritični oceni, ki jo je dal jeseniški izvršni svet glede predsanacijskih programov posameznih temeljnih organizacij v Železarni. Železarji so dejali, da so v delovni organizaciji sprejeli zelo konkretne ukrepe za sanacijo razmer in naknadno posredovali še predsanacijski program delovne organizacije.

Predstavniki družbenopolitičnih organizacij so kritično obravnavali problematiko medsebojnih odnosov znotraj delovne organizacije in izpostavili vlogo neposrednih vodij dela in tudi delovanje samoupravnih in delovnih skupin.

V drugem delu razprave so opozorili na posledice, ki jih prinašajo rezultati poslovanja in njihov vpliv na uresničevanje programov družbenih dejavnosti v občini.

Na zaključku je predsednik izvršnega sveta Tomaž Keršmanec ugotovil, da predsanacijski programi jeseniške železarne nudijo solidno osnovo za izboljšanje stanja, v njegovo uresničevanje pa se morajo vključiti prav vsi v Železarni, občini in širši družbenopolitični skupnosti. Morajo pa biti, je dejal Tomaž Keršmanec, izdelani celovito, realno ter biti pravočasno predstavljeni v občini, saj je le kvaliteten program ukrepov osnova za dobre in hitre ukrepe.

D. S.

Smešne cene pšenice žalostijo pridelovalce

Že prejšnji teden je Zvezni komitej za kmetijstvo predlagal, naj bi zaščitna cena za pšenico prihodnjega letnika ne bila nižja od letošnje tržne cene koruze, to je od 180 dinarjev za kilogram. Zvezni izvršni svet pa je določil, da bo zaščitna cena pšenice letine 1988 le 162 dinarjev za kilogram.

Z določitvijo takšne zaščitne cene pšenice smo ponovno dokazali, da smo še vedno daleč od prave kmetijske politike in da se cene kmetijskih pridelkov birokratsko določajo na mizah tistih, ki o kmetijstvu ne vedo kaj prida. Seveda je največ hude krivi ob sprejetju zaščitne cene v Vojvodini, pa tudi v Sloveniji in na Gorenjskem bodo setveni načrti zato močno okleščeni. Slovenski pridelovalci pšenice so bili razočarani že nad letošnjo ceno, saj so kljub večjim pridelovalnim stroškom za kilogram pšenice iztržili manj kot v naši žitnici Vojvodini. Zato predvidevanja republiškega komiteja za kmetijstvo, da bomo v Sloveniji posejali za odstotek več pšenice na družbenih posevstvih in za dva odstotka več na njihah v zasebni lasti, stoji precej na majavih nogah.

Ob skoraj dvesto odstotni inflaciji, kakršno pričakujemo letos, je težko napovedati cene v prihodnjem letu, prav gotovo pa je, da je določitev takšne zaščitne cene pšenice posem nerealna, saj vemo, da ob letošnjem pomanjkanju koruze živinorejci morajo zanjo plačevati tudi po 240 in več dinarjev za kilogram. Poleg toče, ki je uničila precej pridelka letošnje koruze, je za takšne cene kriva tudi lanska dobra letina, ko so odkupno ceno koruze tako znižali, da jo bomo letos pridelali več kot tri milijone ton manj.

Ne vemo, kdo bo tisti, ki bo letos lahko prepričal kmetovalca, da bo ob takšnih cenovnih obetih zasejal prej načrtovana polja s pšenico. Vemo pa, da kjer ne bomo sedaj sejali, prihodnjo jesen ne bomo mogli požeti.

V. Stanovnik

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Ob razstavi inovacij v Radovljici

Rešitev so razvojne službe

Radovljica, 14. oktobra — Ob dnevu inovatorjev, 12. oktobru, v radovljiški občini že vrsto let pripravljajo razstavo inovacij in tehnoloških dosežkov njihovih delovnih organizacij. Kot ugotavljajo letos, je vnema za inovativnost precej upadla, saj razen besedne uživa le malo podpore.

Občinska raziskovalna skupnost in občinski svet zveze sindikatov sta te dni pripravila razstavo inovacij in razvojnih dosežkov v občini z željo, da bi delovne organizacije pokazale svoje najpomembnejše dosežke v zadnjem letu.

Predsednik komisije za pospeševanje inovativne dejavnosti pri raziskovalni skupnosti Primož Finžgar tako razmišlja o inovativni dejavnosti: »Mislim, da v radovljiški občini na tem področju nismo ne boljši ne slabši od drugih. Čeprav ved-

no poudarjamo velik pomen inovativne dejavnosti, imajo inovatorji v praksi več problemov kot vzpodbud. Razlogi so predvsem v nepravilnem vrednotenju inovacijskega dela, pa tudi v vsesplošni apatiji po ustvarjanju. Sam mislim, da nas posamezni inovativni predlogi ne bodo rešili iz krize, rešilo nas bo le organizirano delo razvojnih služb v delovnih organizacijah. V naši tovarni, Elanu v Begunjah, je inovativna dejavnost bolj upoštevana in tudi razvita kot v drugih tovarnah, saj se moramo vsekoli prilagajati tujemu tržišču. Tudi Veriga in Iskra Otoče sta na letošnji razstavi pokazala nekaj novih tehnoloških dosežkov, vendar pa je to zelo malo. Ugotavljamo, da se delovne organizacije ne zanimajo kaj prida, da bi razstavile svoje inovacije, saj nimajo od tega posebnih koristi. Danes vsi gledajo le še to, kako bodo dvignili ceno svojih izdelkov, zelo malo pa, kako jih bodo izboljšali.«

Imamo dovolj takšnih strokovnjakov, ki lahko naredijo kaj za razvoj?

»Strokovnjaki niso problem, problem je motivirati ljudi, imeti stimulativen pravilnik. Predvsem pa bi se morali izboljšav lotevati s programiranimi akcijami kot jih imajo na primer Japonci s krožki za izboljšanje proizvodnje.«

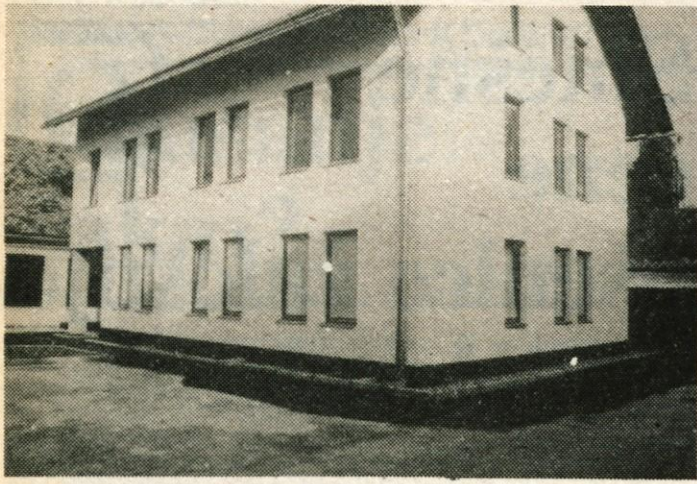
V. Stanovnik

MERCATOR
KŽK GORENJSKE KRANJ
TOZD KMETIJSTVO
OBRAT VRTNARIJA

Vse, ki želite naročiti aranžma za 1. november, obveščamo, da sprejemamo naročila v vseh naših cvetličarnah:
Stražišče, Rožmarin, Zlato polje in Vrtnarija Planina.

Izdelovali bomo aranžmaje iz suhega in svežega cvetja. Se priporoča Vrtnarstvo Kranj!

Poslovni objekt Gorenjske obrtne zadruge — Že ves teden od nedelje naprej so v krajevni skupnosti Primskovo v kranjski občini na programu različne prireditve ob krajevnem praznovanju. Osrednje svečanosti pa so na programu danes in jutri. Danes ob 16. uri bodo odprli nov poslovni objekt Gorenjske obrtne zadruge, ob 17. uri pa v mali dvorani zadrškega doma razstavo izdelkov obrtnikov iz kranjske skupnosti. Razstava bo odprta vsak dan do nedelje zvečer. Po otvoritvi razstave bo drevo v združenem domu družabni večer, na katerega so vabljeni vsi krajanje. Jutri, 17. oktobra, ob 17. uri pa bo v Kokrškem logu proslava, na kateri bodo podelili priznanja in plakete. — A. Ž.

Kartografija in turistična propaganda

Kranjska gora — V okviru 20. geodetskega dne bo Zveza geodetov Slovenije jutri, 17. oktobra, pripravila v hotelu Kompas v Kranjski gori širši pogovor o načrtih in kartah ter njihovem pomenu v turizmu oziroma v turistični propagandi. Srečanje se bo začelo ob 11. uri, vodil pa ga bo dr. Branko Rojc, predsednik kartografske sekcije Zveze geodetov Slovenije. Namen srečanja je opredeliti vloge in pomena turistične kartografije. Sestavili pa naj bi tudi delovno skupino, ki bo to delo usmerjala v prihodnje. V programu imajo tudi ureditev banke turističnih informacij in organizacije avtomatizirane kartografije.

B. B.

Izšle so Cerkljanske novice

Cerklje — Pred pričetkom praznovanja praznika petih krajevnih skupnosti pod Krvavcem je izšla že tretja letošnja številka Cerkljanskih novic v 1500 izvodih. Praznično številko so tokrat prešla vsa gospodinjstva v sedmih krajevnih skupnostih. V tej številki novic, ki sicer izhajajo že šesto leto, je veliko zanimivih prispevkov. Poseben poudarek ima skupna akcija o gradnji poslovilnih vežic. Sledijo zanimivi prispevki o delovanju krajevnih skupnosti Brnik, Cerklje, Velesovo, Grad in Zalog. Ponovno se v Cerkljah obetajo tudi kinopredstave, in sicer vsako soboto ob 18. uri, ko bo na sporedu mladinski film, ob 20. uri pa bo predstava za odrasle. Junija prihodnje leto bodo v Cerkljah dobili tudi posovalnico Ljubljanske banke Temeljne banke Gorenjske. Zanimiva sta tudi prispevka o pišmetu in varnosti na območju krajevnega urada Cerklje, med jubilarji pa tokrat predstavljajo Gasilsko društvo Cerklje ter prispevek o prvem uspelem Barletovem memorialu.

J. K.

Upokojenci na Triglavu

Kamnik — Avgusta letos smo se upokojenci iz Kamnika in Moravčev povzpeli na Triglav. Bilo jih je 29 in med njimi kar 14 takšnih, ko so bili na našem najvišjem vrhu prvič. Seveda je bil poleg zadovoljstva zanje posebno doživetje tudi krst pred Aljaževim stolpom. Upokojenci iz Moravčev in Kamnika so se tudi odločili, da bodo v prihodnje skupaj s kamniškimi planinci še organizirali podobne izlete v gore.

Miha Stenovec, 90-letnik

Cerklje — 28. septembra je praznoval 90. rojstni dan Miha Stenovec iz Cerkelj, ki je tudi najstarejši ter hkrati častni član Gasilskega društva Cerklje pod Krvavcem. Pri gasilcih je začel delati 1924. leta, ko je bilo v družini 30 članov. Takrat je imalo društvo le ročno brizgalno in nekaj cevi. Štiri leta kasneje so kupili novo Rosenbauerjevo brizgalno. Še danes jo imajo v gasilskem domu, uporabljali pa so jo vse do 1956. leta, ko so kupili novo. 1954. leta pa so cerkljanski gasilci porušili gasilsko orožništvo in na istem mestu zgradili dvakrat večji gasilski dom s sušilnim stolpom. Takšen dom jim je potem z raznimi dozidavami služil vse do 1982. leta, ko so ga porušili do prve etaže, ga nadzidali in po petih letih gradnje so ga letos julija ob 95-letnici društva svečano odprli. Dom je letos simbolično odprl prav Miha Stenovec, ki je za delo v gasilskem društvu prejel tudi plaketo gasilskega veterana. Čestitkam in željam za trdno zdravje ob 90-letnici se pridružujemo tudi v uredništvu.

J. K.

ANTENINA KARAVANA, TUHELJSKE TOPLICE,
28. 11. — 1. 12.

PRAGA, 3 dni, odhod (zagotovljen) 5. 11. zvečer

RIM — FIRENCE letalo-bus, odhod 26. in 29. 11.

KORZIKA, avtobus, 6 dni

ZA DAN REPUBLIKE: CARIGRAD, odhod 26. in 28. 11., ČSSR (Praga, Bratislava, Brno)

Informacije in prijave: Alpetourve turistične poslovalnice v Ljubljani (211 118), Kranju (21 022), Škofji Loki (60 960) in na Bledu (77 575).

Marmorjeve plošče v Campali

Hotavljje, 15. oktobra — Mednarodni center v Hararju, ki se blešči v marmorju hotavelskega Marmorja, je Poljanec odprl vrata v svet. Letos poleti so dobili naročilo iz Ugande, vredno 155.000 dolarjev. V novem hotelu v Campali bodo s ploščami iz svetlo rjavega dalmatinskega marmorja obložili tla, stopnice in stene. Plošče so pošiljali julija, septembra, zadnja dva od enajstih kontejnerjev pa sta težak tovor (skupaj 220 ton) odpeljala v ponedeljek popoldne. (H. J.) — Foto: G. Šinik

Praznik v krajevni skupnosti Sovodenj

Slovesno bo konec novembra

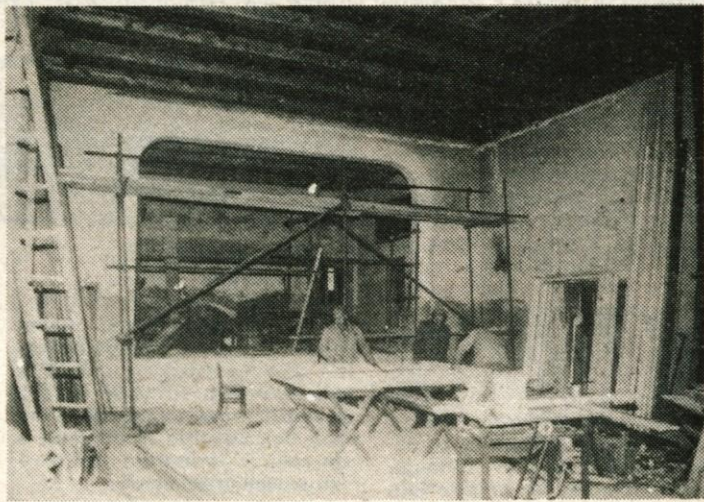
Sovodenj, 15. oktobra — »Krajevni praznik imamo 18. oktobra, ko je bil Sovodenj 1943. leta osvobojen. Vendar smo se odločili, da bomo letos slovesno proslavili konec novembra, ko bomo najbrž že lahko odprli prenovljeno dvorano v združenem domu,« je povedal predsednik sveta krajevnih skupnosti Franc Peternej.

Krajevna skupnost Sovodenj s kar 42 kilometri krajevnih cest leži na skrajnem zahodnem delu škofjeloške občine in je mejna krajevna skupnost s sosednjo Primorsko. V škofjeloški občini meji na krajevni skupnosti Gorenja vas in Žiri, na primorski strani pa kar na tri, in sicer Otalež, Ledine in Podlaniše. S Podlanišami tudi precej sodelujejo na komunalnem in še na nekaterih drugih področjih. Do konca tega srednjeročnega obdobja pa z njimi načrtujejo tudi skupno akcijo za gradnjo mrljiških vežic v Novi Oselici.

»Vsako leto za krajevni praznik se 18. oktobra spomnimo na leto 1943, ko je bil Sovodenj osvobojen,« je med nedavnim obiskom razlagal predsednik sveta krajevnih skupnosti Franc Peternej. »Tudi letos smo tako načrtovali, vendar so se glavna dela, obnovljamo namreč dvorano v združenem domu, zavlekla. Upam, da bomo do konca novembra, ko nameravamo proslaviti to in nekatere druge letošnje akcije, z deli tudi končali.«

V prihodnjih dneh bodo zato učenci podružnične šole in člani planinskega društva le okrasili spominska znamenja na Sovodnju, v Koprivniku, Javorjevem dolu, v delu Stare in v Novi Oselici, Podjelovem brdu ter v Lanišah.

»Morda smo malo trmasti, vendar smo zatrdno odločeni, da moramo najprej obnoviti dvorano, da bo v njej potem lahko tudi prava proslava. Obnovo dvorane smo imeli v programu že v dveh minulih srednjeročnih obdobjih. Pa je bila potem od 1976 do 1980. leta, ko smo s samoprispevkom obnovljali in asfaltirali ceste ter gradili pretvornik, prenešana v naslednje do leta 1985. In tudi tokrat je kljub

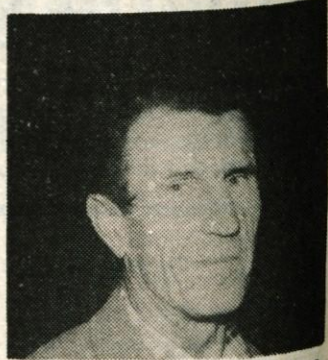
V dvorani, kjer bo prostora za 150 obiskovalcev, so v ponedeljek delali Jernej Špič, Vinko Ušeničnik in Jože Slabe

samoprispevku zaradi izgradnje telefonije morala počakati. Zdaj, ko smo nekako 85-odstotno pokriti s telefoni, pa smo se odločili, da mora priti na vrsto.«

Staro dvorano v združenem domu so začeli obnovljati maja letos. Ne s samoprispevkom, marveč na osnovi samoupravnega sporazuma, ki so ga podpisali z delovnimi organizacijama Termopol in obratom Jelovice na Sovodnju. Oba kolektiva dajeta 2 odstotka od bruto osebnih dohodkov za ureditvevanje programa krajevnih skupnosti. Obe delovni organizaciji pravzaprav živita s krajevno skupnostjo. Kako tudi ne, saj so zaposleni v njihju domačini; v Termopolu v glavnem ženske, v Jelovici pa moški.

»Presenetilo nas je slabo ostrežje v stari dvorani,« je povedal predsednik gradbenega

Bife, v katerem je zaposlena Marija Bajt, je predvsem premajhen.

Janez Treven, predsednik gradbenega odbora za obnovo dvorane

že prispevali po dva kubična metra lesa, nekateri pa denar, šli v ponovno akcijo. Zdaj hitimo. Dela je sicer še precej, vendar upam, da bomo zmogli.«

Glede na to, da so letos že uspeli asfaltirati 1700 metrov krajevnih cest, postaviti lične turistične table in da bo kmalu ob gasilskem domu zgrajeno tudi balinišče, verjamemo, da jim bo v mesecu dni ob popoldnevnih in ob sobotah s prostovoljnimi delom uspela tudi obnova.

»V krajevni skupnosti imamo več zares aktivnih društev in organizacij. Dvorano pa mislimo potem predati v upravljanje prosvetnemu društvu Boštjan Jezeršek. To bo za celotno krajevno skupnost velika pridobitev, saj do zdaj tako rekoč nismo imeli pravlega prostora za različne prireditve in dejavnosti. Morda bomo čez čas celo kieno dobili nazaj,« pravi Franc Peternej.

Sicer pa so v krajevni skupnosti, kar zadeva jutrišnje cilje, za zdaj trdno odločeni, da postopno uredijo krajevne ceste in še do leta 1990 tudi mrljiške vežice. Vse bolj pa se kažejo tudi potrebe po organiziranem varstvu najmlajših in nenazadnje tudi po primernem gostinskem lokalu. Kar predolgo že namreč ABC Loka načrtuje ureditev sedanje ga skromnega bifeja.

A. Žalar

Počasi do prave vrednosti in podobe

Kanjon Kokre moramo urediti

Kranj, oktobra — »Zadovoljna in presenečena sem, koliko smo naredili v dveh sobotnih akcijah.

Ime, ki opredeljuje njeno delo oziroma sodelovanje s cestno komunalno skupnostjo Kranj, zveni nekako tuje. Projektant zelenja oziroma krajinar, pravi, da je. Po moje je inž. Anka Bernard, pred. Hortikulturnega društva Kranj predvsem strokovnjakinja, ki, na kratko povedano, pozna in ljubi rastline in ki ji ni vseeno, kje in predvsem v kakšnem okolju živimo. V tem bi tudi lahko iskali pobudo, da se kanjon Kokre — Kranjski Vintgar oziroma Tivoli, kot so ga včasih že imenovali — ponovno uredi in prikaže v vsej svoji naravni zanimivosti in lepoti.

»Dve akciji smo letos organizirali, kjer so sodelovali poleg naših članov v Hortikulturnem društvu in članov odbora za ureditev kanjona predvsem učenci nekaterih šol in vojniki kranjske garnizije. Žal je za ureditev tega naravnega spomenika, ki je opredeljen z odlokom, premalo denarja. Čeprav so tovrstne akcije morda bolj spodbuda, da bomo začeli drugače razmišljati in se tudi odločati pri sprejemanju finančnih programov, sem zadovoljna, vesela in celo presenečena, kar nam je do zdaj uspelo.«

Najbrž res ni nihče pričakoval, da bodo minulo soboto v akciji, ki jo je na določenem delu strokovno vodil arheolog Andrej Valič, odkrili že nekdanje ruševine starega mlina in domačije v kanjonu, ki ju je pred 72 leti pokopalo odkrušeno skalovje.

»Včasih je do mlina vodila vozna pot. To smo zdaj že uredili, nameravamo pa letos narediti še čimveč. Odkrivamo tudi že stopnice, ki vodijo iz kanjona proti Prešernovemu gaju. Delali bomo vse do snega in spomladi bo, upam, na samem vohu, na desnem bregu Kokre, kanjon že dobil tisto pravo urejeno podobo. Veliko dela nas še čaka, a tudi veliko volje imamo. Če ne drugače, pa nam bodo Kranjčani nad kanjonom tudi tako pomagali, da ne bodo več odmetavali smeti in odpadkov vanj.«

A. Žalar

Postavljajo avtobusna postajališča

Bitnje — Že nekaj sobot in nedelj zapovrstjo najbolj delavni krajanje Zgornjih, Spodnjih in Srednjih Bitenj pri Kranju vneto postavljajo avtobusna postajališča ob cesti Kranj - Škofja Loka. Sedem bo vseh, šest jih bo ob cesti, enega pa grade v notranjosti Zgornjega Bitnja, pri vrtočju. Prek 50 krajanov je sodelovalo pri teh delih. Pravijo, da bodo do zime vse zgrajene. Na sliki: Janko Traven se je v nedeljo v Spodnjih Bitnjah lotil barvanja lesenih oblog postajališč. — Foto: D. Dolenc

Novi kilometri asfalta — Krajevna skupnost Velesovo skoraj vsako leto uredi nekaj cest. Tako je bilo tudi letos. Pretekli teden so vgradili asfalt na nekaterih cestah v Velesovem, na Trati in Praprotni polici v skupni dolžini 3400 metrov. Ljudje teh vasi so se tudi takrat izkazali, saj so sami opravili pripravljiva dela, vredna nad 2 milijona dinarjev. Na Praprotni polici so še sami kupili 400 kubikov gromaža, sami poskrbeli za prevoz in ga vgradili. (J. K.) — Foto: F. Perdan

PISALI STE NAM

Pohvala bohinjским turističnim delavcem

»Danes se veliko govori, kako je naš turizem slab, brez prave organizacije in podobno. Ne strinjam se s takšnimi razlagami in mnenji. Pravzaprav bi rad pohvalil ves slovenski turizem, še posebno pa gorenjskega. In še posebej bi se rad zahvalil za zares dobro in uspešno sodelovanje z vodstvi bohinjških hotelov ter organizatorji zabavnega in turističnega življenja v Bohinju.«

Sem poklicni glasbenik in sem julija in avgusta vsak dan igral v hotelu Pod Voglom. Še posebej bi rad pohvalil direktorico hotela, Marijo Farkaš in celotno osebje za zares dobro sodelovanje in sprejem na samem začetku. Ob četrtek od 12. do 15. ure je naš ansambel igral tudi v hotelu Zlatorog hotelskim gostom, ki so z muzejskim vlakom prhajali v Bohinj iz Avstrije. Zahvalo za uspešno sodelovanje sem zato dolžan direktorici hotela Zlatorog, Majdi Žvan in celotni osebju. Zares vzorno in od-

govorno so opravljali svoje delo. Veliko zaslug za dobro počutje gostov ima tudi odlična vodja kavarnice in restavracije v Grand Hotelu Toplice na Bledu, Marjan Bogovčič. Pohvala velja tudi Slovenija turistu iz Ljubljane, posebno Niki Dolinar in nenazadnje še kulturno umetniškemu društvu iz Bohinjske Bistrice pod vodstvom Jožeta Cimermana. Vsi, ki sem jih omenil, so si julija in avgusta zelo prizadevali za in čimboljšo organizacijo predvsem dobro počutje turistov. Ne poznam sicer najbolj razmer, vendar menim, da je turizem na Gorenjskem lahko za zgled še marsikomu. Alpetour in direktor Tozda Hoteli Iztok Noč so to sezono dokazali, da turizem na Gorenjskem ni samo beseda na koncu jezika, ampak trdo delo in pravilo, da imajo gostje vedno prav. Vsem še enkrat lepa hvala. vas v uredništvu Gorenjskega glasa pa prosim, da to pismo objavite.

Vodja tria Kontinental, Saša Muhelič, Zagreb Sopot 2, Turinina 4

Likovno delo meseca

ŽAREČA GOVORICA BARV

Ljubljana — V akciji Cankarjevega doma in Slovenskega društva likovnih kritikov — likovno delo meseca — je bila za pravkar minuli mesec izbrana slika kranjskega akad. slikarja Henrika Marchla *Kompozicija v modrem*. Likovno priznanje več v vrsti priznanj, ki jih je doslej požel za svoje ustvarjanje kranjski umetnik.

»Je vdrla svetloba, nepovabljen, divja, neupogljiva, barbarska, s sončnega, s sočnega neba skozi higienično zloščene stene hišnega zapora? Je kaj, kar more v tem našem tukajšnjem svetu svetlobi zastaviti pot? Je pesem ostro utripanje kovinskih svetlobnih igel, pekočih žag, pramenastih svedrov, ki sršijo na sliko, se na nji, kot na zaslonu svinčenem, ustavijo, zasvetijo v meteorskem blesku, ne utonejo, le žarijo zeleno, naprej? Je pesem ta žar? Se ji iz barv-

nega grla utrguje prepevajoči glas, ko zadeva udarjenka, na edini odpor, s katerim se svet postavlja žarkom po robu: na odpor — na platno, na tla, na ploščo — slike? Slika odbija zbesnjene žarke nazaj na našo stran...«

To so izvlečene misli iz esaja o barvitosti slik akad. slikarja Henrika Marchla, kakor jih je videl in doživel ob neki razstavi Taras Kermauner. Najbrž ne bi imel noben slikar kaj dosti proti, če bi na podoben način kot na Kermauner-

dro. Prav ta »muzikalčnost« Marchlovega slikarstva se skriva v navideznem barvnem neredu, nemalokrat že podobnem eksplozivnemu gibanju barv na platnu; nenehno iskanje, poskušanje izraza barv je za Henrika Marchla poglavito slikarsko sporočilo. Ne-predmetnost slike, zanikanje domala slehernega slikarskega motiva ne postavlja med slikarjevimi izražanjem in gledalčevim sprejemanjem nobenih trdnih pregrad, morda le tančico, skozi katero včasih zlahka drugič spet bolj zastrto prihaja izraz notranje napetosti, doživljanja in razpoloženja umetnika.

»Kompozicija v modrem«, platno, ki ga je kot likovno delo meseca v Cankarjevem domu v Ljubljani izbral dr. Cene Avguštin, v mnogočem prinaša osnovne značilnosti sedanjega slikarjevega prizadevanja. V obrazložitvi svoje izbire je likovni kritik zapisal: »Osnovno kompozicijsko jedro slike je umetnik omejil z močnimi determinantami v obliki vehementno potegnjenih linij, ki jih ob straneh krepki močna zelena obroba. Barvne gmote so ob črtah zavrti in le rahlo posegajo v barvno enotno polje. Njihova dinamika je obrnjena proti središču kompozicije, kjer se jim obeta dovolj prostora za njihovo razgibano igro. Tako se gostota barvne mase, ki je nakopičena okoli determinat, vedno bolj redči in se odmika proti centru slike, kjer prostor kaže močne tendence razvoja v globino, kar je pri novejšem Marchlo-vem slikarstvu izjema.«

Toda bolj ko nemir črt in ploskev ter iskanja sožitja z barvo, Marchlove slike pritegujejo s svojo barvitostjo. Ta njegov barvni ekspresionizem bi lahko primerjali tudi z glasbo: na osnovno maso barvnih tonov, na osnovni motiv se kot v glasbi lepijo toni, ki bogatijo in poživljajo kompozicijsko je-

dra. Prav ta »muzikalčnost« Marchlovega slikarstva se skriva v navideznem barvnem neredu, nemalokrat že podobnem eksplozivnemu gibanju barv na platnu; nenehno iskanje, poskušanje izraza barv je za Henrika Marchla poglavito slikarsko sporočilo. Ne-predmetnost slike, zanikanje domala slehernega slikarskega motiva ne postavlja med slikarjevimi izražanjem in gledalčevim sprejemanjem nobenih trdnih pregrad, morda le tančico, skozi katero včasih zlahka drugič spet bolj zastrto prihaja izraz notranje napetosti, doživljanja in razpoloženja umetnika.

»Kompozicija v modrem«, platno, ki ga je kot likovno delo meseca v Cankarjevem domu v Ljubljani izbral dr. Cene Avguštin, v mnogočem prinaša osnovne značilnosti sedanjega slikarjevega prizadevanja. V obrazložitvi svoje izbire je likovni kritik zapisal: »Osnovno kompozicijsko jedro slike je umetnik omejil z močnimi determinantami v obliki vehementno potegnjenih linij, ki jih ob straneh krepki močna zelena obroba. Barvne gmote so ob črtah zavrti in le rahlo posegajo v barvno enotno polje. Njihova dinamika je obrnjena proti središču kompozicije, kjer se jim obeta dovolj prostora za njihovo razgibano igro. Tako se gostota barvne mase, ki je nakopičena okoli determinat, vedno bolj redči in se odmika proti centru slike, kjer prostor kaže močne tendence razvoja v globino, kar je pri novejšem Marchlo-vem slikarstvu izjema.«

L. M.

Ne bom oprala teh krvavih madežev

IGRA BESA

Kranj — Zdanji dan letošnjega septembra, ob šestih zvečer. Kup gnoja pred Prešernovo hišo, v kateri je otvoritev razstave skupine z nenavadnim imenom: Ne bom oprala teh krvavih madežev.

Namesto običajne otvoritvene »govorance« — hepening: akterji so trije fantje in dve dekleti, vsi oblečeni v črno, fantje v »fašistoidne« uniforme, dekleti v postmodernistični »Jugendstil«. Ob petju »žalostnih narodnih« in recitaciji tekstov, ki so jih napisali sami člani skupine, fantje z vilami razmečejo gnoj naokrog pred nogami publike, prinesejo vedro živalske krvi, v morilskem »raptusu« potepajo otroški lutki in ostanke namočijo v kri. Na koncu vsega pride še »klasično« krvniško poziranje pred fotografom...

Razstavljeni likovno-tekstualni izdelki so na liniji, ki jo je demonstrial hepening. Ta linija poteka med dvema troma: seks in smrt. Vmes s polno paro »deluje« lokomotiva panterorizma, ki v polju umetnostne prakse razkrije svoj »igrivi« obraz. Ali točneje: sname svoj obraz, da se pod njim pokaže maska, ki je igra. Igra kot zgodovina, zgodovina kot besneča strast.

V prvem prostoru razstavišča je najprej udarila v oči velika, široka razpeta zastava SFRJ. Pred njo je bil stol, obrnjen tako, da bi eventualni sedeži z razdalje enega metra strmeli vanjo. To je bilo mogoče razumeti kot poziv k radikalnemu razmisleku o usodi TUKAJ IN ZDAJ, o koncu psevdodilicne izključnosti tega politično-ekonomskega prostora in časa iz panterorističnih trendov sveta. Ta radikalni razmislek naj bi bil udarec žebnja v glavo, kar je sugerirala fotografija skupine obritočlavcev zraven zastave (v vsako glavo na sliki je bil zabiti po en velik, rdeč žebelj).

Sicer pa je kolaž poglavitna produkcijska tehnika skupine. To kolažiranje se poleg omenjene tematske dvotirnosti seks-smrt dogaja tudi na formalni: gre za prepletanje vizualnih in besednih elementov. Vizualni elementi so pretežno vzeti iz fotografijsko-revijalnega fundusa in izbrani po principu »šokantne« ekspresivne drastičnosti, deloma pa gre tudi za originalne »risarske« intervencije. Tekstualna stran po svoje dopolnjuje, mestoma pa prerašča slikovno gradivo. Pri obojem se skozi mladostno forsirani marš kritičnega angažmaja, ki je sicer v marsičem že onkrak učinka kot preživela in obrabljena izvenzivnost in »nekonvencionalnost«, prebija temeljna in nedvomno avtentična genetska travmatiziranost. To je obsesija določene identitete kot individualne ujetosti med seks in smrt (seks kot verižna produkcija smrti, smrt kot verižna produkcija seksa) in kolektivne ujetosti v kontekstualni odnos zahod-vzhod. Zato je razumljivo, da se nastop zavdevne skupine v določenem smislu ujema z zornim kotom »transavantgardnega« gibanja WEST-EAST, katerega iniciator je Franci Zagorčnik, ki je razstavo vklopil v program Prešernove hiše. Vodilna misel skupine je, po vsem sodeč, da si krvavih rok ni mogoče oprati; obremenjenost z grehom je absolutna: takoj ko subjekt stopi v prostor zgodovinske akcije, mu za zmeraj »pordečijo« roke.

Nikakor pa tudi ni mogoče sprati vprašanja, ki se postavlja pred vsako takšno ali podobno umetnostno produkcijo: je umetnost, ki je bolj trivialna od svoje imanentne trivialnosti, še umetnost. Iti »do konca« mogoče pomeni prebiti zdi umetnosti ali pa se ga le dotakniti. Mogoče pa je od umetnosti važnejši krik. Mogoče je le krik avtentičen. Tisto, kar ga potem »nadgrajuje«, je morda le obrt ali dogovor-ni obred sofistociranega besa.

Ivo Antič

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ — V Prešernovi hiši je na ogled razstava *Ne bom oprala teh krvavih madežev*. V Mali galeriji Mestne hiše razstavlja akad. slikar *Mario Petrič* in akad. kiparka *Stefka Petrič*. V Mestni hiši je na ogled razstava del *skupine fotografov* iz Furlanije in Julijske krajine.

V torek, 20. oktobra ob 19.30 bo imela v dvorani Glasbene šole koncert *pianistka Ekaterina Saranceva iz Sovjetske zveze*.

RADOVLJICA — V Sivčevi hiši je odprta *razstava ilustracij* inž. arh. in akad. slikarke Marije Vogelnik in *razstava gledaliških mask in lutk* Eke Vogelnik, inž. arh. in akad. slikarke.

SKOFLJA LOKA — V galeriji Loškega gradu danes, v petek, ob 18. uri odpirajo razstavo slik slikarja *Staneta Žerka*. Ob otvoritvi bo krajši koncert Komornega pevskega zbora Loka.

Zbirke Loškega muzeja so odprte vsak dan razen ponedeljka od 9. do 17. ure.

MENGEŠ — Ob otvoritvi novih prostorov menške knjižnice prirejata Knjižnica Domžale in DKD Svoboda Mengeš danes, v petek ob 18. uri, v veliki sejni dvorani krajevne skupnosti *literarni večer* s pisateljem Ivanom Sivcem ob njegovem mladinskem romanu *Pozabljeni zaklad*. Pogovor bo vodil Matjaž Brojan v sodelovanju z Boštjanom Pricem in slikarko Dunjo Kofler.

TRŽIČ — V paviljonu NOB bo v petek, 16. oktobra, otvoritev razstave akademskega slikarja *Dušana Premrla*. Koncertiral bo pianist *Boštjan Lazukič*.

SREČANJE PLESNIH SKUPIN

Kamniki — Danes, v petek, ob 17. uri se bo v veliki dvorani kina Dom pričela plesna prireditev z naslovom *Srečanje plesnih skupin Gorenjske*. Na prireditvi nastopa trinajst plesnih skupin iz gorenjskih občin. Največ, kar osem, jih je iz Kranja, dve iz Kamnika, po ena pa iz Domžal in Jesenic.

OSEMDESETLETNICA ČRTOMIRA ZORCA

Kranj — Vzgojitelj in pedagog, literarni ustvarjalec in publicist, organizator in urednik, kulturni in družbenopolitični delavec. Po rodu Dolenjec, po nagljenju in študiju likovnik, po srcu pa ljubitelj, prešernoslovec. Že upokojen se je lotil, kot kustos Gorenjskega muzeja v Kranju, iskanja sledi, ki jih je pesnik France Prešeren zapustil v svojem kratkem, komaj dveletnem bivanju v Kranju. Dve, tri desetletja, kolikor se je ukvarjal s takšnim delom, so dodala marsikaj novega, še neznanega o pesniku.

Tako so nastali tudi zapiski Po Prešernovih stopinjah v Kranju, v katerih se je Zorec deloma naslonil na že znane vire o Prešernovem bivanju v Kranju, del podatkov pa je s skrbnim zbiranjem našel tudi sam in jih povezal v »kramljanje« o pesniku, kot sam pravi svojim zapisom. Dolgo časa so izhajali v Gorenjskem glasu; letos za kulturni praznik pa so v založbi Časopisnega podjetja Glas izšli tudi v knjižici v počastitev kulturnega dne in v počastitev avtorjevega življenjskega jubileja. Knjižica ja zbudila na Gorenjskem tolikšno zanimanje, da je že skoraj pošla.

Rojen v učiteljski družini, kjer mu je oče že v zibel položil vezilo za vse življenje — bodi Slovenec — je tudi sam zajadril v tak poklic, saj je kot profesor na kranjski tekstilni šoli poučeval prvo generacijo tekstilcev pri nas. Skoraj ni področja, na katerem se ne bi v svojem dolgem in plodnem življenju preskusil, od taborništvu do dela pri, tedaj še poklicnem, Prešernovem gledališču. Toda vseskozi je v njem ostajala vedno nepotešena želja spoznati vse, kar je slovensko, tudi onstran meja. Po dolgem in počez je preromal ne le Gorenjsko, temveč vse druge dežele, kjer žive slovenski ljudje. Vse je skrbno zapisoval, objavjal. Vsega niti ne. Doma hrani še kupe rokopisov, dokumentov, ki jih še ni utegnil urediti. Toda tudi brez tega so njegova zasluga na področju kulturnega ustvarjanja v Kranju in tudi širše pomembne in trajne. Odras tega so tudi družbeni priznanji, ki jih je Črtomir Zorec prejel — Prešernovo nagrado Gorenjske in nagrado občine Kranj.

A. P., L. M.

Na 35 mm

FILMSKO GLEDALIŠČE

Tradicionalna akcija Kinopodjetja Kranj bo svoj jesenski cikel pričela prihodnji teden. Gledalcem je ponujeno osem izbranih filmov. Možnost nakupa abonmajske karte.

Že nekaj časa na področju kulture veliko, ponekod glavno vlogo igra denar. To se v veliki meri pozna tudi v naših kinematografih. Ni prepotrebni deviz za odkup licenc novih, kvalitetnih filmov. Kaže, da se bodo vse jugoslovanske kinodvorane bolj ali manj drugo leto spremenile v kinoteke...

Za osem večerov bomo lahko vsaj delno pozabili na zgornje probleme, kajti pred obiskovalci kinodvoran v Kamniku, Trzinu, na Jesenicah in v Kranju je znova Filmsko gledališče.

Ciklus bo začel Spielbergov celovečerec *Nekaj vijoličastega* (Teh Colour Purple), ki je nastal po zgodbi slovite Alice Walker in govori o usodi dveh temnopoltih sester. Posebno slovesnost ob predavanju filma pripravila Kino Kranj 22. oktobra. Pred predstavo bo namreč predstavitev istoimenske knjige, ki je izšla pri Mladinski knjigi, kratak odlomek iz vsebine pa bo prebral igralec Jože Vunšek.

Hanna in njene sestre (Hanna and her sisters) so pripisane v vlogi scenarista, režiserja in glavnega akterja Woodyju Allenu. Ob Miji Farrow in Michaelu Caineu dobimo film vreden WA imena.

Skozi življenjsko pot prostitutke bomo ob zvokih N. King Kolove popevke *Mona Lisa* spremljali istoimenski film Neila Jordana.

Režiser Taksista ponovno prihaja k nam. Tokrat z *Idiotsko nočjo* (After Hours), ki jo preživi junak filma Paul Heckett, strokovnjak za računalnike.

Plesalci za prvo vrsto (A Chorus Line) nam prinašajo na veliko platno musical Broadway in obilo glasbe in plesa.

John Huston je nedavno preminil, njegovi filmi pa bodo živeli naprej. V *Pod vulkanom* (Under the Volcano), ki je v bistvu njegov zadnji dokončani film, lahko občudujemo Alberta Finneya.

Tokratni predstavnik domačega filma je noviteta z letošnjega Pulja *Oficir z vrtnico* (Oficir s ružom), ki je postavljena v leta po osvojitvi, v Zagreb.

Jesenski cikel filmskega gledališča bo zaključila komedija *Kdo mi ubije ženo?* (Ruthless People). Omenimo še, da je tudi tokrat moč kupiti abonmajske vstopnice pri vseh blagajnah omenjenih kinematografov.

Vine Bešter

PRIHAJA PLATOON

Kranj — Tik pred zaključkom redakcije smo prejeli s strani Kina Kranj potrjeno vest — v petek, 23. oktobra, bodo v kinu Center pričeli s predvajanjem razpovednega ameriškega filma *Platoon* (Vod smrti), scenarista in režiserja Oliverja Stoneja.

Kranj — Na drugem koncertu nove glasbene sezone se bo v torek, 20. oktobra, ob 19.30 uri v kranjski Glasbeni šoli predstavila mlada sovjetska pianistka Ekaterina Saranceva. Za kranjski koncert je izbrala skladbe R. Schumanna *Fantazijske skladbe*, F. Schuberta *Fantazijo Popotnik*, S. Rahmaninova *sonato št. 2* in S. Prokofjeva *sonato št. 7*.

Izvirna ljudska pesem

KONCERT V SREDIŠČU SLOVENIJE

Vače — Zveza kulturnih organizacij Slovenije in Slovenska pevsko zveza sta v sodelovanju z ZKO Litija minulo nedeljo priredila srečanje malih vokalnih skupin Slovenije v Vačah pri Litiji, v geografskem središču Slovenije. Prireditve je sodila v okvir tamkajšnjih kulturnih dni.

Vače — Srečanje, ki naj bi postalo tradicionalno, je bilo organizirano po nekajletnem premoru za namenom ohraniti izvirne slovenske ljudske in ponarodele pesmi in ponuditi možnost uveljavitve sodobni izvorni ljudski tvornosti. Nastopilo je deset skupin: VAŠKI PEVCI iz Sentvida pri Grobelnem, KVINTET DRUŽINE BREZNIK iz Pameče pri Slovenj Gradcu, SAVSKI VAL iz Ljubljane, VOKALNI KVINTET Lenart, DEKLETA IZ BUKOVICE, VIHARNIKI iz Gorenje vasi, FRANKOLOVČANI, Kvartet SPEV iz Škofje Loke, skupina TERCA iz Celja in skupina ALBATROS iz Nakla.

Od moških sestavov, ki smo jih ob takih srečanjih neka-ko najbolj vajeni, so po svoji glasovni sestavi najbolj izstopali: Kvintet družine Breznik z dvema ženskima in tremi moškimi glasovi, Dekleta iz Bukovice, katerim se pozna že skoraj 18-letno prizadevanje za lepo glasovno ubranost, ter skupina Albatros z dvema moškima in petimi ženskimi glasovi ob spremljavi kitar. Slednjega smo prijaviili za sodelovanje iz kranjske ZKO.

Posebnost skupine Albatros je bila predstavitev lastnih izvornih skladb, katerih avtor je Stane Grum, ki sestav tudi vodi. Skupina je mlada, deluje šele dve leti in je še na začetku svojega ljubiteljskega ustvarjalnega hotenja. Ima pa vse možnosti, da se sčasoma razvije v dober sodoben ansambel, če bo znala in hotela dograditi svoj naravni glasbeni dar.

Prireditve je bila v svojem namenu uspešna, saj smo slišali lepo izbran in pester program, nekaj tudi redko izvajanih in manj znanih pesmi.

Miha Plajbes

TA MESEC NA VRTU

Ob suhem vremenu konec oktobra izkopljemo tudi korenček za ozimnico. Za to opravilo je najprimernejša vilasta lopata. Korenove cime ne smemo porezati, temveč jo samo potrgamo. Poškodovano korenje izločimo, ker hitro gnije.

Novozelandska špinača postane žrtev prve slane, zato jo moramo pravočasno pobrati. Kdor bi jo pa le rad ohranil na vrtu, naj ji čez gredico napne plastično folijo ki jo moramo ob hujšem mrazu obložiti še s slamnatimi odevjami.

Oktober nabere samo toliko pora, kolikor ga bomo porabili v določenem času. Drugo pustimo kar na prostem, med rastlinami pa natrosimo šoto, da površina zemlje tako hitro ne zmrzne. Pri izkopanih rastlinah pora nekoliko skrajšamo korenine, odstranimo del listov in jih na gosto vložimo v zabojček z vlažnim peskom. V kleti vedno skrbito, da je pesek zmerno vlažen.

Prezgodaj vzimljene zimske redkve se slabo držijo, zato jih spravljamo šele tik pred hujšim mrazom. Pospravljajmo jo pa le ob suhem vremenu. V kleti se redkve najbolje drži pri nekaj stopinjah nad zmrzliščem.

Ko spravljamo rdečo peso, moramo biti posebno previdni, ker je ne smemo poškodovati. Tudi listnega šopa ne smemo odrezati, temveč liste po potrebi posamič potrgamo. Rdečo peso izkopavamo tako, da ne poškodujemo glavne korenine. Vsaka poškodba povzroča »krvavitev« in pesa začne gniti.

Čeprav črni koren tudi v najhujši zimi ne zmrzne, ne odlašajmo predolgo s spravilom. Spravljamo ga proti koncu oktobra, kajti s sprotim izkopavanjem imamo veliko težav brž, ko zemlja močneje zmrzne. Zamrznitev lahko preprečimo, če gredo pokrijemo z debelo varovalno odejo, to je s hlevskim gnojem, šoto ali listjem.

Tudi za izkopavanje gomoljne zelene, je najbolj primerna vilasta lopata. Spraviti jo moramo pred hujšim mrazom. Izkopano zeleno moramo takoj vzimati. Tudi pri zeleni listov ne smemo porezati, temveč ročno odstraniti, najmanjši listi v sredini morajo ostati. Korenine prirežemo z ostrim nožem na dolžino nekaj centimetrov pod gomoljem. Gomolje zelene lahko spravimo za zimo v hladni kleti, v zaprti gredi ali pa tudi v zasipu na prostem.

Tečaj vozlanja v Kranju

Kranj, oktobra — Žene krajevine skupnosti Kranj — Center za letošnjo jesen spet pripravljajo tečaj vozlanja — makramaja. Začel se bo v **ponedeljek, 19. oktobra, ob 17. uri** v prostorih krajevine skupnosti (za gostilno Mayr), Tavčarjeva 21. Tečaj bo dvakrat tedensko, ob ponedeljkih in četrtek, trajal pa bo en mesec.

Organizatorke naročajo naj tečajnice na prvo srečanje v ponedeljek prinesejo s seboj naslednje pripomočke: ploščo stiropora 50 x 50 cm, in debeline najmanj 2 cm, palico ali vejo dolgo 40 do 50 cm, debeline dober centimeter, 80 m navadne (!) vrvice, bučike z debelo glavico, škarje, meter, beležnico in svinčnik ter debelo kvačko.

Cena tečaja je 15.000 dinarjev. Za tečaj se lahko prijavite uro pred pričetkom tečaja. Vabljeni so vse Gorenjke, ne le Kranjčanke. Če bo zanimanje več, bo tečaj ponovljen.

7 ČRNI EKIH KLOPI IZ ŠOLSKIH KLOPI

Moja glava

Moja glava je velika posoda, ki si vsak dan izmisli kaj novega. Je rada taka, kakršna je. V njej enkrat rojijo norčije, drugič pa je mirna kakor žoga, ki čepi v kotu in čaka, da kdo brčne vanjo.

Moja glava rada poslušala glasbo. Včasih po cel dan preživi nad HI-FI radiom s slušalkami na ušesih. Z ušesi ves dan poslušala. V šoli profesorje, ki razlagajo snov, včasih ob tem razlaganju skoraj zaspi, včasih pa je vsa napeta in budno pazi, da ji ne bi kakšna besede ušla skozi ušesa.

Kaj počne moja glava z nosom? Nič, voha kajpak. In ko kaj zavoha? Včasih se ji zabliskajo oči, saj ve, da so na mizi sirovi štruklji, včasih pa se ji usta skremžijo in si misli: »Ze spet zelenjavna juha«

Z očmi moja glava budno spremlja dogajanje okoli sebe. Če vidi kaj, kar ni v redu, je brž

tam in popravlja tisto stvar, včasih pa si reče: »Nič za to, bom že pozneje popravila.«

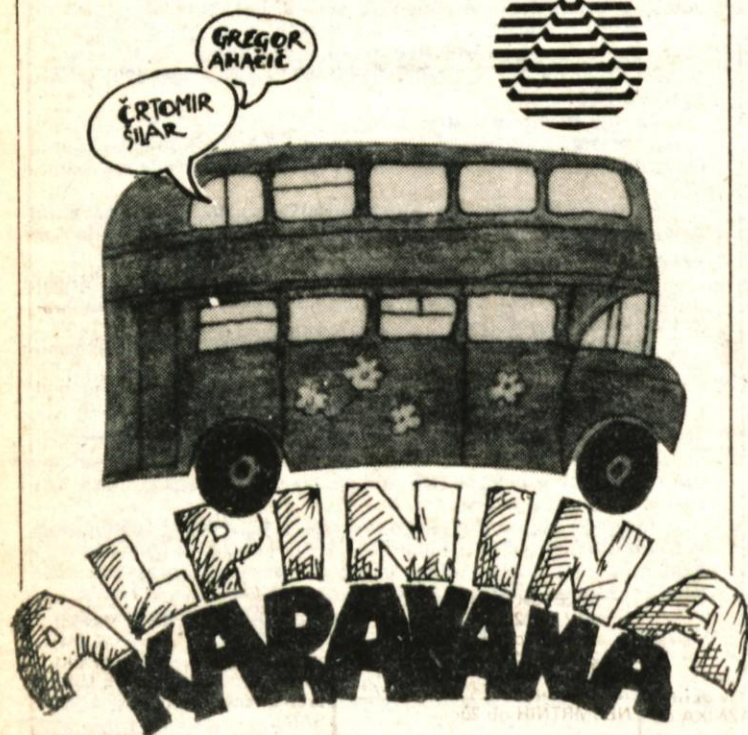
Potem pridejo na vrsto usta. Vedno jih oblikuje, kakor se ji zljubi. Včasih naredi tak »fris«, da se mu od srca nasmeje, ko ga vidi v ogledalu.

Z jezikom okuša hrano. Če ji je hrana všeč, glasno cmoka, se obližuje, prežvekuje, če pa ji ni, pa obdrži vsak grizljaj v ustih najmanj pet minut in ga potem pogoltno kot najbolj nevaren strup na svetu.

V zvezi z mojo glavo bi lahko povedal še marsikaj, pa je vendar čas, da je konec tega, hm, moji glavi kar, začuda, privlačnega spisa.

Gregor Ahačič, 7. a r. OŠ heroja Bračiča Tržič

S spisom si je Gregor prisluzil sedež v avtobusu Alpinine karavane, ki bo nagrajence konec leta peljal na izlet.

UTRINEK IZ ŠOLE V NARAVI

Najlepše v šoli v naravi mi je bilo v prikolic.

Ko smo šli v nedeljo spat, se je Gorazd spravil na Damijana, Ukazal mu je, naj pobere papirček, Damijan pa ga ni hotel. Zato ga je tako nadrl, da se je Damjan pričel jokati. Takrat pa je tovarišica gledala po prikolicah ter slišala jok. Rekla je, naj odpremo vrata. Ko jih je Gorazd odprl, se je Damijan še vedno jokal. Tovarišica je rekla: »Zdaj bosta šla pa narazen!« Damijan je šel k Jožetu in Matjažu, jaz pa h Gorazdu.

Potem je bil mir.
Franci Zupar., 4. r. OŠ Voklo

NALOGA

Učitelj: »Mati ima šest otrok in deset jabolk, ki jih hoče enako razdeliti. Kako bo naredila?«

Peter: »Spekla bo jabolčni zavitek ali skuhalo kompot.«

Renata Križnar, OŠ Franceta Prešerna Kranj

REZERVIRANO ZA ZVEZDE SODELAVCA ŽE IMAMO

Prejšnji teden smo povabili k sodelovanju vse, ki se dobro razumete na popularno glasbo, predvsem tujo, da bi vodili rubriko Rezervirano za zvezde. No, ponudb je prišlo kar obilo, tako da je bilo res težko presoditi, kdo bi bil najprimernejši. Končno smo se vendarle odločili za **Jasmino Audič iz Kranja, 17-letno učenko tekstilne šole.** Naslednjič vam jo bomo predstavili, sama pa bo tudi že pripravila prvo rubriko.

Vsi tisti, ki ste zdaj ostali praznih rok, nikar ne obupajte. Vaša pisma bomo spravili, saj razmišljamo tudi o možnosti, da bi se »uredniki« na vsake nekoliko časa zamenjali. Zaenkrat pa prav lepa hvala za pripravljenost.

Bralce, pardon bralke, tokrat razveseljujemo s sliko Jamesa Reada. Morda ni tako seksi kot njegov filmski tovariš Patrick Swayze, je pa prav simpatičen in čeden. Seveda veste, da igra Georga Hazarda v ameriški televizijski »jari kači« Sever in jug, ki jo lahko spremljate predkor jo je v poznih večerih prespal — ob petkih po dnevniku in reklamah. Pravijo, da je James Read precej samotarski človek, ki ga lepotic težko speljejo na led. Morda pa je samo preveč izbirčen.

6 načinov vgradnje izolacijskih materialov

NOVOTERM je sodoben izolacijski material iz steklene volne, ki ima vse odlike sodobnih izolacijskih materialov, kakršne uporabljajo tudi drugod po svetu.

Z NOVOTERMOM lahko izolirate: stropove, pode, stene, podstrešja in še prihranite na energiji do 40 %.

ZUNANJA IZOLACIJA OBODNEGA ZIDA - PREZREČEVANA FASADA

1. Osnovna zidna konstrukcija
2. Izolacijski sloj 12 cm
3. Zračni prostor 4 cm
4. NOVOTERM LIP ali LIP-0,15 cm
5. Osnovni omet 1,8 cm
6. Osnovni omet

NOTRANJA IZOLACIJA OBODNEGA ZIDA

1. Osnovni omet
2. Izolacijski sloj 12 cm
3. Zračni prostor 4 cm
4. NOVOTERM LIP ali LIP-0,15 cm
5. Osnovni omet 1,8 cm
6. Osnovni omet

IZOLACIJA VMESNEGA MASIVNEGA STROPA

1. Osnovni sloj
2. NOVOTERM LIP-0,15 cm
3. Zračni prostor 4 cm
4. Osnovni sloj 12 cm
5. Osnovni sloj 12 cm
6. Osnovni sloj 12 cm
7. AS plošča
8. Osnovni sloj 12 cm

IZOLACIJA POSEBNE STREHE

1. Osnovni sloj
2. Osnovni sloj
3. Osnovni sloj
4. Osnovni sloj
5. NOVOTERM LIP ali LIP-0,15 cm
6. Osnovni sloj 12 cm
7. Osnovni sloj

IZOLACIJA TALNE PLOŠČE

1. Osnovni sloj
2. Osnovni sloj
3. Osnovni sloj
4. NOVOTERM LIP ali LIP-0,15 cm
5. Osnovni sloj 12 cm
6. Osnovni sloj
7. Osnovni sloj

IZOLACIJA POKROVNEGA PODSTREŠJA

1. Osnovni sloj
2. Osnovni sloj
3. Osnovni sloj
4. NOVOTERM LIP ali LIP-0,15 cm
5. Osnovni sloj 12 cm
6. Osnovni sloj
7. Osnovni sloj

Način vgradnje	Ime materiala	W(mK)	Debelina NOVOTERMA (cm)		
			Cona I	Cona II	Cona III
1. Zunanja izolacija obodnega zidu, prezračevana fasada	LIPS	0,140	3	5	8
2. Notranja izolacija obodnega zidu	LIPS		3	5	8
3. Izolacija vmesnega masivnega stropa	lip		3	3	3
4. Izolacija posebne strehe	LIP ali LIP		10	12	15
5. Izolacija talne plošče	lip		4	5	5
6. Izolacija pokrovnega podstrešja	LIP ali LIP		8	10	15

Vsi izdelki NOVOTERM so redno kontrolirani in preskušeni v skladu z evropskimi normami in standardi (JUS) in (DIN) pri proizvodnji materiala in konstrukcij v Ljubljani (ZRMK).

TV SPORED

PETEK

16. oktobra

10.00 Tednik
11.00 Svet na zaslonu
11.40 Mednarodna obzornja
12.20 P. O. Enquist: Avgust
Strindberg, ponovitev 6. zadnjega dela švedske nadaljevanke

8.55 Šola za klovnove, otroška oddaja TV Skopje
10.25 Republiška revija MPZ Zagorje 86
10.55 Aktualno: Pred javno razpravo o ustavnih spremembah

Oddajniki II. TV mreže

14.20 Test
14.35 Kako biti skupaj
15.05 Tri je mnogo, holandski film

TV Zagreb I. program

15.30 Poročila
15.35 TV kolektor
15.45 Narodna glasba
16.15 Sedem TV dni

NEDELJA

18. oktobra

8.25 Videostrani
8.40 Živ žav
9.40 Dr. Who: Maščevanje pločevincev, ponovitev 11. dela angleške serije

SOBOTA

17. oktobra

8.00 Videostrani
8.10 Ključkeve dogodovščine, 8. del, ponovitev
8.25 S. Pregl: Odprava zelenega zmaja, ponovitev otroške nadaljevanke

16.30 W Renner: Sokolov let, 2. del nemške nadaljevanke
17.45 EX libris M&M
18.45 Risanka
18.55 Videostrani

Oddajniki II. TV mreže

9.00 Danes za jutri in široko je listje, jugoslovanski film
12.00 Anglunje, oddaja v romščini
12.15 Poljski koncert

TV Zagreb I. program

15.00 Nedeljsko popoldne
17.40 Mesta: Novi Sad
17.15 Začimo znova, ameriški film

PONEDELJEK

19. oktobra

10.00 Zrcalo tedna
10.20 Osebnost, kanadski film
16.00 Videostrani
17.05 TV mozaik - ponovitev

RADIO

PETEK, 16. oktobra

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 10.05 Rezervirano za...

SOBOTA, 17. oktobra

Prvi program

19.55 Propagandna oddaja
20.05 Y. Courriere: Kuharske zvezde, 2. del francoske nadaljevanke

Oddajniki II. TV mreže

17.10 TV dnevnik
17.30 Otroci, pojte z nami, otroška oddaja
17.45 Vukov kotiček, otroška oddaja

TV Zagreb I. program

16.00 Dober dan - šport
17.10 Kronika Bjelovara in Varaždina
17.30 Otroci, pojte z nami, otroška oddaja

TOREK

20. oktobra

10.00 TV mozaik
Solska TV: Psihologija Naravoslovje: Svet okoli nas - Razvoj obzorja

Oddajniki II. TV mreže

17.15 Test
18.00 Francoščina III.
18.30 Mostovi-Hidak
19.00 Rezerviran čas

19.30 TV dnevnik
20.00 Obiskujemo slovenske muzeje in galerije-danes
Pokrajinski muzej Maribor

TV Zagreb I. program

16.00 Dober dan
17.10 Kronika Osjeka
17.30 Otroška oddaja
18.00 Zaščitna narava, izobraževalna oddaja

21. oktobra

10.00 Mostovi
10.30 D. Trufinović-N. Lorencin: Drobno gospodarstvo, ponovitev drame TV Novi Sad

Oddajniki II. TV mreže

16.10 Test
16.25 Velika šolska ura, posnetek iz Kragujevca
17.30 Otroška serija

20.00 Športna sreda-PEP, PPZ, Pokal UEFA-1. tekma 2. kola
22.30 TV dnevnik

TV Zagreb I. program:

16.00 Dober dan
17.10 Kronika Karlovca, Siska in Gospića
17.30 Otroška oddaja
18.00 Izobraževalna oddaja

ČETRTEK

22. oktobra

10.00 Šolska TV: Umetnostna zgodovina-Stilii-oddobja-življenje: Srednji vek-Bizanc

radio žiri

Žiri in Poljanska dolina na Škofja Loka in okolica na Selška dolina na

UKV območju 98,2 MHz
UKV območju 91,2 MHz
UKV območju 96,4 MHz

Nedelja, 18. oktobra

9.00 Napoved programa - EP in melodije za vas
10.00 Zdravstveni nasveti - Krajani Svobodnja praznujejo - Kdaj bo blagovnica v Železnikih?

Torek, 20. oktobra

16.00 Napoved programa - EP in melodije za vas
17.00 Minute za šport in rekreacijo - Pogovor s slavistom - Kadrovska politika v občini

Sreda, 21. oktobra

16.00 Napoved programa - EP - obvestila
17.00 Glasbena lestvica

Cetrtrek, 22. oktobra

16.00 Napoved programa - EP in melodije za vas
17.00 Slovenska beseda - beseda praznika - Rekreacija starejših občanov (v živo)

18.00 Novice in dogodki - Zgodba iz radijske skrinjice

19.00 Napoved programa za nedeljo

21.05 Vegetarna kuhinja in propagandna oddaja
21.15 F. Lehner: Z mojimi vročimi solzami, avstrijska nadaljevanke

Oddajniki II. TV mreže

16.35 Test
16.50 Številke in črke
17.10 TV dnevnik
17.30 Soba 405, otroška od Jaja

TV Zagreb I. program

12.30 Poročila
14.05 Prezri ste - poglejte
15.00 TV v šoli
15.40 Številke in črke - kviz

NOVO V KINU

Nekaj vijoličastega je prvi film v seriji izbranih filmov letošnjega Filmskega gledališča. To je film Stivena Spielberga, pretresljiva melodrama, posneta po romanu, ki je bil nagrajen s Pulitzerjevo nagrado.

KINO

KRANJ CENTER

16. oktobra: premiera amer. barv. črne komedije ČAST PRIZIJEVIH ob 15.30, 17.45 in 20. uri.

KRANJ STORŽIČ

16. oktobra: hongk. akcij. film PEST VELIKEGA ZMAJA ob 16. in 20. uri.

VERLY HILLSA ob 16., 18. in 20. uri.

20. oktobra: franc. barv. komedija TUDI BANKIRJI IMAJO DUŠO ob 16., 18. in 20. uri.

JESENICE ŽELEZARNA

16. oktobra: premiera ital. pust. film MOČNA FANTA ob 16. in 18. uri.

KAMNIK

16. oktobra: ital. barv. zgod. spektakel HERKUL ob 18. in 20. uri.

20. oktobra: amer. barv. srhljivka ULICE STRAHU ob 18. in 20. uri.

22. oktobra: amer. barv. črna komedija ČAST PRIZIJEVIH ob 17.45 in 20. uri.

TRŽIČ

16. oktobra: amer. barv. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA ob 17. in 19. uri.

KRANJSKA GORA

16. oktobra: novozelandski akcij. film DIRKA S SMRTJO ob 18. in 20. uri.

16. uri. novozel. akcij. film DIRKA S SMRTJO ob 18. in 20. uri.

21. oktobra: franc. barv. komedija TUDI BANKIRJI IMAJO DUŠO ob 20. uri.

DOVJE

18. oktobra: ital. barv. akcij. film SUPER POLICAJA IZ MIAMIJA ob 20. uri.

CERKLJE

17. oktobra: ital. barv. akcij. film SUPER POLICAJA IZ MIAMIJA ob 18. uri.

POLJANE

16. oktobra: amer. komedija HOT DOG ob 20. uri.

RADOVLJICA

16., 19. in 20. oktobra: amer. pust. film NE UBIJ... SAMO... ob 20. uri.

ŠKOFJA LOKA

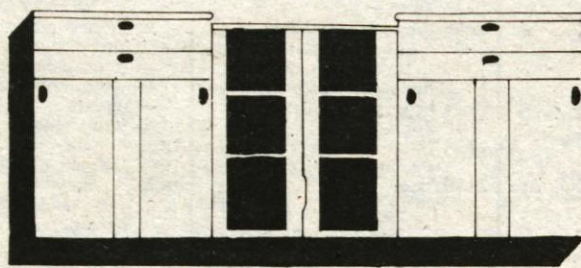
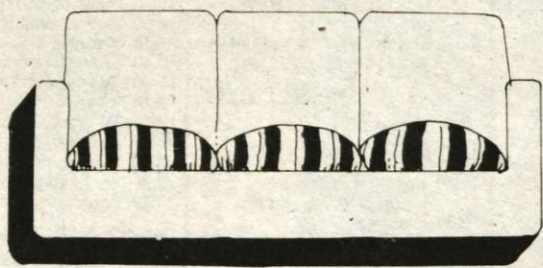
16. oktobra: amer. komedija FLETCH - MASKIRANI DETEKTIVI ob 18. in 20. uri.

BOHINJ

17. oktobra: hongk. film BOŽJI OKLEP ob 20. uri.

20. sejem stanovanjske opreme

Sejemska prireditev je namenjena opremi človekovega bivalnega prostora, prikazu smotrne in gospodarne uporabe vseh razpoložljivih sredstev ter informiranju sodobnega človeka o možnostih in načinih opremljanja in vzdrževanja bivalnega okolja.

NAKUP OZIMNICE

**UGODNI NAKUPI
POPUSTI, KREDITI
SEJEMSKÉ CENE**

Medalje za kakovost

Novi izdelki, inovacije, izboljšave razstavljenih predmetov ter funkcionalne rešitve pri gradnji in opremljanju stanovanj bodo nagrajene z zlatimi medaljami za kakovost, ki jih bo podelila strokovna komisija.

Sejem je odprt vsak dan od 9. do 19. ure.

Predavanja in svetovanja strokovnjakov na sejmu:

sobota, 17. 10. ob 17. uri:

Kurilne naprave — predavanje o ogrevanju, pravilni izbiri in ravnanju z ogrevalnimi napravami
— predava: Jože Kaplar, dipl. inž.
— otvoritvena dvorana

ponedeljek, 19. 10. ob 17. uri:

Uporaba sončne energije
— predava: Sašo Medved, dipl. inž.
— otvoritvena dvorana

torek, 20. 10. ob 17. uri:

Dobra izolacija — pogoj za zdravo bivanje in čisto okolje
— predava: Maks Cvikelj, dipl. inž.
— otvoritvena dvorana

sreda, 21. 10. ob 17. uri:

Funkcionalno urejena kuhinja
— predava: Branka Tancig, dipl. inž.
— otvoritvena dvorana

**GORENJSKI SEJEM VAM
OMOGOČA BREZPLAČNO
INFORMIRANJE!**

**VELIKA
RAZSTAVA
GOB**

Seznanitev šolske mladine z različnimi vrstami gob — za šolske skupine prost vstop

ESTETSKA OPREMA STANOVANJA

Na sejmu si boste lahko ogledali tudi razstavo likovnih del v stanovanjskem ambientu in muzejsko razstavo.

POSLOVNI DNEVI
večjih razstavljalcev s svetovanjem in predstavitvijo posameznih izdelkov

**petek, 16. 10. — DAN
ASTRE**
**sobota, 17. 10 — DAN
METALKE**
**nedelja, 18. 10 — DAN
LESNINE**
**ponedeljek in torek,
19. in 20. 10. — DNEVA
MERKURJA**
**sreda, 21. 10. — DAN
SLOVENIJALESA**

**Vse, kar vidite,
lahko tudi kupite!**

Pridite in si oglejte bogato izbiro:

- pohištva za kuhinje, spalnice, dnevne sobe, kopalnice, shrambe,...
- dekorative, okrasnih predmetov in spominkov
- OGREVALNE TEHNIKE: peči, kamini, boilerji, centralno ogrevanje
- SOLARNE TEHNIKE: kolektorji, črpalke, varčevalni sistem
- gradbenih in izolacijskih materialov ter stavbnega pohištva

kranj, 16. ~ 22. 10. '87

MERKUR KRANJ

**OBIŠČITE NAS
NA VELIKEM RAZSTAVNEM
PROSTORU
SEJMA STANOVANJSKE
OPREME
V KRANJU,
OD 16. — 22. OKTOBRA '87**

SEJEMSKI PRODAJNI PROGRAM:

- PEČI, OPREMA IN NAPRAVE ZA CENTRALNO OGREVANJE TER OSTALA TOPLOTNA TEHNIKA
- RADIATORJI IN INŠTALACIJSKI MATERIAL
- IZOLACIJSKI MATERIALI

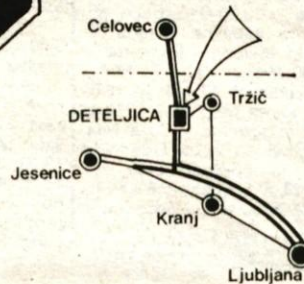
V SODELOVANJU S: TVT BORIS KIDRIČ - Maribor

ITTP - Ribnica
LIBELA - Celje
KIV - Vranksko
KOVINOPLASTIKA - Lož
ELEKTROELEMENT - Izlake
TERMIKA - Ljubljana
IZOLIRKA - Ljubljana

in
**EMO
CELJE**

**SEJEMSKÉ CENE — SEJEMSKI POPUSTI
IZKORISTITE MOŽNOST NAKUPA NA
6 MESEČNO POTROŠNIŠKO POSOJILO!**

NOVI

**OBNOVLJEN
salon pohištva Deteljica
tel.: 50-795**

Z ZIT

Združena lesna industrija Tržič

5% - 25%

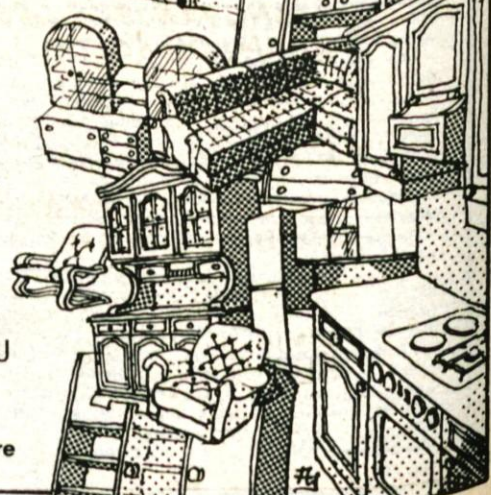

**PRODAJNA AKCIJA
16. 10. — 16. 11. 87**

- ugodni kreditni in prodajni pogoji za vse razstavljene programe
- razprodaja vzorcev in opušenih programov masivnega borovega pohištva

Informacije:
Salon pohištva DETELJICA, tel. 50-795
Razstavljeni prostor ZLIT na
SEJMU STANOVANJSKE OPREME V KRANJU
od 16. do 22. 10. 1987

Delovni čas v SALONU POHIŠTVA DETELJICA:
od 8.30 do 19. ure Sobota: od 8. do 13. ure

izolirka 50 let

industrija izolacijskih materialov, n. sol. o.,
61110 Ljubljana, ob železnici 18
tel.: (61) 443-096, 442-402, tlx: 31585 yu, izo

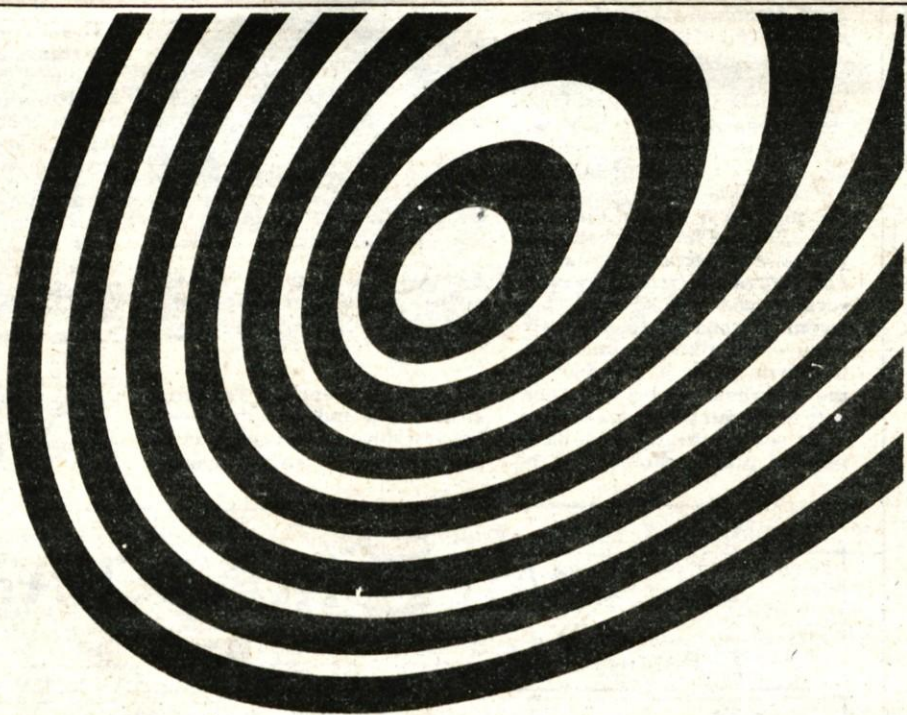
*Imate probleme s slabo
hidroizolacijo ali vlago?
Je vaš dom slabo toplotno
izoliran?*

*Ali že gradite in vas zanimajo
pravilni in učinkoviti sistemi
izolacij?*

*Pokličite nas in skupaj bomo
rešili vaš problem!*

Proizvodnja in dejavnost IZOLIRKE:

- inženiring za področje vseh vrst izolacijskih sistemov
- bitumenska in styropor proizvodnja
- proizvodnja mineralne volne
- proizvodnja lahkih gradbenih plošč novolit in kōmbi
- proizvodnja strojne opreme
- vgradnja vseh vrst izolacijskih materialov z jamstvom
- protipožarni inženiring

Delovna organizacija
**SLOVENIJALES TRGOVINA
LJUBLJANA**

**TOZD STANOVANJSKA OPREMA
PE VIŽMARJE LJUBLJANA PLEMLJEVA 86
RAZSTAVLJA IN PRODAJA
NA 20. SEJMU
STANOVANJSKE OPREME
KRANJ OD 16. DO 22. OKTOBRA 1987**

CENJENIM KUPCEM NUDIMO POHIŠTVO
PRIZNANIH PROIZVAJALCEV

**KUPCEM SPOROČAMO, DA JE DAN SLOVENIJALES V
SREDO, 21. 10. 1987**

NUDIMO STANOVANJSKO SVETOVANJE
ZA IZBRANI PROGRAM
SLOVENIJALES

SOZD MERKATOR – KIT, n.sub.o.
Kmetijsko živilski kombinat Gorenjske
TOZD

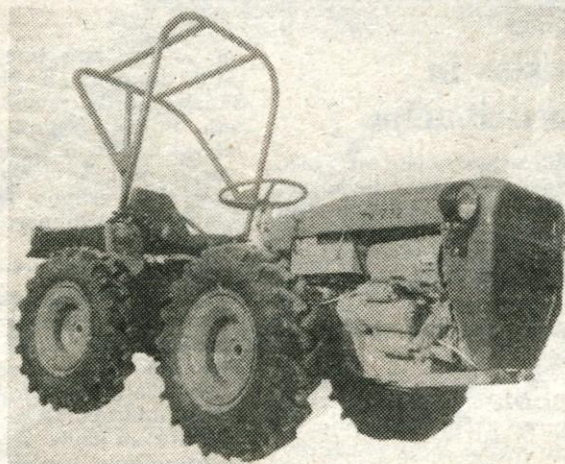
Agromehanika

Kranj, Hrastje 52 a

Centrala (064) 36-461, 36-751, 36-764
34-033, 34-034, 34-032

PSC Hrastje (064) 34-035

KREDIT ALI POPUST

TRAKTOR TOMO VINKOVIČ 732

tudi za traktorje
IMT sprejemamo vplačila z ugodnim
dobavnim rokom

za oba programa
smo
vedno dobro
preskrbljeni
s priključki,
rezervnimi deli in
imamo
organizirano
servisno
službo.

TRAKTOR IMT 539 PRI DELU

za vse tipe traktorjev
Tomo Vinkovič ponujamo
naslednje nakupne
pogoje:

- A. popust v višini
15 %
- B. kredit, 50 %
udeležba, ostalo
brezobrestni kredit
do 4 mesece

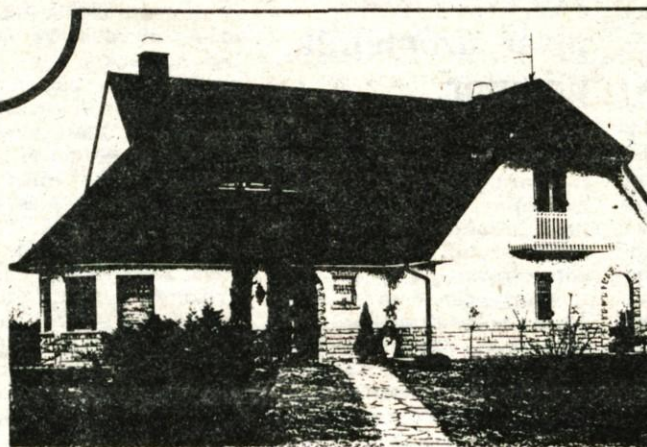
Omenjeni nakupni
pogoji veljajo le pri
generalnem
zastopniku za
področje SRS.

Za vse proizvode
lastne proizvodnje
nudimo naslednje
pogoje:
popust do 20 % ali
kredit do 50 % s
trimesečnim rokom
odplačila
brezobrestno

PRODAJA:

PSC HRASTJE 52/a
pri Kranju
Kranj, Koroška 25 (v
središču mesta), tel.:
(064) 24-786
PSC Maribor,
Primorska 9, tel.: (62)
38-980, 38-861

OBIŠČITE NAS TUDI NA SEJMU V KRANJU OD 16. DO 22. 10. 1987.

GRADITE HITRO,
GRADITE SODOBNO,
GRADITE POCENI –
GRADITE Z NAMI

lesnina

Trgovina z gradbenim
materialom – Kranj

- naj sodobnejšo strešno kritino iz pravih kanadskih bitumenskih skodel TEGOLA CANADESE
- izolacijske materiale — lëndapor, novoterm, perlit, stiropor, tervol
- keramične ploščice najboljših jugoslovanskih proizvajalcev
- sanitarno keramiko
- opaž in furnirane stenske in stropne obloge
- ladijski pod
- parketi in talne obloge
- stavbno pohištvo
- gradbeni material
- reprodukcijski material za lesno obrt

Ugoden nakup furniranih vrat,
kril in podbojev

Obiščite nas tudi na sejmu v Kranju od 16. do 22. 10. 1987.

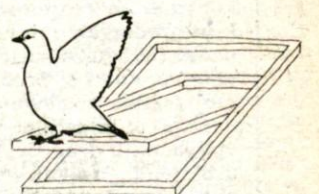
VSE ZA GRADNJO OD
TEMELJEV DO STREHE
boste vedno dobili v
LESNINI, trgovini z
gradbenim materialom
na Primskovem v Kra-
nju, in sicer:
vsak dan od 7. do 19.
ure, ob sobotah pa od 7.
do 13. ure

Informacije po telefonu:
26-076 ali 23-949

stavbno in pohištveno
mizarstvo, radovljica,
šercerjeva 22, telefon 75 036
(064), žiro račun pri SDK
Radovljica 51540-601-12232

Obiščite nas na 20 sejmu
stanovanjske opreme v Kranju,
kjer razstavljamo naša
kvalitetna strešna okna.

Obiščite nas!

Dr. Tone Košir

V zdravstvu nočemo biti hlapci trenutnih možnosti

V težnji po zmanjšanju porabe je država poskrbela, da sredstva za družbene dejavnosti, torej tudi za zdravstvo, zaostajajo za rastjo dohodka v gospodarstvu. Zdravstvene skupnosti so se zavoljo teh ukrepov znašle v likvidnostnih težavah, zaradi interventnega zakona blokirani viški pa kot mrtev kapital ležijo na računih. Pomanjkanje denarja hromi zdravstveno varstvo. Kot je slikovito dejal dr. Tone Košir, pomočnik direktorja Osnovnega zdravstva Gorenjske za strokovno področje, je stanje v zdravstvu še najbolj podobno rešilcu na nujni vožnji. Le da ne pet minut pred dvanjasto, temveč že kako minuto čez.

Gustav in participacija

Zdravstvu bi bilo torej lažje opravljati svojo osnovno dejavnost, če bi se rešilo vseh nepotrebnih obremenitev. Ena od njih je participacija. Zakaj se kar vztrajamo pri njej, namesto da bi malenkostno povečali prispevno stopnjo?

»Zdravniki so dosegli le to, da na hišnih obiskih ne bi pobirali več participacije. Ta stvar naj bi šla iz rok zdravstvenih delavcev. Ljudje bi se že strinjali z ukinitvijo participacije, ne pa tudi s sistem, čeprav je dokazano, da je z njo skoraj več stroškov kot učinka. To me nehoti spominja na madžarsko risanko z Gustavom, kjer le-ta strojno žaga drva. (Da bi stroj tekel, kuri z že razžaganimi drvami, tako mu na koncu ostane le kupček pepela, pa še tega mu razpiha veter). Tako je tudi v zdravstvu, saj z najnižjo participacijo (450 dinarjev), ki jo pobirajo v ambulantah in jo stroški do celca oklestijo. Participacija se 'splača' le v zobozdravstvu. Tu bi Gustavu ostal vsaj kupček pepela.«

ne pošlje v bolnišnico, usodna. O zdravniku bolj kot količinska merila, govori splošni vtis. Dober zdravnik je tisti, ki se z bolnikom veliko pogovarja, mnogo ve, predpiše normalno terapijo, ki skratka pozna pravo mero.«

Milojko Demšar, direktor Osnovnega zdravstva Gorenjske »S participacijo zberemo le 2 do 3 odstotke vsega za zdravstvo potrebnega denarja. Laže bi bilo enostavno povečati prispevno stopnjo. Vendar je smisel participacije v selekciji. V našem zdravstvu se letno zvrsti prek milijon dvesto tisoč ljudi in participacija naj bi ta tok zavrla.«

Hišni zdravnik se »tihotapi« v družino

Zdravnik, ki najbolje pozna bolnika, je hišni zdravnik. V strokovnih okrogih spet oživlja misel nanj. Se bo vrnil v družino?

»Renesansa hišnega

Zdravstvene skupnosti porabijo za osnovno zdravstvo 20 odstotkov denarja, 45 odstotkov za bolnišnično zdravljenje (polovica tega gre za domače bolnice, polovica za Klinični center in ostale), 8 odstotkov dajo za zdravila, 5 za zobozdravstvo, 12 za specialistična zdravljenja in nekaj za domove upokojencev. Bolnišnično zdravljenje zunaj regijskih meja financiramo po tržnem principu.

Kako preživeti?

Kako se kriza odraža v stroki?

»Pri nas je tako, da spričo pomanjkanja denarja stroka stalno siromaši sama sebe. Denimo aparat za diagnostiko je ostarel in se iztrošil, novega ne moremo kupiti. V bolnici na Jesenicah trije EKG aparati od petih stojijo. Kako naj v položaju, ko nam gre za preživetje, strokovno napredujemo. V zdravstvu ne bi smeli biti hlapci trenutnih možnosti. Neodvisno od dnevnih politik je morali izdelati program, kako si predstavljamo normalne poti razvoja stroke, hkrati pa povedati, kaj se lahko zgodi, če program ne bo uresničen.«

Kje so po vašem rezerve v zdravstvu?

»V zdravstvu ne moremo varčevati pri bolnikih ali ta-

Zdravnik kot pisar, prometnik, diktator

Učinkovitost zdravstva bi povečali, če bi zdravnika motivirali za dobro delo. Je zdravnik mogoče nagraditi po delu tako, kot se je denimo pred leti že izkazalo v zobozdravstvu?

»Merljivost dela v zobozdravstvu je drugačna kot v zdravstvu, zobozdravnikovo delo se vidi, kar pa za ostalo zdravstvo težko trdimo. V zobozdravstvu je možno nagrajevanje po delu ob hkratnem strokovnem nadzoru. Tu so velike možnosti, da se zobozdravnik približa ljudem - v

zdravniku je bila tudi tema dveh učnih delavnic zdravniškega društva. Ta način bi bil najcenejši, saj se na enem mestu reši, napove in prepreči največ zdravstvenih problemov. Vstopnica za prihod v družino pa bi bil eden od družinskih zdravstvenih problemov, ki bi se ga lotil najbližji zdravnik, zdravnik enega od družinskih članov. Naša želja je, da bi se z isto družino ukvarjala en zdravnik in ena sestra. Ta način, ki smo se mu na Gorenjskem nekoliko približali na zdravstvenih postajah v Škofji Loki, se ne seka z obstoječo strukturo v zdravstvu. Dispanzerji bodo ostali, vendar pa se bodo ljudje najbrž iz njih zatekali v takojmenovano polivalenco.«

Gorenjsko zdravstvo našemu bolniku najbrž ne zadošča, saj sicer ne bi iskal teh storitev tudi v Ljubljani. Zakaj mu z zapiranjem regijskih meja to skušamo ubraniti? Spet zaradi denarja?

»Gorenjsko zdravstvo planiramo in vzdržujemo tudi za bolnike, ki gredo potem v Ljubljano. V tem imajo občinske in regijske meje svoj smisel. Bolniku sicer ne gre trmasto preprečevati, da bi, denimo, obiskal specialista zunaj regije. Vemo namreč, da je bolj voljan izpolnjevati zdravnikova navodila in bolj discipliniran, če mu terapijo predpiše zdravnik, ki ga sam želi in mu zaupa. Tako je tudi zdravljenje učinkovitejše kot pa če bolniku vsilimo domačega specialista. Zaradi takih primerov ne odobravam zapiranja v regijske meje, temveč sem za razširitev rizične skupnosti.«

D. Z. Žlebir

ko, da bi več delali, saj obremenjen zdravnik ne more ustvarjalno delati in učinkovito pomagati bolniku. Da bi bil učinek v zdravstvu večji, bi se morali rešiti vsega nepotrebne, kar hromi naše delo. Zakon o evidencah nam neprestano nalaga, da pišemo poročila, tudi zato, da bi ustvarili vtis, da je vse pod kontrolo Z Gorenjske večkrat predlagamo univerzitetnemu zavodu za zdravstveno varstvo, kako si predstavljamo cenejše poslovanje, vendar na to nimamo pravega vpliva, kajti drag sistem, razdrobljena organizacija so stvari izven in iznad zdravstva. Naše pobude tako ostajajo večidel brez odmeva.«

šole, vrtce, tovarne. Obratno od siceršnjega zdravstva je tudi drobitev smotrna. Uspešnost v zdravstvu pa je imaginaren pojem in tu žal ne poznamo meril, kako oceniti zdravnika. Zdravnika, ki ima veliko bolnikov, se je treba izogibati. Utujen je, obremenjen, tak pa dela več strokovnih napak. Slab je zdravnik, ki ustreže bolniku z receptom, to je pisar. Tisti, ki izstavlja napotnice, je prometnik, oni, ki slovi po nizkem staležu svojih bolnikov, je diktator. Tudi to ni merilo, če zdravnik pošlje malo ljudi v bolnišnico. Ni rečeno, da jih je vse pozdravil v ambulanti. Za nekoga utegne biti zdravnikova odločitev, da ga

POPULARNI NA GORENJSKEM

Dr. Iztok Tomazin:

Troje mojih radosti

Tržič, 14. oktobra - »Resnično imam tri glavne radosti. Prva je poklic zdravnika, ki ga rad opravljam. S kolegicami se vedno ukvarjam z akupunkturo in kdo bi jo želel, naj me le pokliče v tržiški zdravstveni dom. Druga radost je alpinizem, kjer sem še aktiven in čez 14 dni odhajam v Himalajo, da bi poravnali dolg na Daulagiriju. Tretja radost je letenje z zmajem in padalom.

Zadnje čase letim več s padalom. Bolje se da povezati z alpinizmom. Plezam in v nahrbtnik dam še padalo in se skušam s kar največje višine spuštiti v dolino. Sedaj je moj jugoslovanski višinski rekord polet s 5895 metrov visokega Kilimandžara v Afriki.

S čim je lepše leteti: s padalom ali z zmajem?

»Z zmajem je boljše in lepše leteti. Vendar je zmaj težji, saj je treba nesti 30 kilogramov v hrib, padalo pa tehta le 4 kilograme in je v tem pogledu lažje.«

Zadnjič ste na Kofce dirjali kar z motorjem.

»To je bolj postranska, vendar uporabna zadeva. Z njim sem zelo hitro pod tržiški hribi, dirjal pa sem tudi že pod Julijce.«

Pretrpano veliko prostega časa nimate.

»Veliko zahteva že moj poklic, saj je to redno delo, dežurstva, zelo veliko še študiram v stroki, veliko pišem o alpinizmu in podobno. Trenirati pa moram vsak dan. Prilaga-

jam se glavnemu cilju. To je v primeru bližnjega odhoda v Himalajo vzpon nad 8000 metrov in polet s padalom s čim večje višine. Moram torej čim več plezati, teči in letati s padalom.«

Za kakšno padala pa sploh gre?

»To so posebna padala, ki za klasično skakanje sploh niso primerna. Bolj letijo kot padalo. V bistvu so podobna zmajem in so dosti varna. Nesreča se lahko pripeti samo v primeru slabega vremena, slabe ocene razmer, neznanja letalca.«

Tudi gorski reševalec ste.

»Sem član tržiške GRS, usposobljen za letalsko reševanje, član zdravniške podkomisije. Posredoval sem že, ko sem plezal, povsem naključno. Bil sem zavs, ko je eden v Špiku padel.«

Je vse kupaj za vas hobi?

»To sploh ni hobi. To je način življenja. Je nekaj več od preganjanja dolgčasa, od možnosti. Je tudi užitek, tudi veselje, hobi pa nikakor ne.«

J. Košnjek

Cerkvica sv. Marka propada

Vrba, 8. oktobra - Cerkvica sv. Marka v Vrbi propada, župnišče jo je že poskušalo samo obnoviti, a ni bilo prave podpore. Če so jo pripravljeno obnoviti krajanji sami, potem naj vendarle ne bi naleteli na neke zadržke.

»...« bo bližnji sosed varoval, sv. Marka,« pravi Prešeren v svoji Vrbi, ko misli na zavetnika Marka in na bližnjo cerkvico.

Ze desetletja je ta cerkvica v Vrbi kulturni in sakralni spomenik, pod strogo varstveno zaščito. V zadnjem času je predvsem kulturni spomenik, saj so v njej kulturne prireditve vse bolj pogoste. Imenitne glasbene večere, ki jih prireja Glasbena mladina, pa vsebolj moti skrajna dotrajnost cerkvice, neugledna zunanja opodoba in notranjost, ki postaja plesniva in vlažna. V cerkvi se je že pojavila tudi gob...

Cerkve sv. Marka je last zbreziškega župnišča, kjer pravijo: »Ze pred leti smo hoteli, da bi s prostovoljnimi delom krajanov cerkvico primerno obnovili, seveda pod strokovnim vodstvom Zavoda za spomeniško varstvo. Žal nikakor nimamo toliko denarja, da bi župnišče samo poskrbelo za obrtniška dela, zato bi morali pomagati krajanji, ki so seveda pripravljene, da se odpravi prava sramota v Vrbi,

V cerkvi sv. Marka se je že pojavila »goba«, notranjost je vlažna, zunanost pa neugledna... - Foto: F. Perdan

saj objekt propada. Po drugi strani pa je tudi res, da je cerkev vseslovenskega pomena in kulturnim ter drugim ustanov-

vam ne bi smelo biti vseeno kakšna je cerkev, ki sprejemajo na tisoče obiskovalcev...»

Kulturna skupnost Jesenic »Zaradi pomanjkanja denarja obnove cerkve v Vrbi nimamo program, vemo pa, da je čim prej treba popraviti tudi streho vod.«

Zavod za spomeniško varstvo v Kranju: »Obnove te cerkve ni program del. Če bi krajanji sami hoteli pomagati, je najbolje, da vložijo prošnjo za priglavitel del na občino, mi pa bomo da soglasje, da bomo poskrbeli za strokovni nadzor.«

Tako torej. Cerkvice ni v programih, treba pa jo bo zavarovati, če ne, bo povsem propadla. Vseslovenski slovenski in kulturnoinstitucionalni brezbrzičnostjo lahko rešijo le lastniki in krajanji sami, od seveda vsaj morajo ni podpori občine. Upajmo, da ob kulturnem pomeni, ki jo cerkvica sv. Marka ima, ne bo spet takih ali drugačnih idejnih držkov?

D. Sedej

IMATE KONJIČKA?

Marija Pestar:

Za cel kamion puloverjev in jop bi bilo

Ze od njenega trinajstega leta je menda ni najti brez pletilk v rokah in klobčiča volne pod nogami. Marija Pestar, Lončarjeva mama iz Bobovka, si je prve dinarje v življenju zaslužila s pletenjem.

Več kot petdeset let je že od tega, ko je za k Arnez na Pivko pri Naklem, spleta prvi par rokavic. Tam so predli volno, jo »pocvirnali«, kot so včasih pravili, pa dali po domovih, če je

kdo pletel. Marijina mama je pletla in Marija je bila kot najstarejša prva na vrsti za učenje. Kar ni znala mama, ji je pokazala učiteljica v šoli v Predosljah. Po dva dinarja je dobila za par prvih rokavic s prsti. Če je bila pridna, jih je spleta v štirih urah. Takrat je delavec imel 2 dinarja na uro, kilogram kruha je stal ravno toliko. A koliko sta bila vredna pri Mariji ta dva dinarja, kako jih je hranila! In ko se je nabral kupček, si je kupila obleko, iz navadnega blaga seveda, pa nošen plašč. Skromno so živeli, ata je bil sam za zaslužiti, v opekarni je delal po dvanajst ur. Šest ljudi je moral preživljati. Služiti otroci niso šli, zato pa so si takole pomagali.

Vsa ta dolga leta Marija se vedno plete. Za cel kamion bi bilo puloverjev in jopic, če bi jih dali skupaj, pravi. Koliko-

krat ji je že mož moral nabrati igle. Včasih so bile jeklene in se niso tako hitro obrabile, današnje aluminijaste pa hitro. Tolikokrat je že rekla, da bo nehala, da bo to zadnji brezrokavnik, zadnji pulover, pa jo vedno znova pregovore. Se za svoje nima časa naplesti. Za res nove še, zase in za moža pa res ne. Saj se smešno sliši, toda jo ne. Saj se smešno sliši, toda jo ne. Saj se smešno sliši, toda jo ne. Saj se smešno sliši, toda jo ne. Saj se smešno sliši, toda jo ne.

»O, čisto velja tisto o kovačevih kobilih in suštarski babi, da sta obe bos.« se smeje mama Marija. »Res bom morala sprejeti, da bom že enkrat zares upokojena. Takrat bom pa spleta tudi za moža in zase.«

D. Dolenc

Urednikova beseda

Čeprav smo spomladi napovedali, da Odprte strani do konca septembra ne bodo izhajale, smo dobili precej vprašanj in namigov o tem, da je priloga začela ugašati. Bojazen je bila preuranjena, res pa je, da je prva jesenska številka izšla teden dni kasneje kot smo sprva predvidevali. Se vedno so Odprte strani odprte za vaša mnenja in razmišljanja, radeč nit pa bodo pogovori z Gorenjci, ki so se uveljavili na različnih področjih in nam lahko marsikaj zanimivega povedo. Letos bodo Odprte strani še izhajale občasno, prihodnje leto pa bodo postale redna štirinajstdnevna priloga Gorenjskega glasa. Potrudili se bomo, da boste v njej našli zanimivo branje, ki vas bo spodbudilo k razmišljanju in – to nas bo še posebej razveselilo – k pisanju.

Leopoldina Bogataj

EDO TORKAR

Na kaj čakamo

Nič ni bolj zastarelega kot je včerajšnji časopis.

Zatorej, če hočete biti na tekočem z aktualnimi dogajanjem doma in v svetu, ne berite včerajšnjih časopisov, berite predvčerajšnje.

(V zelo starih časopisih boste morda zvedeli celo to, kaj se bo zgodilo jutri!)

Piše se leto 1936. V februarški številki slovenskega ilustriranega mesečnika PRILJATELJ je objavljen obširen uvodnik z naslovom Na kaj čakamo, v katerem nepodpisani pisec ugotavlja vzroke za tedanje gospodarsko krizo v svetu in ponuja nekaj receptov za odpravo le-te v Jugoslaviji.

»Predvsem je potrebno,« ugotavlja uvodničar,

1. da se prične brezobziren boj proti korupciji in brezvestni spekulaciji;

2. da se državna uprava reorganizira, poceni, poenostavi in decentralizira na banske uprave ter prilagodi krajevnim potrebam in razmeram;

3. da dobi vsaka banovina gospodarsko samostojnost;

4. da vodijo državna podjetja strokovnjaki in ne birokrati;

5. da se revidirajo vse carinske in prevozne tarife. Privilegiji, ki

so v škodo splošnosti, naj se ukinejo...«

... Itn., itn. Piscu ne zmanjka in ne zmanjka idej.

Svoj spis končuje takole:

»... Nameščenci in delavci s svojimi plačami ne morejo živeti. Za vse te niso važni politični in plemenski prepiri. Vsi ti hočejo, da se predvsem uredi gospodarstvo, da se jim omogoči delo in za življenje potrebni zaslužek. Saj sreča ni ravno v bogastvu, sreča je v udejstvovanju, v delu, sreča je v tem, če se človeku omogoči, da izrazi svoje zmognosti za cilj in uspeh.

Nič se ne čudimo, če mladina ob sedanjih razmerah naseda komunističnim agitatorjem. Saj ni nikogar, ki bi se resno in energično lotil dela in rešil pereča in neodložljiva vprašanja.

Ljudstvo se je v 17 letih naveličalo teh političnih sporov. Nič več ne verjame raznim obljubam. Ljudje hočejo kruha in dela. Zato morajo urediti gospodarstvo strokovnjaki in ne politiki.

Narod zahteva dejanja in takojšnje ukrepe.

Ko bo ljudstvo spoznalo, da hoče država urediti gospodarstvo, da hoče ljudstvu pomagati, da hoče rešiti krizo in da hoče dati delo brezposelnim, potem se bo

pričelo splošno gibanje. Politična napetost bo prenehala. Plemensko vprašanje bo izgubilo na važnosti. Rešitev krize bo stopila v ospredje. Ljudem se bo odprl pogled v bodočnost. S tem bo ljudstvo zopet dobilo zaupanje v državo. In to zaupanje bo potrebno, če hoče dobiti država prostovoljno in ne prisilno posojilo.

Seveda se vsa ta vprašanja ne smejo zavleči na dolgo dobo let. Rešiti jih je treba v najkrajšem času...«

Piše se leto 1987. Država, v kateri živimo, se še zmeraj imenuje Jugoslavija, le da so se plemena v njej preimenovala v narode, banovine pa v republike. Mladina, ki je pred 50 leti nasadala komunističnim agitatorjem, se je že krepko postarala in zdaj sama agitira – le da ji nihče več ne naseda. Namesto komunistične nevarnosti imamo socialistično stvarnost: na eni strani rdečo oblast, na drugi strani pa ljudstvo, ki se mu že dela rdeče pred očmi.

Sicer pa – nič ni novega pod soncem, zgodovina se ponavlja in z njo časopisni uvodniki.

Kaj pa obvezno posojilo, bo kdo rekel.

Brez skrbi, tudi to bomo še dočkali. Če ne verjamete, berite stare časopise.

Odprte strani.

SVETO KOBAL — MARIJA VOLČJAK

Uveljavlja se nesrečna filozofija, da ima upnik tako in tako preveč denarja in da ni nemoralno, če ga oskubiš

MARKO JENŠTERLE

Trda roka, stisnjena pest, vsak dan dajo nam za jest (Pankrti)

JANEZ SVOLJŠAK

Na Jesenicah v letu 2000

FRANCI ZAGORIČNIK

Za učinkovito javnost

Bil je k temu še sijajen govornik. Skoraj ga ni bilo katoliškega društva ali organizacije, ki med pubudnike ali voditelje ne bi štelo tudi ali predvsem Kreka. Z organiziranjem delavstva je začel kmalu po svoji vrnitvi z Dunaja. Želel ga je odtegniti socialni demokraciji, ki jo je zavracal, tako kot njeno idejno podstat (marksizem). Katoliška delavska društva, ki so sorazmerno hitro nastala v večjih industrijskih centrih, so bila po zadani si nalogi najbolj podobna sindikalnim organizacijam. Zanje je Krek 1895 leta pripravil program Socijalni načrt slovenskih delavskih stanov z gospodarskimi in političnimi zahtevami. Vendar pa njegovga navdušenja nad širjenjem politične baze stranke niso delili tudi v vodstvu stranke še prevladujoči stari prvaki, ki so menili – tako kot njihovi idejni nasprotniki liberalci – da je politika le za elito. Prvi oster spopad med krščanskosocialno delavsko skupino in vodstvom stranke se je končal s kompromisom, ki je Kreka namesto delavca Gostinčarja popeljal kot poslanca državnega zbora na Dunaj (1897-1900). Prav tu je, je menil Kardelj v svojem Razvoju slovenskega narodnega vprašanja, Krek naredil temeljito strateško napako, ki je pogojila nedemokratsko razrešitev slovenskega narodnega vprašanja ob razpadu monarhije leta 1918; moral bi svoje demokratično krščansko-socialno krilo odcepiti od klerikalne stranke in ustvariti demokratično kmečko in delavsko gibanje. Leta 1909 je Krek ustanovil sindikat Jugoslovansko strokovno zvezo, ki se je med obema vojnoma razvila v napredno krščanskosocialistično sindikalno organizacijo in je bila nato ena od ustanovnih skupin Osvobodilne fronte.

Najpomembnejša in po posledicah dalekosežna je Krekova dejavnost med kmečkim prebivalstvom. To je bilo v Krekovem času večinski sloj naroda, njegov položaj pa zaradi kmečkih dolgov, konkurence veleposesti, drobitve kmetij in agrarne prenaseljenosti na robu katastrofe. Posledice so se kazale v razprodajah posestev in v množičnih

selitvah v zahodno Evropo in zlasti Ameriko. Zdravilo za to res težko stanje je Krek videl v združništvu, katerega organizacijski sistem je presadil z nemškega prostora. Res uspešno, saj je do leta 1910 delovalo nad 500 zadrug različnih vrst. Zadruga so uspele vsaj delno stabilizirati položaj kmeta, imele pa so poleg ekonomskih še širše učinke, tako politične, narodnoobrambne in kulturne. Žal je s tem rastla tudi vezanost slovenskega kmeta na stranko, ki je postajala vedno bolj škodljiva, ko se je Slovenska ljudska stranka pomeščnila in so tudi v njej vladali interesi kapitala. Vse te male zadruga in posojilnice same ne bi mogle preživeti, zato so potrebovale močno centralo, ki jih je podpirala z združenim kapitalom. V Zdrružni zvezi zbrani kapital je sčasoma presegel celo onega, ki je bil vložen v vse delniške družbe na Slovenskem, vključno s Trstom. Kot tako obsežen je bil tudi najpomembnejši del narodnega gospodarstva, in ni čudno, da je vodenje zadruga centrale Kreku vedno bolj uhajalo iz rok.

Zadnje desetletje svojega življenja je Krek prebil predvsem kot politik. Od 1902 je bil poslanec v deželnem zboru Kranjske, kjer je v letih 1908–1914 vladala njegova stranka, s čimer je Krek dobil možnost, da je svojo politiko realiziral skozi organe deželne avtonomije. Ob demokratizaciji volilnega sistema je Krek kandidiral tudi v državni zbor (1907) in bil nato njegov član do smrti. Ni bil le govornik, deloval je v raznih parlamentarnih odborih, zanimal se je za karteje in zlasti socialno zavarovanje. Na Kranjskem je hotel uesti celo starostno kmečko zavarovanje, a se mu je del stranke, ki ga je vodil Šušteršič, uprl. Leta 1912/13 se je začela zoper njega klevetniška kampanja – kdo jo je spodbudil, še ni povsem jasno – v kateri so mu očitali intimno razmerje z uradnico zadruga centrale na Dunaju Kamilo Theimer. Obrekovanjem ga je skoraj prisililo k umiku iz javnega življenja, vendar ga je podprl knezoškof ljubljanski.

Ob zmeraj bolj zaostrenem položaju slovenskega naroda v av-

strijski polovici monarhije je Krek namenjal veliko pozornosti političnemu reševanju slovenskega narodnega vprašanja. Največjo nevarnost je videl v nemškem imperialističnem pritisku. Proti njemu naj bi se slovenski narod postavil s samoorganizacijo na gospodarskem področju, politično pa z oblikovanjem avtonomne državne enote, v kateri bi se združili Slovenci s Hrvti in ostalimi Južnimi Slovani v monarhiji, kar pa je terjalo trialistično preureditev monarhije, ki vladajočim ni bila po volji. Krek je svojo jugoslovansko usmeritev z leti še dopolnjeval, v imenu svoje stranke pa vzdrževal intenzivne stike s sorodnimi hrvaškimi politikmi. Iz te povezave je nastala med svetovno vojno (30. maja 1917) znamenita majniška deklaracija, v kateri so južnoslovanski poslanci v dunajskem parlamentu zahtevali takojšnjo združitve jugoslovanskih pokrajin monarhije v samostojno državo pod habsburško dinastijo. V zadnjih mesecih življenja se je Krekov miselni razvoj glede rešitve slovenskega vprašanja še poglobil in zagovarjal je samoodločbo narodov, torej razbitje Avstrije.

Iz zgodovinske perspektive se nam Krek kaže kot eden največjih slovenskih politikov, še posebej, ker ni bil predvsem politik. Bil je med slovenskimi politikmi prvi, ki je v politiko uvedel široke ljudske plasti, prvi, ki je politična načela združil z organiziranim delom med ljudmi in svoj program tudi povečini uresničil. Čeprav je izhajal iz konzervativne krščanskosocialne doktrine, bil soustemeljitelj moči slovenskega klerikalizma, nasprotnik socialdemokratov, pa je bilo krščanskosocialno gibanje ob socialni demokraciji najbolj demokratično politično gibanje na Slovenskem pred svetovno vojno. Krek pa dejanski narodni voditelj, ki je mnogo pripomogel, da je slovenski narod, oziroma njegov vodilni sloj v prevratnih dneh leta 1918 vedel, kaj in kako hoče, pa čeprav veliko tega ni bilo mogoče uresničiti. Kot tak je že dolgo neupravičeno potisnjen na rob našega zanimanja. Žal pa pri tem ne gre le za ideološke predsodke.

MAG. DAMIJAN GUŠTIN

Ob 70-letnici smrti Janeza Evangelista Kreka

Ko so v Ljubljani 13. oktobra 1917 pokopavali dr. Janeza Evangelista Kreka, je bila globoka žalost in priznanje njegovemu delu splošna, tako med ljudstvom, inteligenco, politično elito, ki so jo tvorile tri, med seboj ne ravno prijateljske stranke; njegova smrt je odmevala tudi izven slovenskega občestva. Ne glede na znano latinsko reklo, da se o mrtvih govori le dobro, to dogajanje dobro ilustrira Krekovo združevalno moč znotraj slovenskega naroda.

Janez Evangelist Krek, duhovnik, politik, časnika, sociolog, kulturni delavec in še kaj, se je rodil leta 1865 v učiteljski družini, vendar pa mu je oče že devetletnemu umrl, tako da ga je, skupaj z ostalimi petimi otroki, vzgojila mati, trafikantka v Selcih v Selški dolini, kjer je Krek tudi preživel preostali del otroštva; se je pa tudi pozneje rad vračal v dolino, v zrelih letih posebej na Prtovč. Bil je nadarjen učenec in kljub ne preveč ugodnim materialnim razmeram je dokončal gimnazijo, nato pa je – precej nepričakovano – vstopil v ljubljansko bogoslovje; odločilno vlogo pri tem naj bi imela materina želja. Studij teologije je z lahkoto končal leta 1888, ljubljanski knezoškof Mistaša pa ga je kot bleščečega novodij na Dunaj, odkoder se je po štirih letih vrnil kot doktor teologije. Dunajska leta so dokončno izbrusila njegov socialno obratniški, a ostro katoliško profiliran oblikovano krščansko socialstvo, v katerem je lahko združil oba pola svojega značaja. Krščansko socialstvo, ki je z pa-

peževo encikliko Rerum novarum (1891) dobilo značaj uradne doktrine, je bilo odgovor cerkvene hierarhije in katoliške javnosti na razredno polarizacijo v razviti kapitalistični družbi. Zahtevalo je vključitev cerkve v reševanje socialnega vprašanja, zlasti delavskega, omejevanje moči kapitala s pomočjo države, hkrati pa je zavracalo razredni boj. Nasproti je postavljalo družbeno solidarnost v stanovih organiziranih družbenih skupin, ki medsebojne probleme urejajo na osnovi krščanske ljubezni. Še v nečem je Dunaj obogatil njegovo osebnost, namreč v znanju jezikov. Poleg nemščine in obeh klasičnih jezikov je vsaj pasivno obvladal vse slovanske jezike, madžarski in tekoče italijanski, francoski in angleški jezik.

Nekaj mesecev po vrnitvi z Dunaja je mladi Krek dobil mesto stolnega vikarja in profesorja tomistične filozofije (poznejše fundamentalne teologije in tomistične filozofije), z vso svojo veliko energijo pa se je vrgel v uveljavljanje nove doktrine na Slovenskem. Vzpredel in tudi prepletajoče je deloval na treh

temeljnih področjih: kot časnikar in publicist, organizator kmečkega prebivalstva in pri organiziranju delavstva.

Kot časnikar se je izkazal za izredno plodovitega, saj je v dveh desetletjih napisal nekaj tisoč člankov, glasil Slovenec in Domoljub je pomagal dvigniti v vrh tedanje žurnalistike. K temu je pisal leposlovje, ki pa je brez posebne umetniške moči, in vrsto publicističnih del na visoki ravni, od katerih sta najbolj znani Črne bukve kmečkega stanu z analizo položaja kmeta v kapitalizmu in Socializem, prva v slovenski pisani knjiga o družbi in zgodovini socializma.

Pravi talent pa je Krek pokazal v organizacijskem delu. Da je Katoliška narodna stranka (pozneje se je preimenovala v Slovensko ljudsko stranko), ki ji je pripadala, postala stranka velike večine slovenskega naroda, je predvsem njegova zasluga, zasluga njegove sposobnosti približati se ljudem (*genij širokih mas* ga je označil pesnik Župančič) in neverjetne vztrajnosti (v dveh in pol desetletjih naj bi govoril na 3000 shodih, sestankih in parlamentarnih sejah).

SVETO KOBAL

MARIJA VOLČJAK

Uveljavlja se nesrečna filozofija, da ima upnik tako ali tako preveč denarja in da ni nemoralno, če ga oskubiš

Začenjamo niz pogovorov z znanimi Gorenjci, z ljudmi, ki znajo in imajo kaj povedati. Da bodo naše Odperte strani še bolj odprte, bomo vsakega sogovornika prosili, naj predlaga naslednjega, naj mu zastavi vprašanje. Za začetek pa smo se odločili za Sveta Kobala, strokovnjaka za finančna vprašanja in kreditno-monetarni sistem, ki ga je Agrokomerc temeljito pretresel.

»Že dolgo ne živite več v Škofji Loki, ohranili pa ste staro loško govorico, ki Ločanom prav prijetno zveni s televizijskega ekrana?«

»Ne morem ji pobeigniti. Vsakdo ima domači kraj, kdor se zanj ne zanima in ne ohranja stikov, se, po mojem, tudi za širšo skupnost kdovekako ne. Tam vodim svet za zgodovino NOB, podpredsednik muzejskega društva sem, v odboru Loških razgledov, pišem zanje. Loški razgledi so edinstvena publikacija v Jugoslaviji, ne boste našli kraja, kjer bi jo izdali vsako leto. Mi pa imamo probleme z izborom prispevkov, težko jih je zavrčati, da se ne bi komu zamerili.«

»Časnikarji so vas zadnje dni spet oblegali kot strokovnjaka za finančna vprašanja in kreditno-monetarni sistem, ki ga je Agrokomerc temeljito pretresel. Agrokomerčeva šola je draga, kakšna bo, pa še ni povsem jasno.«

»V vsakem primeru je draga. Če bo prispevala k večji finančni disciplini in pravnemu redu, bo nekaj le prispevala. Če pa bo okrepila administriranje in centralistično podržavljanje, potem bo dvakrat draga. Kolikor lahko ocenim, je zdaj več simptomov za drugo varianto. Uveljavlja se tisto naša nesrečna filozofija, da ima upnik tako ali tako preveč denarja in da zato ni nemoralno, če ga oskubiš. Dolžnik pa je splošno objokovan in vsega usmiljenja vreden.«

»Kateri so pglavilni razlogi, ki pri nas reproducirajo krizo že sedmo leto?«

»Seveda ni samo eden, toda če zelo poenostavim, je to zasok Jugoslavije od neto uvoznika v neto izvoznika kapitala. Po letu 1970, zlasti pa proti koncu sedemdesetih let, je po zaslugi tujih kreditov razpolagala z veliko več kot je sama ustvarila, temu so se v sistemu delitve prilagodili notranji odnosi; od položaja ljudi in socialne politike do odnosov med republikami in pokrajinami. Niso pa se ustrezno spremenili, ko je velik zunanji input usahnil, tu je temeljni odpor, vsakdo skuša zadržati pravice, z vsemi elementi negospodarnega ravnanja, inflacija odtlej silovito narašča. Sami po sebi tuji krediti krize niso povzročili, res pa je, da so dali trdna tla demagogiji, ki je v medsebojnih odnosih zmanjšala odgovornost. Zanimivo je, da pri nas še vedno nismo razčistili problema upnik-dolžnik, da so interpretacije družbene lastnine še vedno široke.«

»Visoka inflacija torej ni zgolj materialni problem?«

»Naša družba se je v zadnjih letih upirala temu, da bi v instrumentariju priznala visoko, naraščajočo inflacijo, kar je povzročalo vse večje razliko med stvarnim in nominalnim, o materialnih dogajanjih smo vse manj vedeli. Je bilo to dobro, da se je branila, o tem so mnjenja ekonomistov različna. Končno pa je gospodarsko indeksiranje le priznala, tudi v obračunskem sistemu, z revalorizacijo obresti, s klavzulami v pogodbah itd. Povsem dosledna ni bila, nominalna je ponekod ostala, zlasti pri državnih zadevah, denimo pri dav-

kih, pri sporih na sodiščih itd. Privolitev v indeksiranje pa je nevarna pot, vse države, ki so šle po njej, so se zelo težko izmotala. Vsakdo pač z njim računa kot s stvarnostjo, še naprej anticipira ta proces, kar povzroča poraste tudi tam, kjer materialnih neskladij ni.«

»Pred leti, potem ko je zmanjkalo pralnega praška in smo morali bencin kupovati z boni, so bili ukrepi ekonomske politike pametnejši, ljudje so, denimo, začeli varčevati, mnogi so imeli tedaj na tri ali več mesecev vezane hranilne vloge?«

»Kakor hitro denar ne igra več svoje vloge, se kot način distribucije pojavijo boni in podobne stvari. V svetu je dosti primerov, ko so privolili v naravno distribucijo, ki v bistvu negira veljavnost lastne valute. Tega države seveda ne počno rade, toda morajo. Na zasuku, ki sem ga omenil, torej leta 1982 in leta 1982, ko smo sprejeli splošno državno garancijo za vračilo tujih kreditov, kar vse je bila največja sprememba v položaju Jugoslavije, je tedanja vlada delala v zelo težkih razmerah, mislim, da v dosti težjih kot sedanja, saj kasneje večjih sprememb v odnosih s tujino ni bilo. Poglejte, leta 1979 smo imeli 3,7 milijarde dolarjev deficita, štiri, pet let kasneje celo suficit, to pomeni, da smo razpolagali s 4 milijarde dolarjev manj, materialni položaj Jugoslavije se je izrazito poslabšal. To je bila velikanska sprememba, mislim, da jo je dolgoročni stabilizacijski program podcenil. Vlada je tedaj morala sprejemati administrativne ukrepe, imeli so socialno zaščitni značaj, toda bili so izhod iz največje krize. Pozabiti tudi ne smemo, da je bila tedaj inflacija še nizka, bilo je še dosti iluzij, da jo lahko na hitro obvladamo. Vlada je tedaj imela program, navsezadnje je bil leta 1982 sprejet dolgoročni stabilizacijski program, ki je bil plod splošnega družbenega napora, veliko jih je sodelovalo, tudi znanstveniki. Rad bi poudaril, da je bilo v primerjavi s sedanjimi naporji to odprto delo. Danes pa so gradiva protinflacijskega programa državnata tajnost ali pa niso za javnost, kar pomeni, da nastajajo v ozkih krogih, v tistih, ki so v zadnjem času simpatizirali z administrativnim urejanjem stvari. Bolj ali manj ga torej pišejo uradniki, nastaja interno, na liniji izvršilnih organov in deloma skupščine. Mislim, da bi ga morali sprejeti javno, saj bi le tako mobiliziral ljudi. Prepričan sem, da bi dobremu programu ljudje še vedno verjeli, saj dosti izbere nimajo, bolje je nekaj kot nič. Tako pa se uveljavlja logika: država je slabotna, ker je ukrepov premalo. Zanemarjeno je temeljno vprašanje motivacije ljudi, brez nje pa nič ni.«

»Vaše razmišljanje le še bolj utrjuje moje prepričanje, da bi morala program pripraviti nova, neobremenjena ekipa, saj je sedanja doberšen del ugleda že zapravila?«

»Predvsem bi ga morala pripraviti ekipa, ki ima drugačne koncepte in poglede.«

»Kako bi birokraciji lahko stopili na prste?«

»Ta boj je najtežji, po vsem svetu. Nekateri sistemi so bolj odporni, drugi so naravnost prikladni za razmah birokracije. Socializem je zelo prikladen, ker je med družbeno in državno lastnino razlika navidezno majhna. Če družbeno lastnino pojmujejo kot lastnino vseh in vsakogar, obstaja neposredna nevarnost, da zdrkne v državno. Kakšne rezultate pa daje gospodarjenje z državno lastnino, je zgodovina že pokazala. Birokracija bi odpravila krepitev zakonodaje, delegatskega, skupščinskega sistema.«

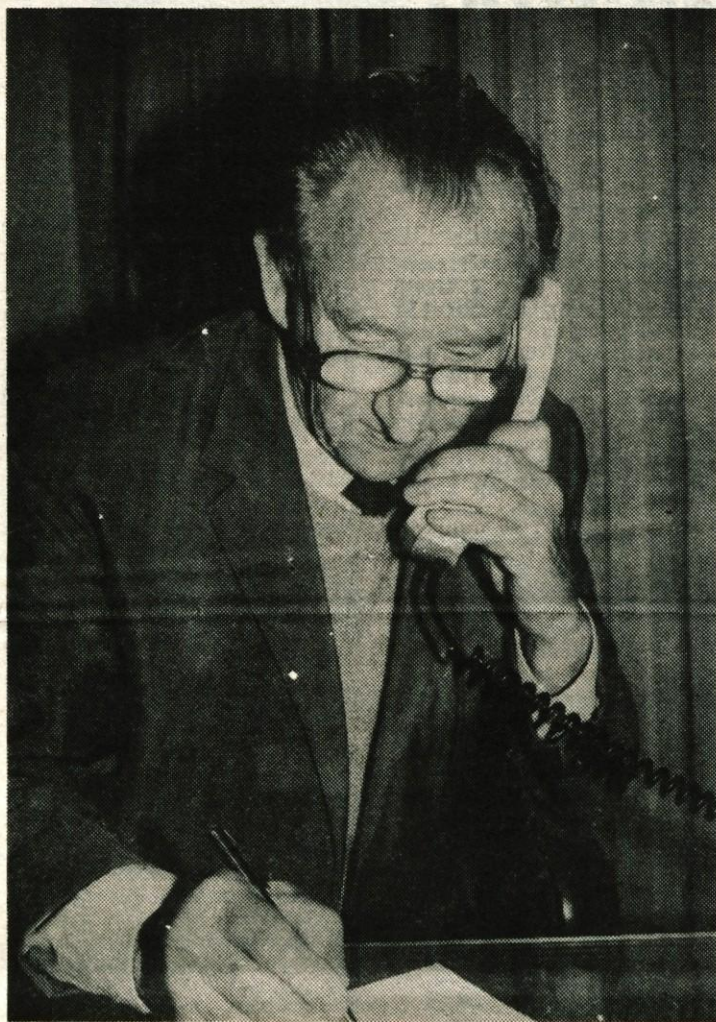
»Toda ali ni prav delegatski sistem še bolj kot poslanski prikladen za razmah birokracije, naštejemo lahko dosti primerov, kako nekateri delegati niso niti vedeli, kaj so sprejeli?«

»Se strinjam, toda tudi zato, ker je pri nas toliko sprememb in ljudje jim težko sledijo, najsi so delegati ali poslanci. Če imas na mizi kar naprej nove predloge, ki jih producira birokracija, jim ne more več slediti. Pomembna je predvsem stabilnost pravnega sistema, zahtevnost zakonske procedure. V nekaterih državah vsak zakon trikrat preberejo v skupščini, celega, od besede do besede, in to stoji. S tem žele manifestirati tudi njegovo trajnost. Predvsem pa vsi vedo, da je procedura težka. Pri nas pa vsakdo lahko napravi analizo in pravi, ta zakon je pa zanič. Včasih je bil hiter razvoj prikladen argument, zdaj tudi tega argumenta ni več.«

»Kaj sodite o odložitvi odplačila tujih kreditov, pravijo, da naj bi s tem zajeli sapo za izhod iz krize, kaj pa, če bomo po jugoslovanski navadi le zajeli sapo za malce boljše življenje, dolgove pa preložili na otroke in vnuke?«

»Dogajajo se pomembne stvari. Razprava, jih odložiti ali ne, ni stvarna, v sedanjih razmerah jih ne moremo plačati. Globoko sem prepričan, da so upniki pripravljani na reprogramiranje, saj bi sicer Jugoslavijo spravili v položaj, da še tega ne bo plačala, kar bi lahko. Ti odnosi so jasni in surovi. Skrbni pa me mehanično: plačali bomo, kolikor zmoremo, glede na izvoz. Kajti ta logika ima tudi drugo stran: če nič ne izvažas, tudi nič ne plačaš, torej lahko tudi manj izvažas. Takšno razmišljanje pa je zelo podobno razmeram na domačem finančnem trgu, bojim se, da našo notranjo logiko želimo uporabljati tudi v mednarodnih odnosih. Kakšna je notranja, pa vemo: če plačaš plačaš, če ne, ne. Tudi izključna vezanost na izvoz je velika poenostavitev, izvoz je seveda nujen pogoj, toda vračamo vendar akumulacijo. Si predstavljate, kako veliko breme sta 2 milijardi dolarjev obresti! Če potegnem primerjavo s turizmom: še enkrat toliko tujih turistov bi lahko prišlo k nam in imeli bi vse zastoj.«

Rekli ste reprogramiranje in potem predah. Kaj v tem predahu početi? Reprogramiranje je dosti v bistvu pomenilo socializacijo odgovornosti, konkretni dolgov organizaciji združenega dela so se pretvorili v državni dolg, imena so se izgubljala in danes imamo pretežno državni dolg.

Po mojem globokem prepričanju drugega izhoda ni, kot da to metodo opustimo, da država izstopi iz poslov splošne garancije in da se zadolžujejo neposredni koristniki, ki morajo biti odgovorni za devizno in dinarsko vračilo. Danes imamo do tujine splošno garancijo, tujca ne zanima, komu da kredit, dobremu ali slabemu, saj tako ali tako nič ne izgubi, zanima ga le papirnata garancija. Če tega ne bomo uredili, predah ne bo nič pomenil, le novo iluzijo, ekonomski odnosi s tujino se bodo še bolj podržavljali, kar ima odraz tudi v zapiranju države. Če država vrača nemojstovih, ki dolga niso sposobni plačati, je v to vgrajena emisija. To pa je seveda inflacija.«

»Splošna garancija pa gradi spomenike gospodarske neumnosti?«

»Seveda, saj nisi odgovoren, posledice bodo padle na vse. V tak posel se vendar splača iti, ko investiraš, troiš, vsi dobro žive, inženirji, projektanti itd. Še najboljše je, da investiraš deset let, na koncu pa razvalino predaš državi. Če se stvari ne bodo obrnile, bo reprogramiranje le podaljšalo životarjenje, inflacija pa bo šla svojo pot in prihodnjic bo dolg še težje vrnil, saj ti dve milijardi dolarjev obresti pijejo kri. Če novi krediti ne bodo usmerjeni v propulzivne panoge, v dohodkovno zanimive izvozne dejavnosti, potem tudi matematično ni rešitve. Saj nihče ne misli, da ceste, melioracije in podobne stvari niso potrebne, toda, ne moremo jih izvažati.«

»V tem kontekstu bi bil zanimiv tudi vaš pogled na novo jeseniško elektroeklarano, čeprav že stoji, dileme še niso potihnila, tudi zaradi velikih izgub železarn, saj jim revalorizacija osnovnih sredstev povzroča ogromne stroške?«

»Železarna je napravila napredek, človek verjame, da tehnični prispevek ekonomskega, vendar vselej to ne velja, če je stvar predraga, tudi tehnični napredek zbledi. Pustil bom ob strani rentabilnost, praksa bo to najbo-

lje pokazala, naložbo gledam predvsem v tem smislu, koliko bo prispevala k uveljavitvi intenzivnega razvoja na Gorenjskem nasploh, če bo, potem to je prispevek. Prav na Jesenicah se dobro vidi, kakšne posledice ima ekstenzivni razvoj, kako poraja nerešljive probleme.«

»Lahko že rečemo kar revščino, pa ne le na Jesenicah, tudi v Kranju, kjer je doslej industrijski razvoj prav tako slonel na priseljevanju ljudi od vsepovsod?«

»To je star gorenjski problem, že leta 1960 so bile narejene analize, ki so opozarjale na posledice ekstenzivnega razvoja, že tedaj so politiki opozarjali, spominim se razprav v skupščini, čeprav so gospodarski instrumenti še podpirali ekstenzivnost.«

»Zakaj torej do zasuka ni prišlo?«

»Modernizacija v gospodarstvu je težka, nova tehnologija zahteva notranje kadrovske spremembe, vsaka sprememba pa je boleča. Za Gorenjsko pa je značilna inertnost kadrov, zakoreninjenost mojstrov, ki svojo ekstenzivnost vidijo le v tehnološkem procesu, v katerem so oni pomemben dejavnik. Sicer pa je to nasploh bolezen stare industrije, včasih je lažje postaviti novo tovarno in potegniti kadre od vsepovsod. Mislim, da ni realno, da bi na Gorenjskem zmanjšali število zaposlenih, ljudje, ki so prišli, žele ostati. Zato bi morali ustaviti priseljevanje in z večjo produktivnostjo širiti terciarne dejavnosti, saj bodo sicer tehnološki presežki velik problem.«

»Tudi z večjo zasebno pobudo?«

»Tudi, upajmo, da so minili časi, ko je bila država dolžna vsakomur zagotoviti delo. Upajmo, da je presežena mišelnost, da je družbeni sektor edini kriterij naprednosti naše družbe.«

»Kaj mislite o pobudah mladim, denimo o delnicah?«

»O njih bi morali govoriti konkretno. Pri nas imamo navado, da razpravljamo zelo široko, zato nastajajo nesporazumi, kaj je

pravzaprav obveznica, kaj delnica, kako si jih kdo predstavlja. Obveznica je dejansko kredit, za razliko od delnice, kjer nastopa tudi lastninski odnos, tu je središče spora. Toda, tudi v svetu poznajo delnice, ki jih imajo delavci le v svoji tovarni, ne morejo pa jih prodati in torej niso predmet trgovanja, temveč metoda interesa v zaključni skupini, ne po abstraktnem dobijku, temveč po dobrem gospodarjenju. V bistvu je torej pomembno, ali ima dokument ekonomski zaključek ali ne. Veliko oblik je, nasprotnik tega sem, da govorimo posplošno in na pamet, vsakdo naj precizira, kaj misli, kako si to predstavlja in kako naj bi to funkcioniralo.

Z mladimi se v marsičem strinjam, vmes pa so tudi morske ideje, ki niso uresničljive. Razumljivo je, da vselej niso realni, tudi mi nismo bili, kaj pa bi sicer bilo leta 1941, če ne bi bilo mladostnega zagona! Seveda pa je mladina najbolj zainteresirana, kakšen bo gospodarski razvoj, saj išče svoj kruh. Res pa je tudi, da se zelo hitro spreminjajo, ko se zaposle, ko stvari ne gledajo več samo od zunaj.«

»Mladi iščejo svoj kruh in položaj v družbi, socialistična zveza se s težavo izvija iz otrplosti, sindikat ne ve dobro, kako naj se postavi za delavce, v zvezi komunistov se članstvo osipa. Agrokomerc ima velik odmev, mnogi naravnost rečejo, da ne želijo biti več v isti organizaciji z ljudmi, ki so izkoristili svoj položaj v partiji in v družbi: kako kot medvojni in povojni politični delavec gledate na to?«

»Zveza komunistov je del te družbe, tega ne smemo pozabiti. Agrokomerc ima negativne posledice, ker se je zveza komunistov preveč poistovetila z oblastjo, morala bi biti idejnopoliitična sila. Če se partija poistoveti z državo, v njene vrste prihajajo karieristi. Zdjaj odhajajo, ker so izgubili svoj motiv, saj ni več splošno pravilo, da so na vodilnih mestih lahko le komunisti. Odhajajo pa tudi tisti, ki so sodelovali iskreno. Razočarani so, teh mi je žal. Z njimi bi se morali bolj ukvarjati, mislim, da je veliko premalo pojasnjevanja, veliko premalo informacij, pravih informacij na terenu seveda. Ne mislim časopisnih, temveč informiranja v partiji, da bi člani vnaprej vedeli določene stvari, da bi jih razumeli. Ker jih ni, ne čutijo navezanosti. V zvezi komunistov se odvija velika bitka za njen profil, za pot izhoda iz krize, za smer razvoja socializma, za demokratično ali centralistično varianto, spopadi so težki. Mislim, da borci pri tem vselej ne ločijo semena od plevela. Dostikrat dobronamerno zagovarjajo trdo roko. Bili smo pač navajeni zvesto poslušati predpostavljene in izvrševati naloge, med vojno in po njej, kakršnekoli so že bile. Sodobna produkcija se ne odvija več tako, vse bolj je prisoten pluralizem, enotnost v različnosti, način političnega dela se bo moral bistveno spremeniti.«

»Enotnost različnosti, tudi v naši federaciji?«

»Absolutno, na to se bomo morali navaditi.«

»Predlagajte nam ob koncu še sogovornika!«

»Mislim, da bi bil Slavko Zalar kar primerna oseba, tekstilno tovarno vodi, v Beograd hodi, v Ljubljanski banki - združeni banki je predsednik izvršnega odbora. Vprašajte ga, kako problemi, o katerih sva govorila na splošno, odsevajo v konkretnem okolju.«

DARINKA SEDEJ

Jeseničane tepe izguba, botri pa bežijo

V jeseniško jeklaro, največjo slovensko naložbo, so še vedno (ali vedno bolj) uprte oči slovenske javnosti. Ali jeklaro je ali ni slovenski Feni, ali je energetski požeruh, ali je z veliko žlico slovensko akumulacijo in prazni bančne blagajne? Kdo, kdaj in zakaj je sploh prižal zeleno luč za naložbo, ki naj bi bila z narodnogospodarskega vidika še vedno sporna?

Poglejmo, kako je bila od leta 1980 javnost obveščena o gradnji!
Zanimivo je, da so se javne polemike začele šele tedaj, ko so jeklaro že gradili, ko je začelo primanjkovati denarja. Pred tem so bile informacije v javnosti skope, v času gradnje so se večinoma omejile na investicijsko vrednost. Vidi se, da je zrasla predvsem zato, ker jo je v začetku izdatno podpirala vsa industrija (pozneje jo je več ali manj pustila na cedilu), banke, slovenske železarne, gospodarske in družbenopolitične institucije.

Koliko je jeklaro danes vredna, banke še niso sporočile. Na lastnih žepih novo jeklaro čutijo jeseniški železarji, saj so porabniki jekla, ki so obljubili svoje deleže, odpovedali in mora sama železarna prispevati denar, zato ima hude likvidnostne in dohodkovne težave...

(Viri: dokumentacija Dela)

Po prijateljskem prepričevanju kmetje pokažejo zrelost

Kmetje nasprotujejo lokaciji na Belskem polju, njihovo stališče je tudi po »prijateljskem prepričevanju železarne« popolnoma odklonilno. Niso se odzvali mjaškemu pozivu, nič bolje ni izpadel večerni avgustovski pogovor železarne s kmeti, saj se jih je od 32 odzvalo le osem! Pravna služba ponuja za kvadratni meter njive od 57,40 din do 98 din, za travnik od 49,90 do 91,50 din...

Dnevnik, 16. septembra 1980
Jeseniška kmetijska skupnost je ostro nasprotovala, saj je Belsko polje najboljšo obdelovalno polje v občini. Največ glasov je bilo za gradnjo jeklarne na nasipu žlindre, a odločili so se za polje, ki daje možnost dolgoročnega razvoja jeklarstva. Belsko polje meri 45 hektarov, v prvi etapi bo železarna potrebovala 15 do 20 hektarov. Na zadnjem sestanku so kmetje pokazali veliko zrelost, delegati občine pa s sprejetjem zazidalnega načrta dali zeleno luč za gradnjo...

Delo, 7. oktobra 1980

Jeklaro na tehnični

Med petimi velikimi slovenskimi naložbami je tudi jeklaro, ki jo snujejo že deset let... Zdej je jeklaro na tehnični, z materialnimi vprašanji se muči posebna komisija. Za to naložbo se odločamo v času, ko v gospodarstvu najbolj škriplje. Predračunska vrednost ni majhna, 12,4 milijarde din. Največ opreme bi dobili doma, tuje naj bi bilo le 1,4 milijarde din, kar je celo manj kot je interkalarnih obresti. Domače opreme naj bi bilo za 3,4 milijarde, za 2,2 milijarde je vlagan v energetiko, 2,8 milijarde za gradbeno delo. Slabe pol milijarde so vložili že lani, letos bodo še 2,8 milijarde, naslednje leto 4,2 milijarde, leta 1985 še 3,7 milijarde, nato še eno in leta 1987 naj bi bil zadnji sto milijonov obrok. Samo železarna naj bi prispevala 13,7 odstotka vrednosti, sozd Slovenske železarnice 12,8 odstotka, sovlagatelji 27,4 odstotka, domače banke 29,7 odstotka posojil, 4,4 odstotka naj bi bilo komercialnih posojil. Lani so vse železarne ustvarile za 3 milijarde amortizacije, naslednje leto bodo še 200 milijonov več. Dosedanja velika energetska poraba se bo zmanjšala za polovico, kar bi pomenilo razbremenitev ene povprečno velike termoelektrarne - to je energetska prednost, da ekološke ne omenjamo. Cena jekla zdaj je 435 dolarjev na tono, cena kakovostnega jekla bi bila 550 dolarjev na tono. V Jugoslaviji proizvedemo skoraj trikrat manj jekla na prebivalca kot v ZDA ali EGS, celo Madžari ga več. Jeklaro je z narodnogospodarskega vidika kapitalno in energetsko intenzivna investicija, terja denar, ki ga nimamo veliko...

(Gospodarski vestnik, 18. marca 1983)

»Jeklaro bi veljala v prvi etapi 13,3 milijarde din...
(Delo, 4. aprila 1980)

»Jeklaro bo stala 16 milijard, jugoslovanska industrija je pripravljena združiti eno tretjino sredstev«, pravi predsednik občine Franc Brelih na pogovoru s predstavniki federacije in republike...
(Delo, 13. oktobra 1983)

»Republiki komite za informiranje sporoča, da je komisija za oceno investicij v SRS potrdila vključenost jeklarne v dogovor o družbenem planu SRS in Jugoslavije in je naložba v interesu porabnikov jekla. Jeklaro bo nadomestila uvoz kvalitetnih jekel, cenejša bodo od uvoženih. Komisija je dala prednost prvi etapi, elektroobložni peči. Nobenih zadržkov ni, da se ne bi vključile vse temeljne banke v republiki, jeklaro pa bo veljala 17,7 milijarde...
(Delo, 5. novembra 1983)

Kako zbrati 18 milijard?

»Teško je verjeti, da bo jeklaro stala manj kot 20 milijard«, pravi direktor železarne Boris Bregant. »Če ne bomo šli v novo, se bo stara podrla«, pristavi predsednik IS Jesenice Srečo Mlinarič. Bregant pa nadaljuje: »Prihranili bomo pri energiji, saj se bo poraba zmanjšala za več kot polovico. Za 1 tono porabimo 317 kg J energije, za novo 14,5 kg energije na tono. Nismo taki, da bi zgradili jeklaro, potem pa okoli iskali vtičnice. Vsak megavatt povečane porabe zagotavljamo z vlaganjem v nov megavatt... Res je, da po svetu zapirajo jeklarne, a le jeklarne masovnih jekel. V ZDA držijo na nogah jeklarne našega tipa. V Jugoslaviji manjka 2 milijona ton jekla in ga bo dolgo primanjkovalo... Proizvodnja na Jesenicah je stara 600 let - zakaj ne bi tradicije nadaljevali...
(Večer, 6. januarja 1984)

»Denar združuje že 143 jugoslovanskih delovnih organizacij, so zvedeli na pogovoru na Jesenicah Štefan Korošec, Katja Vadenal, Ljubo Jasnič, Marija Zupančič-Vičar, Jože Božič...
(Delo, 31. marca 1984)

»Izvršni odbor Ljubljanske banke, združene banke Ljubljana uvedel postopek za združevanje denarja. Prevladalo je mnenje, da jeklaro potrebujemo. Do vključno 1987 naj bi združili 5,455 milijarde din, od česar letos 700 milijonov. Devize za kreditiranje opreme za prvo fazo so v višini 66 milijonov nemških mark naj bi najela Ljubljanska banka...
(Delo, 12. aprila 1984)

»Hamletovsko vprašanje železarjev: kako zbrati 18 milijard? Če se odločimo, da denarja ne bomo vtaknili v modernizacijo železarne, se moramo odločiti, kje zbrati denar za uvoz pločevine? Že osem let ni odgovora, vrednost jeklarne pa je poskočila za devetkrat! Ta molk je lahko dražji od zlata...
(Gospodarski vestnik, 20. aprila 1984)

»Jesenice ne bodo Obrovac, tudi

mi moramo naprejš, pravijo delavci Cvetko Blaž, Turkeš Hamzalija, Ejub Midžan, Štefan Ščerbic, Ečo Dolžan, Ivanka Petrič, Henrik Zupan, Sašo Pišber...
(Dnevnik, 30. aprila 1984)

Delegati so jo popihali

»Zbor gospodarske banke Ljubljanske banke naj odloči, kako naj bi združili 900 milijonov din od komitentov! A še naprej tudi pričakuje odgovore o ekonomski upravičenosti naložbe, deviznih in dinarskih anuitetah...
(Delo, 13. junija 1984)

»Delegati gospodarske banke so jo popihali, namesto da bi glasovali za,« pravi direktor železarne Boris Bregant. Po 14. uri ni bilo dovolj delegatov v dvorani, ko naj bi sprejeli stališče o elektrojeklarni. Ali ne bi bilo bolj pošteno, če bi bili proti? Metod Rotar je dejal: »Vse skupaj bo gradnjo samo podražilo...
(Delo, 22. junija 1984)

»Mar beg delegatov kaže na to, da so minili časi, ko se je o naložbah le formalno odločalo?«
(Borba, 3. julija 1984)

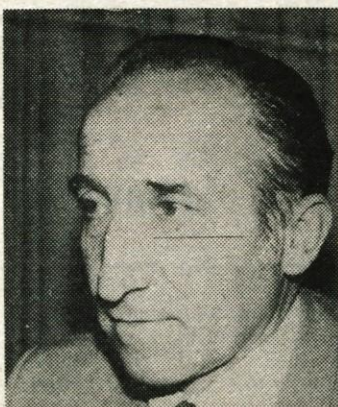
»Temeljna banka Gorenjske odobri kredit za jeklaro v višini 5,4 milijarde din, kar je 30 odstotkov vrednosti naložbe. 30 odstotkov bančnega kredita bo zagotovila Temeljna banka Gorenjske, 70 odstotkov pa druge temeljne banke. Železarna naj bi sama dala 2,8 milijarde, a je zdaj v težkem položaju, saj ima ob polletju za poldrugo milijardo izgube. Prva tri leta bo železarna poslovala z izgubo...
(Delo, 10. julija 1984)

»Združitev slovenske akumulacije in izgradnja jeklarne stane 20 milijard din,« pravi uvodničar, »morda bi šlo, ko ne bi svoje piskrčka zamude postavili aluminarji iz Kidričevega, ki bodo potrošili še kakšno milijardo več...
(Delo, 23. julija 1984)

»Banke so torej za naložbo, dovoljenje za uvoz opreme je ZIS dal, tuje posojilo je, energetikom so dali 1,1 milijardo din. Banke naj bi združile 700 milijonov din letos, v naslednjih dveh letih 2 milijardi in leta 1987 še 755 milijard - skupaj 5,455 milijonov. Investitor je temeljna banka iz Kranja, obrestna mera 60 odstotkov splošne obrestne mere, izplačuje se tromesečno, odplačilna doba 10 let, zapadlost zadnjega obroka je 20. januarja 1998. Z garancijo banke naj bi železarna najela 55.964.222 DM tujega posojila. Ista banka naj bi za železarno najela še posojilo v višini 9.876.039 DM. Okoli 132 GWh, kolikor bo več električne energije, bo zamenjalo 137.351 ton koka in 30.665 ton mazuta...
(Delo, 4. avgusta 1984)

Vsak dan zamude: milijarda izgube

»Zakaj gradijo na njivah, zakaj sploh jeklaro, ko jih po svetu zapirajo, se sprašuje Drago Višnar z Bleda...
(Delo, 6. oktobra 1984)

Mag. Peter Kunc, vodja projekta jeklarne 2

»Začela se je gradnja jeklarne...
(Vjesnik, 9. oktobra 1984)

»Ali je bager zakopal prepozno ali prezgodaj? Nova jeklaro bo pounudila 210.000 ton jekla, kupcev ne manjka. Pravijo, da jekla ne bodo izvažali, če ga bo le vzela predelovalna industrija...
(Delo, 9. oktobra 1984)

Kamen za vratom

Predsedstvo republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije je 1. oktobra letos sprejelo pobudo udeležencev sekcijske razprave Ekološke determinante tehnološkega razvoja v okviru Mladinskega festivala 1987 v Celju.

V pobudi predlagajo, naj preučijo, ali je nadaljevanje gradnje jeklarne 2 na Jesenicah in elektrolize C v Kidričevem upravičena. Med drugim pravijo: »Zato predlagamo delegatom skupščine SRS, da ob razpravah o dopolnitvah srednjeročnih in dolgoročnih družbenih planov SRS zahtevajo izdelavo ocene narodnogospodarskih posledic obeh investicij in zahtevajo javno razgrnitev... V mladinski organizaciji vztrajamo pri oceni, da pravočasno zaprtje jeklarne 2 in Elektrolize C lahko prepreči, da ti dve investiciji postaneta kamen za vratom slovenskega gospodarstva in zagotovita dodatni najcenejši vir električne energije...«

»Gradnja ni potekala potihoma, slovenski industriji dajemo 52 odstotkov proizvodov...«, odgovarja na Višnarjevo pismo Stan-ko Čop iz Žirovnice.
(Delo, 6. oktobra 1984)

»Polemike ne poenjujejo, saj gre za nadpovprečno veliko vlaganje na tono izdelka. Železarji se zavedajo in napovedujejo, da bo jeklaro stala 100 milijonov dolarjev in šest let delala z izgubo. Ali je smiselno v času jeklarne krize z veliko izgubo izvažati jeklo za odplačevanje obveznosti? Delovno mesto na Jesenicah stane 2 do 5-krat več kot v tovarnah, kjer imajo kakovostnejše izvozne programe. Edina svetla točka je, da združujejo denar tudi drugi...
(Delo, 17. oktobra 1984)

»Dvomi ostajajo, a na Jesenicah jih zavračajo...
(Politika, 29. oktobra 1984)

»Spomnim se besed Dušana Šinigoja: ali vzdržati pri modernizaciji železarne ali se sanacije lotiti v smislu zmanjševanja železarstva na Jesenicah in začetni proces počasnega ukinitja (Delo 26. junija 1984)...« pravi A. Mencinger.
(Delo, 30. marca 1985)

»Železarno sta obiskala Marko Bulc in Jože Knez. Poudarila sta, da se bo vključila tudi slovenska Gospodarska zbornica (kredit nemškega dobavitelja znaša 65 milijonov nemških mark, okoli 30 odstotkov naj bi ga plačali z izvozom jekla)...
(Delo, 31. julija 1985)

»Dušan Šinigoj je na obisku poudaril, da izgradnja ne sme kasniti...
(Dnevnik, 23. oktobra 1985)

»Vsak dan zamude pomeni eno milijardo din izgube, zmedo delajo interkalarni obrsti, ki predstavljajo že tretjino vrednosti jeklarne, v železarni pa so zaskrbljeni zaradi kompenzacijskih poslov...
(Gospodarski vestnik, 2. novembra 1985)

Kdo je pojedel slovensko akumulacijo?

»Očitno se v Sloveniji ne bomo nikoli poenotili glede jeseniške naložbe, vendar jo uvrščamo med investicije, ki pomenijo varčevanje z energijo in pomembno prispevajo k varstvu okolja. Interkalarni obrsti se

bodo rešile tako, da se sprejme odlog plačila ali pripisuje k glavnemu dolgu,« je dejal Metod Rotar.

(Dnevnik, 20. marca 1986)
»Na Jesenicah so bili Dušan Šinigoj, Vinko Hafner, Marko Bulc...«

(Delo, 20. marca 1986)
»Vrednost naložbe je 51 milijonov din, od tega interkalarnih obrsti 10,6 milijarde din...«
(Gospodarski vestnik, 4. aprila 1986)

»Investicija se bo morala ustaviti, če ne bo dodatnih posojil, saj stane 31 milijard več kot so računali. Precejšen delež je železarna sama pokrila, gorenjska banka namenila še 1,6 milijarde din posojila, druge banke naj bi zagotovile 4,5 milijarde din, ostalo porabniki jekla in železarne...« (Delo, 20. marca 1986)

»Nočemo drugega Fenija,« pravi med drugim Boris Bregant, »Sprašujete, če bomo znali delati? Tega se sploh ne bojimo. Zahodni Nemci vabijo jeseniške strokovnjake, da pridejo k njim

Dušan Šinigoj: »...tudi generacije za nami ne bodo mogle brez jekla...«

»Kaj vse ni stvar Borisa Breganta,« polemizira Mladina in med drugim pravi: »Spomnimo se pripomb komisije za oceno investicij iz leta 1983: da jeseniški investitor ni upošteval priporočil glede zmanjšanja deleža bančnih sredstev (kljub bahavi izjavi o lastni amortizaciji in akumulaciji so lastna sredstva železarne v finančni kontruktiji predstavljala manj kot šestino sredstev, skupaj z drugimi sredstvi železarne pa krepko manj kot tretjino). Naložba šele po letu 1991 ne bo prinašala izgub... Tedaj so tudi rekli, da predstavljajo bančna sredstva za jeklaro 42 odstotkov celotnega bančnega kreditnega potenciala za investicije v SRS... Bregant je... zvesti nadaljevalec državnosocialističnega planiranja naravnih količin, ki streže interesom lokalne oblasti po ohranitvi polne zaposlenosti in socialnega miru...«
(Mladina, 12. septembra 1986)

»Jeklaro se je od lanskih 50,1 milijarde podražila na 68,8 milijarde...« (Delo, 24. oktobra 1986)

»Na Jesenicah so bili France Poppit, Janez Stanovnik in Dušan Šinigoj. Dušan Šinigoj: »Zal tudi generacije za nami ne bodo mogle živeti brez energije, jekla, aluminija...« Od 69 milijard je kar za 13 milijard interkalarnih obrsti...
(Delo, 19. novembra 1986)

»Zamuda pri gradnji jeklarne. Letos v železarni ne bo akumulacije, velike težave bodo z likvidnostjo,« so poudarili železarji, ko jih je obiskal Stane Dolanc...
(Delo, 27. januarja 1987)

»Konzorcij bank se je slabo odrezal, saj so Jesenicani lahko uporabljali dodatni kredit iz leta 1985 šele leto kasneje...«
(Gospodarski vestnik, 30. januarja 1987)

»Teh vprašanj, ali smo Feni ali ne, smo na Jesenicah siti,« je med drugim dejal Emil Azman, vodja projekta, »mož z milijardami nad glavou...«
(Dnevnik, 22. februarja 1987)

»Iz jeklarne prvi šarž, težak 73 ton...«
(Delo, 15. marca 1987)

»Naložbena vrednost je od 15.855 milijonov narasla na 55.400 milijonov in še 14.986 milijonov dinarjev interkalarnih obrsti; vrednost opreme in izobraževanja znaša 65,8 milijonov nemških mark...«
(Delo, 20. marca 1987)

»Z jekleno voljo do jekla,« poroča Vjesnika (10. maja 1987), po prvomajski otvoritvi jeklarne 2 na Jesenicah. Slovesnost, na kateri govori Janez Zemljarič, prenaša vsa jugoslovanska televizijska mreža...

Kvaliteta je boljša, stroški so manjši

Jesenice, 6. oktobra - Mag. Peter Kunc je predsednik projektnega sveta jeklarne 2. Kaj pravi o energetski porabi ter poskusni proizvodnji v jeklarni?

»Leta 1988 bo skupna energetska poraba vseh slovenskih železarne upadla, in sicer zato, ker se ukinja potratna stara tehnologija: proizvodnja surovega železa v Štorah in na Jesenicah, ukinjajo se Siemens-Martinove peči. Ne bo več rude in koka, zmanjšala se bo poraba apnenca. Tretjina tovora v železniškem dovozu bo tako rekoč odpisana, razbremenjena bo edina entirna železnica na progi od Jesenic do Gevgelije.

Ostala bo poraba zemeljskega plina. Slovenske železarne so sodelovale pri gradnji slovenskega plinovoda in si dolgoročno zagotovile 211 milijonov kubičnih metrov plina, od tega 110 milijonov za jeseniško železarno. Električna energija in zemeljski plin predstavljata 95 odstotkov vse energije slovenskih železarne od leta 1988 naprej.

Energetski prispevek so železarne plačevale od leta 1976, leta 1983 so plačale vse. Zdaj plačujejo železarne elektriko med 51 in 53 dinarji za kilovatno uro, prav toliko kot gospodinjstva, saj smo po tarifnem sistemu izenačeni.

Pri vključevanju nove jeklarne v proizvodnjo smo kar preveč hiteli, saj smo v teh mesecih proizvedli 12.000 ton, kar naj bi po planu dosegli šele v šestih mesecih. Kvaliteta je boljša, stroški manjši, čeprav asortimenta res ne dosegamo v celoti. Nekatera jekla še niso »osvojenja«, nekatera so že, a trg ne kaže pretiranega zanimanja za, denimo, »super feritna« in druga nerjavna jekla. Tržišče se ne odziva dovolj, po drugi strani pa je nekoliko tudi res, da miselnost delavcev v jeklarni tudi še ni povsem prava. Treba bo spoznati, da ni tu sedem starih peči, ampak ena sama...

Sovlagatelji kasnijo, do leta 1986 so sredstva normalno prihajala, zdaj usihajo, veliko je neporavnanih obveznosti. Zato je morala železarna najeti drage kratkoročne kredite in je v težkem, ne le likvidnostnem, temveč tudi dohodkovnem položaju.

MARKO JENŠTERLE

Trda roka, stisnjena pest, vsak dan dajo nam za jest.

(Pankrti)

Komaj se je malo polegla afera Agrokomerc, so se na drugem koncu Jugoslavije ponovno razplamtele strasti, kar je pripeljalo do izključitve Dragiša Pavlovića iz centralnega komiteja ZK Srbije. Zadeva torej, ki nima na prvi videz nobene posebne zveze s Slovenci, vendar je od končnega izida boja mnenj in stališč v srbski partiji zelo odvisen tudi odnos Jugoslavije in njenih republik do Slovenije. Sporna tiskovna konferenca Dragiša Pavlovića je bila seveda le neposreden vzrok za najnovejšo čistko. V njej sta se dva dneva v Beogradu bojevali dve liniji, ki sta se bistveno razlikovali predvsem v eni stvari – odnosu do Kosova. Dragiša Pavlović je bil za strpnejšo politiko, pri kateri bi se bilo treba vprašati tudi, kaj je z naraščajočim srbskim nacionalizmom (zanjo se je zavzel

na tiskovni konferenci), druga struja (njej je načeloval predsednik srbske partije Slobodan Milošević) je menila, da je čas že tako kritičen, da je potrebna odločna akcija s politiko trde roke. Zmagala je druga struja. Toda tudi Dragiša Pavlović in njegov krog (na čelu katerega je predsednik srbskega predsedstva Ivan Stambolić) sta v svoji politični karieri prav tako naredila kup težkih napak in zahrbtnih dejanj (eno od njih je vsakakor objava žaljive humoreske na račun španskega borca Gojka Nikolića v Politiki), zato nam je v zvezi z najnovejšim razpletom žal samo zato, ker je strpnejša politika izgubila boj s politiko trde roke, ne pa, ker je Slobodan Milošević premagal Ivana Stambolića.

Kaj pravijo o tem v Beogradu? Ljudje so se zgražali nad ne-

enotnostjo vodstva, v katerega so se pred nedavnim gledali z upanjem, da bo sposobno pripeljati državo iz krize. Zdaj se je lepo pokazalo, da gre v bistvu samo še za boj za oblast (kolikor je sploh še ostalo), pri katerem so ljudske množice tiste, ki so najmanj pomembne. Nova srbska partijska politika je jasna: najprej narediti red v svojih vrstah, takoj nato na Kosovu, zatem v Vojvodini... Srbski novinarji namreč svojega slovenskega kolega prepričujejo o nujnosti take akcije s tem, da je Kosovo nevaren problem za vso Jugoslavijo; da se bo albanski nacionalizem najprej znesel nad srbskim ljudstvom, nato pa bo nadaljeval proti drugim narodom. Zato ni prav nič čudnega, če iz pogovorov z njimi začutiš mnenje, kako Srbi spet varujejo in osvobajajo Slovence. Pri tem

seveda pričakujejo, da bomo Slovenci takoj priskočili na pomoč tej politiki trde roke in se bomo skupaj bojevali proti »svražniku«.

V svoji razpravi na omenjeni seji je Nikola Ljubičić dejal, kako je Dragiša Pavloviću sam predlagal odstop, kajti to bi bilo dobro za partijo. Človeka pri tem kar zmrzajo po hrbtu, ko se spomni, kaj vse se je »za dobro partije« dogajalo v naši novejši povojni zgodovini. Za dobro partije smo imeli dahavske procese, za dobro partije smo ustanovili Goli otok. Tega zdaj sicer ukinjamo, toda pri tem smo spet tako prekleto ponosni in ne rečemo, da je otok velik madež in sramota za jugoslovanski kazenski režim, temveč javnost prepričujemo, kako so edini vzroki za njegovo ukinitve v tem, da je oskrbovanje zapornikov predrago in torej ekonomsko neopravičljivo. Na Goli otok je namreč treba dovažati vodo. Vsa dolga desetletja pa nam je bilo prav malo mar, če so kaznjenci na otoku umirali pod vročim jadranskim soncem, ker je bila oskrba z vodo s celine nerredna, zraven pa ne smemo pozabiti še na izredno nehumane metode, ki so tam ves ta čas vladale.

Toda »gledati je treba v prihodnost in ne v preteklost«, pravi zdaj Hamdija Pozderac. Ta njegova izjava je seveda povsem upravičena, saj bi bilo res neprijetno, če bi se zdaj, po Agrokomerčevi aferi, pokazalo, kako tudi prvi bosanski človek ni ravno čist, kot se hoče pokazati pred javnostjo. Jugoslavlani smo spet poskrbeli za fenomen. Hamdija odstopi, potem pa se na njegov račun izlije toliko toplih in pohvalnih besed, da je človeku res milo, ker nam »najbolj odlaže«. Bosanski CK ZK se že vnaprej odločno postavi na stran svojega člana in grozi vsem v Jugoslaviji, ki bi hoteli blatiti častno ime Hamdije Pozderca, ko je to vendar človek, ki je dobesedno živel za njihovo politiko. Sodišče, ki bi pri tem raziskalo, kolikšna je njegova vpletenost v afero, je tako že vnaprej postavljeno v tisti položaj, ko mora samo še potrditi že vnaprej razsojene politične odločitve. V tem smislu torej odnos politika – pravo ni prav nič drugačen od odnosa politika – gospodarstvo. Kam nas je pripeljal slednji, nam je, upam, že jasno, kam nas bo pripeljal prvi, bomo kmalu videli. Hamdija Pozderac zato lahko brez težav izjavlja, da bo še naprej ostal v politiki. Ta pa je še zmerja tista, ki jo je krojil sam, torej ni niti najmanjše bojzani, da se v njej ne bi našlo kakšno častno mesto za zaslužen jugoslovanske može, med katerimi je on seveda na enem od prvih mest.

Sicer pa je tudi glede Agrokomerca mogoče na relaciji Ljubljana – Beograd doživeti marsikatero zanimivo situacijo. Ene te navdajajo z nasmehom, druge z grozo. Med prve vsekakor sodi »lepa« praksa JAT-a, ki potnikom na tej liniji še vedno deli bonbone v kartonskih zavojčkih, na katerih se bohoti oznaka Agrokomerca, ki želi potnikom srečen polet. Kje se je končal Agrokomerčev let, nam je znano.

Kaj pa bo z JAT-ovim, lahko samo ugibamo. Pa ne s tistim letalom, temveč z njegovo poslovno, saj si kaj lahko zamislimo tujega poslovneža, ki je po vsem tem jugoslovanskem kaosu še prišel k nam sklepate posle, pa mu že kar na začetku največja jugoslovanska letalska družba in Agrokomerc skupaj zaželita vse najboljše!

Tudi znameniti pisatelj Miodrag Bulatović, kateremu slovenski kolegi ne dovolijo, da bi sedel na stolček predsedujočega jugoslovanskih pisateljev, je ironično navdušen nad Fikretom Abdićem. Podpisane mu je osebno, v prijetni atmosferi beogradskega mednarodnega tiskovnega srečanja, razložil, zakaj je po njegovi mnenju Abdić genij. Prvič, zato, ker mu je uspelo prevarati Slovence, ki so pogoltni na denar in torej v tej svoji pogoltnosti niso mogli verjeti, da se kaj takega, kot se je z Agrokomercem, sploh lahko naredi. Drugič, ker mu je uspelo zamenjati več ljudi v tej naši Jugoslaviji, kot vsem drugim pred njim. Res je. Hamdija Pozderac ni mogel odstopiti zaradi prepisovanja knjige ali pa zaradi podpore tistim, ki so na sarajevski univerzi vnovčili prepisan magisterij (pač pa je moral iti Vojislav Šešelj, ki je slednje odkril), »umaknil« pa se je zaradi Agrokomerca.

V vsem tem neredu so razočarani tudi tisti, ki so si vedno želeli reda in discipline. Ob zločinu Azida Kelmendija je namreč v našem glavnem mestu čutili tudi razočaranje nad našo armado, za katero so mnogi menili, da bo stvari postavila na pravo mesto. Zelja po militarizaciji družbe je v zadnjem času sploh opazna. Kaže se v zahtevah po večjih sredstvih, namenjenih za vojsko (spomnimo se samo zadnjih zahtev za enormno povečanje proračuna!), vojska pa naj bi reševala tudi kosovski problem. Mnogi pravijo, da je bil Kelmendijev primer zadnja prilika, da vojska naredi red na Kosovu in da se je zdaj pokazalo, kako »ni armija« ni več ono što je nekada bila. Prepričanje, da je edina rešitev vojska, je prav gro-

zovito. Kajti navsezadnje se nam lahko zelo hitro zgodi, da bomo imeli popolnoma izurjeno in opremljeno armado ter kaotično in razsuto družbo z Agrokomerci, klanovsko politiko, korupcijo in črnim trgov.

Absurdov pa imamo že zdaj na pretek. Eden največjih je bil nedvomno prav ta, da je bila na začetku omenjena seja centralnega komiteja ZK Srbije sklicana kot slavnostna seja ob 50-letnici prihoda Tita na čelo KPJ. Ta obletnica je bila tokrat v Srbiji počaščena s frakcijskimi boji, ki so bili proti drugemu večeru (seja je namreč trajala kar dva dni – zaradi Dragiša Pavlovića namreč, ne zaradi Tita!) prekinjeni samo toliko, da so udeleženci v drugi sobi prisostvovali javnemu prenosu »svečane seje«, potem pa so se spet vrnili na »bojno polje«. Naslednjega jutra, okrog ene zjutraj, so z glasovanjem odločili, da Dragiša Pavlović ne bo več član centralnega komiteja, čez nekaj dni pa je Pavlović odstopil tudi kot predsednik beogradske partije.

Jutranja Politika je izšla z večerno zamudo. Kljub temu da so njeni novinarji budno spremljali sejo, jim nato vsega skupaj ni uspelo objaviti in izdati v normalnem roku. Politiko je prehitela Borba. Ob koncu pa ne smemo pozabiti tudi tega, da je bila ravno Politika precej vmešana v srbske partijske spore. V njej je izšla sporna humoreska, pred uradnim partijskim obračunom pa je nastal tudi interni (seveda javno objavljen) obračun na izdajateljskem svetu Politike, kjer sta se v bistvu prvič izkristalizirali dve različni liniji. Predsednica izdajateljskega sveta je izrekla kup pripomb na račun srbskega nacionalizma, ki ga po njenem mnenju podpihuje ta časopis, na koncu pa je odstopila. Po vsem tem je prišlo do nenadne seje predsedstva CK ZK Srbije, ki je za zaprti vrati oblikovalo stališče, da mora Dragiša Pavlović zapustiti CK. Poleg tega so zahtevali še odstop Ivana Stojanovića, direktorja Politike.

Kasneje, na razburilivi seji CK ZK Srbije, je ta direktor v svoji ganljivi razpravi zbranim takoj na začetku povedal, da je povsem naključno, iz televizijskega dnevnika ob 23. uri, izvedel, da so na zaprti seji predsedstva CK ZK Srbije zahtevali tudi njegovo odstop. Pred tem mu ni o tem nihče črhnil niti besedice, kaj šele, da bi se o problemu pogovorili z njim. Toda tako je pač s srbsko politiko; na Gorenjskem podobne želje in zahteve urednikom vsaj sporočajo v osebnem razgovoru.

FRANCI ZAGORIČNIK

Za učinkovito javnost

Vse kaže, da se je pri nadaljevanju Glasovih Odprtih strani nekaj »zatakalo«, oziroma da so se Odprte strani nekeko s težavo »iztaknile«. Ne morem vedeti, kaj vse je bilo. Prav tako seveda ne morem vedeti v celoti, kaj Odprte strani sploh »odpirajo«. Mogoče se povsem neupravičeno sprašujem, kako začeti znova po čudnem sklepu časopisnega sveta Gorenjskega glasa, objavljenem 5. junija, o »smotnosti družbenih razprav« o primernosti spomnikov enobe v Kranju. Sklep je navidez iz trte zvit, saj če ga beremo pomensko, dobimo, da je nekdo razpravljaj o primernosti, seveda, konkretnih spomenikov in zahteval namesto njih neke drugačne spomenike. Ali resneje: možno je, da so spomeniki neprimerni, le družbena razprava o tem ni smotrna. Vemo pa, kaj pomeni ta sklep, oziroma vsaj delali smo se, da to vemo. Pomeni regionalno prepoved družbenega razpravljanja o problematiki, ki pa ni endemična značaja in je ni mogoče zapirati za plotovi posameznih avtarkičnih domačij. Sklep se je pojavil ob zaključku dokaj bogate sezone kranjske javnosti in njegova edina dobra stran je v tem, da vrsti avtorskih prispevkov, objavljenih v Glasu, pripisuje status »družbenega razpravljanja«.

Če imamo v mislih našo javnost, lahko sem štejemo pri Glasu prav Odprte strani in rubriko Odmevi; širše vzeto pa seveda tudi mladinski Naprej in različne okrogle mize. Sam sklep časopisnega sveta pri Glasu je potemtakem naletel na »družbeno razpravo« na straneh Glasa, ki je njegovemu sklepu odločno ugovarjala. Pomembno pa je, da se časopisnemu svetu ni zdelo vredno, da bi se ponovno oglasil, ponovno premislil svoj sklep, ga branil ali umaknil ali spremenil, ga vsaj preformuliral iz analabske v neko bolj pismeno obliko, ali se eventualno opravičil pred ustvarjalci Glasa ter obenem udeleženci »družbene razprave« in pred njegovimi bralci. Rezultat takšnega obnašanja časopisnega sveta je potem lahko v tem, da je postala bistveno vprašljiva smotnost »družbenega razpravljanja«, ne samo tega za regionalnimi plotovi, ker je to pravi vzorec oblastniškega obnašanja, je splošen in primerljiv za vso Slovenijo, kljub različnim razvojem javnosti v različnih okoljih. Formalno se to kaže tako, da je predsednik časopisnega sveta že v kolofonu samega časopisa naveden z velikimi črkami, v primerjavi z navedbo tistih, ki Gorenjski glas urejajo in

pišejo. Pomen takšnega razlikovanja govori lahko samo o hierarhični neprimernosti. Pri tem je pomembno tudi to, da pa ostali člani časopisnega sveta sploh niso navedeni, so torej anonimne in ne pismene »mračne sile«, ki se skrivajo pred javnostjo in jih je javnosti strah.

A tudi javnost je pri tem ostala v senci neke birokratične odločitve znotraj delegatskega sistema (po katerem je časopisni svet verjetno zaseden) in ta senca nam razločno govori, da se na naše ugovore in »družbene razprave« sploh ni treba ozirati. To je samo neka vrsta javnih mentalnih iger, ki lahko služijo sproščanju neartikuliranih notranjih napetosti v ljudeh, sicer pa je tako in tako neresna, nenevarna in brez pomena. To je seveda negativni pogled.

Positivni vidik naše demokratične javnosti se na primer kaže v temah, ki so bile »odprte« na mladinskih straneh Odprtih strani. Naša »regionalna« javnost je bila teh tem v glavnem deležna iz širšega mladinskega gibanja, denimo, za preobrazbo Dneva mladosti, za civilno služnje vojaškega roka, zoper čl. 133 Kazenskega zakonika, za plakat Novega kolektivizma in navsezadnje celo za pravico uporabe slovenskega jezika in Prešernove Zdravljice in za mnoge druge stvari. Odprte so bile tudi izvire regionalne teme: vihar okrog kranjskih oporečnih kipov, okrog Smiljančevega stripa Kje je revolucija in vrsta drugih.

Nasledki tega zametka javnosti so bile različne okrogle mize, ki so po eni strani razširjale sam pojem javnosti, po drugi pa uvedle neposreden dialog med občani in političnimi vodstvenimi kadri, kar pomeni – ne glede na rezultate takšnih pogovorov – izreden premik v osmišljanju demokratične javnosti. Dialog med istomišljeniki še ni noben dialog, posebno ne v primerjavi z dialogom ljudi različnih pogledov in različnega mišljenja in seveda različnih družbenih položajev. Pri tem se je razvila nova kvaliteta družbenega komuniciranja, ali vsaj vzorec nove kvalitete. To bi kazalo razvijati naprej.

Poglavito vprašanje je zdaj o učinkovitosti naše demokratične javnosti. Njena neučinkovitost bi gotovo pripeljala do splošne apatije in otopenosti. Po aferi Agrokomerca in po podobnih aferah, ki so bile medtem odkrite – na nek način tudi v času po neprimernem sklepu časopisnega sveta Gorenjskega glasa – se je izoblikovala dosti bolj nastrojena situacija, ki se bolj klče po zares demokratični javnosti.

To javnost težijo vrhu vsega predvsem nerazrešeni problemi, ki so bili znotraj nje že prej zastavljeni in ki zaenkrat še niso obrodili zaželenih rezultatov. Pri nerazrešenih problemih najbolj upada splošna morala in je toliko bolj računati s tem, da teh problemov nikakor ne kaže puščati ob strani. Sicer bi samo brskali po novih nevalgičnih točkah v naši družbi. Vsaka nova afera, poleg tistih, ki se same ponujajo, bi pomenila samo nek nov publicistični zalogaj. Časopis bi zdrknil na raven senzacionalizma in bi izgubljal svojo resnično priljubljenost in privlačnost, kakršno je dosegel s svojim dosedanjim »družbenim razpravljanjem«.

Dejansko je treba vztrajati pri nadaljnji socializaciji nerazrešenih problemov, ki so družbenega življenjskega pomena, dokler ti ne bojo primerno razrešeni. Pa naj gre za vprašanja gospodarskega razvoja, ki ga gospodarstveniki skupaj z našimi župani še naprej zakrpavajo z uvozom delovne sile iz drugih republik in s tem še naprej slabšajo neugodno narodnostno sestavo naše »svobodne domovine«. Naj gre za alarmantne ekološke probleme, ki številnim odločujočim faktorjem niso mar, ne glede na težke zdravstvene posledice za zdrav obstoj našega ljudstva. In tako naprej.

Procesa nadaljnje demokratizacije javnosti ni mogoče ustavljati zaradi tega, ker je treba vselej odločno ugovarjati birokratom, ki se skrivajo za zanje samozadostnem samoprepovedem in delegatskem sistemu. Ravno javne družbene razprave z vsemi že preskušeni in še novimi pojavnimi oblikami lahko ta sistem tvorno dopolnjujejo. Zavračati je treba tudi tisto obliko tehnokracije, ki si oblastno lasti posamezne življenjsko pomembne sektorje odločanja in odgovornosti na škodo celotne družbe.

Prav tako je treba spreminjati samo javnost, ki je dostikrat obsojena na živovarjenju v posameznih getih, kot je mladinski geto, ekološki geto itd. Za javnost tudi ne more biti dovolj, da je samo kritična in se pri svoji kritičnosti tudi končuje in jo bo še naprej krasila neučinkovitost. Problemi družbe zadevajo javnost v tistem smislu, da je v celoti odgovorna za vso proizvodno družbenih nesmislov, se ne zadovoljuje z izgovarjanji na druge – na biro in tehnokracijo – ampak je sama kreator svojega družbenega življenja. Ima ustvarjalno politično vlogo, oziroma jo mora ustvariti in pristaja na trpno vlogo žrtve.

JANEZ SVOLJŠAK

Slovenci na Jesenicah v letu 2000

Ne bo nas kaj prida. Kakšnih pet ali sedem odstotkov.

V Zelarju z dne 30. julija 1987, številka 30, letnik XXXVI, sem se na njegovi 8. strani pomudil ob Prednostni listi pričakovalcev stanovanj za leto 1987.

Nič dosti se ne razumem na to, kako delijo ljudem stanovanja. Zame je to nekakšen ugankarski kotiček. Uganeš – dobiš. Ne ugašeš – ne dobiš.

Nekaj drugega me je pretreslo. Trikrat sem natančno prebral tisto Prednostno listo pričakovalcev stanovanj za leto 1987.

Četrtri sem vzel v roke rdečilo ter si ob vsakem slovenskem imenu in priimku zapisal S. Slovenec pač. Morda sem se kje zmotil. Omanovci Elvira bi bila lahko po rodu v izjemnem primeru tudi Slovenka. Te in nekaterih podobnih nisem štel.

Od dvesto osemindesetih »pričakovalcev stanovanj v letu 1987« na Jesenicah je Slovencev štiriindeset ali natanko SE-DEM odstotkov!

Tista smešnica o dveh starih Jesenčanih, ki se leta 2000 srečata sredi Jesenic ter se po srbsko sprašujeta, kako jima kaj gre, že zdavnaj ni več smešnica.

Slovenci na Jesenicah ter v njihovi bližnji in daljni okolici je preplaval bratski jug. Utopili se bomo v njem.

senice so že zdaj jugoslovanski konglomerat. Trčiš na človeka, ki že trideset let živi pri nas, služi ti dober kruh zase in za družino, pa se še zdaj ni naučil po naše govoriti. Pa ni tepec.

Ni bilo nobenega Slovence, ki mu je dal delo in zaslužek, da bi mu hkrati še rekel:

»Med našimi ljudmi si boš služil kruh. Nauči se slovensko govoriti!«

Strah me je, bratje Slovence. Tisti Slovence, ki imate za zdaj še moč in oblast v rokah. Krivi ste namreč, da v svoji slovenski domovini Slovence postajamo manjšina.

Krivi ste zaradi tega, ker tako slabo plačujete domačo slovensko pamet, da jo naši ljudje raje hodijo prodajati v tujino. Krivi ste, ker se bodo morali moji vnučki naučiti srbsko govoriti, če se bodo hoteli dobro razumeti s svojimi sosedi iz bližnjih blokov.

Ali res ne veste, kako je Cankarjev Kurent pozdravljaj svojo domovino?

»O domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama in je rekel:

'Tod bodo živeli veseli ljudje!'

Skopo je meril lepoto, ko jo je trozil po zemlji od izhoda do zahoda; šel je mimo silnih pokrajin, pa se ni ozrl nanje – puste leže tam, strme proti nebu s slepimi očmi in prosijo milosti. Nazadnje mu je ostalo polno perišče lepote; razsul jo je na vse štiri strani, od štajerskih goric do str-

me tržaške obale ter od Triglavu do Gorjancev in je rekel: »Veseli ljudje bodo živeli tod; pesem bo njihov jezik in njih bo vriskanje. Kakor je rekel, tako se je zgodilo. Božja setev je pognala kal in je rodila – vzrasla so nebesa pod Triglavom. Oko, ki jih ugleda, obstrmi pred tem čudom božjim, srce vztrepeče od same slabosti; zakaj goré in poljane oznanjajo, da je Bog ustvaril paradiz za domovino veselemu rodu, blagoslovljenemu pred vsemi drugimi.

Vse, kakor je rekel, se je zgodilo.«

Bogatejši so pač drugi jeziki; pravijo tudi, da so milozvočnejši in bolj pripravi za vsakdanjo rabo – ali slovenska beseda je beseda praznika, petja in vriskanja. Iz zemlje same zveni kakor velikončno potrkanje in zvezde pojó, kadar se na svoji svetli poti ustavijo ter se ozró na čudežno deželo pod seboj:

Vesela domovina, pozdravljena iz veselega srca!

Ne maram se preveč pritoževati. Samo hudo mi je, ko gledam hitro umiranje tega našega kosčka slovenske domovine, Cankarjevih »nebes pod Triglavom«.

Ionavljam:

Nisem nacionalist. Kdor pa hoče živeti tu in z mano v moji slovenski domovini, naj se pa nauči pogovarjati z mano in z mojimi vnučki in jeziku, ki me ga je naučila govoriti v moji SLOVENSKEJ DOMOVINI moja SLOVENSKE SKA mati: po slovensko.

VET BREZ BLEŠČIC

Nič več sosedje, samo (sprti) mejaši

Škofja Loka, 13. oktobra — Davnega leta 1912 je prejšnji lastnik sedanega doma Antona Mačka na Grajski poti v Škofji Loki dal najbližjemu sosedu Omeju pravico »služnostne hoje na voznje« po poti prek njegove zemlje. Vsa leta po tem so sosedje, kmetje izpod loškega gradu, hodili, s konji in nato s traktorjem vozili po Mačkovem kolovozu, dobre štiri metre pod njegovo hišo.

Potem pa so sosedje, že gospodarjevi sinovi, kupili večji traktor, ki ima tudi prikolico. Večje vozilo rabi večji ovinek, to je Antonu Mačku ni bilo pogodu. Kot pravi, je predlagal, da bi se drugi drugič speljali, bolj naravnost navkreber z Grajske poti; če bil sam pripravljen odstopiti zemljo, nekaj pa bi je morali prebrati tudi sosedje, ki pot pač uporabljajo zase. Tako sprememba se sosedom ni zdelala izvedljiva spricho velikega nagiba, pravijo, da bi bila prestarna, prenevarna. Vztrajajo pri svoji pravici izpred sedemdesetih let.

S tem pa se še nehala strpno sosedsko sožitje in se rodilo prvo mejaštvo, ki ima že triletno sodniško zgodovino. Sosedje so tožili Mačka, češ da jih ovira na služnosti poti, navajali pričevanja, češ da se je po svoje laično branil, pisal ugovore, pritožbe...

Danes zjutraj je bil pri Mačku sodnik izvršitelj, po domače Maček, ki je imel dve poslanstvi. Ker Anton Maček ni odstranil ovinka na zahodnem robu parcele vse prsti, ruše in sadnega revjaja, s čimer je motil posest sosedov, so to storili komunalci. Ker ni plačal 250.000 dinarjev sodnih stroškov, mu je rubež sodnik zapleniti stoenko, jo oceniti in prodati na licitaciji.

Bilo je neprijetno. Posebno, ker je Maček šele tri ure po izpisi prejel sklep Temeljnega sodišča na svoj ugovor o tem, koliko je dolžan plačati sosedom in sodišču. Na svojo srečo je 250 stroškov z bratovo pomočjo vendarle pripravil, obvaroval stonko v garaži, licitatorji pa so morali oditi praznih rok.

Razsodja sodišče. Kaže, da bo še razsojalo, da mejaškega revjaja še ne bo konec. Vsaka od sprtih strani ima svoj svet brez Mačičic; nepotreben, nekorišten, saj ne vodi drugam kot v vedno boljše napetosti, sovraženosti, navsezadnje škoduje živcem, zdravju. Res ni načina, da bi si sosedje podali roke, postali prijatelji?

H. Jelovčan

Leopold Jagodic, Maistrov borec za severno mejo:

Mariboru vendarle spomenik osvoboditelju

14. oktobra — Leopold Jagodic iz Kranja, ki ravno jutri praznuje 94. rojstni dan, se je po petih letih služenja vojakov v avstroogrski vojski decembra 1918. leta pridružil borcem generala Rudolfa Maistra, Kamničana, za severno mejo.

Leopold Jagodic je v Mariboru vojski ostal do februarja 1919. leta. Še po slabih sedmih letih se z naklonjenostjo generala »svojega« generala, ki ga imeli vojniki radi predvsem zato, ker jih ni po neumnožnosti pošiljal v boje, kot pravi 94-letnik.

Bil je v bojih pri Velikovcu, Sv. Jakobu, Sv. Pavlu pa tudi v najhujšem v Področju. Generala Rudolfa Maistra je videl pri Celovcu, ko je dal povelje za umik vojske iz Celovca. Pri osvoboditvi Maribora in severne Slovenije ni bil zraven. »Vesel sem, ker so Mariborčani

ni svojemu osvoboditelju v soboto vendarle odkrili spomenik. Slovesnost sem spremljal po radiu,« je dejal Leopold Jagodic, ki se ponša tudi s plaketi borca za severno mejo.

»Dosti nas ni več ostalo. Tudi mene kosti ne ubogajo več tako kot bi rad. Redkeje grem ven. Največ sedim na kavču v kuhinji in gledam skozi okno. Najraje vidim kakšno 'fletno'.

Borci se še shajajo. Ravno dva meseca nazaj je dobil povabilo, vendar ni šel. Tudi k odkritju spomenika v Mariboru ni mogel. Leta se dotaknejo tudi najbolj krepkih korenin. Na zdravje!

H. Jelovčan

DELOVNI HALJI

Namesto devetih trije

Slasničarji pravijo, da se iz Sentine bele moke, če leži na suhem leto dni očvrstijo najbolj krofi, speče najbolj rahlo pecivo. Delavci v Zitoprometu Senta pa povedo, da je njihov kruh najbolj »črn«...

Lamovškov Stane iz Kranja je zdaj že tri leta vilčarist v Zitoprometnem skladišču moke, tam na koncu industrijske cone na Primorskem. Včasih so se stiskali pri mostu pod hotelom Evropa, zdaj so njihovi prostori za zgled. Vzorno so na palete naložene vreče moke, črne, bele, vsak trenutek Stane lahko pove, koliko je tu zaloge. Do kilograma natančno. Tudi za vse vrste testenin, tamle za krajem. Še vedno so precej cenejši, kot so bili v trgovinah in vsi ljudje z Gorenjske, ki pečejo kruh doma, kmetje, slasničarji, hodijo po moko k njim. Celo z Dolenjske prihajajo. Ne delajo si več toliko zalog, kot nekoč, kajne? Pomanjkanje denarja se pozna povsod, toda prihajajo še vedno. Le delavci odhajajo. Od devetih, kolikor jih je bilo pred letom, zdaj tu le še trije. Administratorka, blagajničarka in vilčarist. Samo lani so se trije upokojili, dva pa sta odšla. Zbogom so bili nizki osebni dohodki, kajti podjetje spada pod Zitopromet Senta, kjer so popovčni osebni dohodki veliko nižji, kot v Sloveniji. Nobeni ugovori niso pomagali, niti prizadevanje kranjskih sindikalnih delavcev, niti izstopi iz sindikata. »Ta mesec je tu le še ena delavka članica sindikata.

»Vendar groze, da bo spet šle nazaj na petnajst starih milijonov, ker so skladišča polna, mlini stoji, moka ne gre v prodajo. Če bodo res spet znižali osebne dohodke, bom šel. S tem denarjem ne morem preživljati in šolati dveh otrok. Še v Mariboru, da žena v Planiki bolje zasluži. In to pri tako težkem delu. Ko pride avtovlakec, po 23 ton pripelje, je treba še vedno vse vreče rčno pralagati na palete. Nekajkrat smo pokličili na pomoč fante iz Študentskega servisa, a so kaj hitro odšli, da se drugje lažje zasluži in še topel obrok dobe. Tudi študentje prakticirajo tako, da se kakšen delavec za pomoč pri razpaku hud napor. Skladišče je trenutno polno, vse je že letošnje leto polnopravno. Pravijo, da je nova moka odlična. Posebno piceristi jo pohvalijo. Da bi se le dobro prodajala. Sicer pa v skladišču še nikoli ni ostala. Poleti smo imeli povsem prazno skladišče. Za kruh bo menda ja še vsak imel.«

D. Dolenc

PETKOV PORTRRET

Jože Mulej

Jože Mulej iz Sela pri Bledu je najstarejši fant med sedmimi brati in sestrami. Od malega je pomagal pri kmečkem delu, zato se je po osnovni šoli odločil za srednjo kmetijsko šolo.

»Takrat drugih poklicev skoraj nisem poznal, saj sem bil v glavnem doma, kjer sem pomagal staršem pri kmečkem delu. Pričakovali so, da bom delal na kmetiji in zato odločitev za kmetijsko šolo ni bila težka. Kasneje, ko sem se začel vedno bolj zanimati za gospodarjenje, ko sem spoznal tudi druge poklice, pa sem bil večkrat zaskrbljen. Na naši kmetiji se poleg živinoreje ukvarjamo še s kmečkim turizmom, nekaj gozda imamo, tako da še kar gre. Seveda pa je treba delati od jutra do večera, treba se je marsičemu opovedovati, da zaslužimo za življenje. Kmetijo smo dobro opremili s stroji, kljub temu pa je delo še precej zamudno, saj imamo parcele razdeljene na šestnajstih krajih. Tudi sedem hektarov zemlje ni veliko, saj bi jo lahko z modernimi stroji obdelali precej več. Cene kmetijskih proizvodov, predvsem mleka in mesa, so tako nizke in kmetijstvo tako zapostavljeno, da se potem mladi velikokrat vprašamo, ali ima naše delo, naše učenje, sploh smisel.«

Toda Jože v 4. letniku kmetijske šole že zrelo razmišlja. Če hočeš kaj izboljšati, moraš kaj znati. Če hočeš kaj znati, pa se moraš kaj naučiti, kaj prebrati, pogledati seje in razstave. Zato se je odločil, da bo po srednji šoli študiral za kmetijskega inženirja. Kot vsakega mladega ga veliko zanima, veliko bi se še rad naučil, šel na sejme, kaj novega videl. Če bo kmečko delo čez leta boljše nagrajevano, bo delal samo na kmetiji, drugače se bo moral tudi zaposliti.

»Dobiti ženo za delo na kmetiji je danes včasih že velik problem. »Da ne bi dobil žene, se ne bojim, čeprav mi je bilo že večkrat težko, ko sem se pogovarjal z dekletki in sem videl, kakšen odnos imajo do kmečkega dela. Ko sem dekletku povedal, da hodim na kmetijsko šolo, ji je vse »dol padlo«. Seveda pa tega niso kriva dekleta, temveč negativen odnos družbe do kmečkega dela.«

V. Stanovnik

Foto: F. Perdan

ODMEVI

Glas, torek, 29. septembra

ČE VITO NE UBOGA GA PRETEPEJO

Dne 28. septembra je tov. D. Sedej, novinarka Gorenjskega glasa na 6. strani z atarmantno vestjo opozorila bralce na nemogoče ali še bolj nečloveške odnose tako vodstva kot sodelavcev do tov. Vitala Kopitarja, zaposlenega pri nas kot spremljevalca dostavnih avtomobilov. Pod naslovom: »Če Vito ne uboga, ga pretepejo«, se navaja niz navržnih nepreverjenih dogodkov. Ze v uvodnem stavku avtorica omenja, da Vitala zavlečejo v garderobo, kjer ga pretepejo. Če je temu res tako, bi avtorica vsaj preverila pri bratu Sašu, ki je prav tako kot Vital Kopitar zaposlen v obratu Klavnice kot vzoren KV mesar! Toda to je že preveč, lažje je pisati po reklu: rekla - kazala!

Kult tov. Kopitar Vitala je v članku zelo enostransko opisan. To nam je razumljivo, saj je vsebina toliko bolj vpijoča. Če je že navedena njegova invalidnost (TOZD Klavnica Jesenice do danes nima nobenih uradnih podatkov o njegovi 70 % invalidnosti) in njegovo res težko delo, bi bila lahko omenjena tudi nagnjenost k alkoholu in njegovo nemogoče obnašanje do sodelavcev ali strank, njegov odnos do reda in discipline in ne na koncu tudi njegovo poznavanje higijene, itd.

Izjave skrbnice — njegove sestre tov. Darje Svenšek — so bolj sklepanja kot resnično ugotavljanje, nekaj pa je krepkih laži (glede dopusta še do danes nismo ugotovili, komu je pravočasno ali vsaj z zamudo najavila dopust za oskrbovanca). Neopravičene izostanke je skrbnica ugotovila šele sedaj (zaradi disciplinskega postopka), po evidenci pa so bili izostanki že vsa leta nazaj, vendar v manjših količinah. Leta 1983 7 neopravičenih ur, 1984 14 neopravičenih ur, 1985 42 neopravičenih ur, 1986 16 neopravičenih ur in v letošnjem letu v januarju 26, aprilu 21, juniju 32, juliju 35 in avgustu 76 neopravičenih ur izostanka. Vsiljuje se le vprašanje, koliko pozornosti skrbnice je bilo do teh izostankov, do brata Vitala in njegovega vedenja že pred disciplinskim postopkom.

Tov. Vito Kopitar je pri nas zaposlen že vrsto let. Njegova narava in muhe so več ali manj konstantne in poznane ne samo nam, temveč dobršnemu delu Jeseničanov. V vsem tem času smo večje ali manjše izpade potizkušali z razumevanjem tolerirati, tov. Vital Kopitar je to dobrno krepko znal izkoriščati. Večkrat smo morali posredovati, da sodelavca Vitala kdo ni tožil za obrekovanje, zmerjanje, preklinjanje in tako naprej — njegovi vulgarni izrazi često povzročajo nesporazume s strankami in sodelavci, zlasti z vodstvenimi delavci. Vsa ta dolga leta ni bilo lahko poslušati razno raznih očitkov na obnašanje našega sodelavca.

Socialno skrbstvo, predvsem Štefana Koblar, smo večkrat prosili za posredovanje, žal pa so ta posredovanja naletela na neplodna tla. Človek, ki naj bi bil 70 % invalid je postajal nemogoč, svojeglav, s svojim redom in disciplino. Sodelavci, predvsem vozniki in predpostavljeni niso bili več v stanju brzdati njegovih izbruhov samovolje. Izostanki so se nabirali in rezultat je zahtevke disciplinske obravnave. Postavlja se vprašanje, kaj drugega lahko TOZD Klavnica in njeni delavci še ukrejejo proti nediscipliniranemu delavcu, kot da na disciplinski komisiji predlagajo disciplinski postopek in odpust. In to brez podtikanja o pretepanju!

Direktor:

Bogomir Rozman, vet.

Gorenjski glas, 9. oktobra LIFE IS LIFE

When we all give the power, We all give the best, Every minute in the hour We don't think about the rest.

And we all get the power, We all get the best When everyone gives everthing Then everyone everything will get Life is life!

S zgornjimi besedami pričrnajo člani skupine LAIBACH skladbo Opus Dei z istoimenskega albuma, ki je pred časom izšel pri britanski založbi Mute records in naj bi ob spreminjenem notranjem ovitku in nalepki kmalu ugledal luč sveta tudi znotraj naših meja.

In zakaj vse to, ko pa je Gorenjski glas vendar to in še marsikaj drugega, povezanega z imenom LAIBACH ali NSK, vestno in bolj ali manj aktualno beležil sprti?

Iz čisto preprostega razloga. Pretekli teden se je v pričujoči rubriki v dokajšnji meri izpovedal tovariš Ivan Šepetavc — vsem tistim, ki prebirajo sobotne priloge Dela poznana osebno. Tudi vsi njegovi zapisi večinoma govorijo o poznani tematiki — izliti žolc nad prikaznijo, ki si je odela obleko NEUE SLOWENISCHE KUNST.

Ne gre se spuščati v množico »iskrivi« Šepetavčevih misli. Mislim, da so svoj polni odgovor dobile v komentarju na ljubljanskem Valu 202 (ponedeljek, 12. 10. 1987, okrog 12. ure), ob tem dogodku mogoče le samo, samcato vprašanje. Tovariš Šepetavc, res tako dobro poznate vsebino LAIBACH-ovega dela, vsebino njihov skladb? Vine Bešter

MLADINSKI FESTIVAL CELJE II.

Pred kratkim je Alenka Puhar v nekem intervjuju izjavila, da si generacija naših staršev, ki je bila udeležena v NOB in ustanovila družbeni red, v katerem živimo, zaradi tega lasti še dodatne zasluge, kar je posebnost v velikem delu Evrope. Prav to počenja Ivan Šepetavc v svojih emocionalnih drobljenjih v Gorenjskem glasu in še v večji meri v Delu. Izkazuje se, da je pravovrec, ki neuko in zapeljano mladino potopuje v edino veljavno moralnem in političnem načinu delovanja.

1. V tako gnilo situacijo ste nas pripeljali tudi vi, tov. Šepetavc. Domnevam, da ste generacija, ki ji je šlo vedno bolje, tako duhovno kot tudi, in predvsem materialno. Pri tem pa se očitno niste nikoli vprašali, od kje denar in sredstva za tako hitro materialno rast Jugoslavije po 2. svetovni vojni in za tako razkošje, ki ste ga bili deležni tako iznenada. Ob lagodju in iz leta v leto boljšem standardu ste gladko zaspali. Današnji generaciji se godi obratno. Pričakovanja se ne izpolnjujejo, situacija je iz leta v leto slabša. In sedaj nam boste vi solili pamet kako naj rešujemo potopljeno ladjo in nas povrhu vsega še označevali za fašiste.

2. Neue slowenische Kunst in s tem Laibach predstavljajo določeno vrsto kulture (v kateri se seveda zrcali vsaka družba) in strokovne diskusije o tem so predvsem stvar kritikov in poznavalcev. Pri nas velja pravilo, da vsak lahko razpravlja o vsem, predvsem pa vsak dogodek oziroma dejanje redno zadobi politične razsežnosti.

NSK tudi niso vsesplošen fantičen idol današnje mladine, tako da je skrb po zapeljivanju Slovencev povsem odveč. Takih, ki bi razumeli delovanje NSK, pa je še toliko manj.

Kakšna je ideologija NSK, tu ne gre razpravljati, ker je, prvič, Gorenjski glas o tem že pisal, drugič, pa verjetno niti ni vaša želja sploh kaj razumeti.

3. Vaše podtikanje o očitni zaslepljenosti s fašizmom, pljuvanju po žrtvah, fašističnih geslih in poneumljanju pa kaže na tako nizko raven kulture dialoga, da ni vredno nadaljnjega razprave. Kaj lahko dodamo obtožbam, da smo neumni in skorajda fašisti, oziroma novi pripadniki Hitlerjugend?

4. »Zakaj NSK vzemirja? Ker imamo na skrivaj vsi radi avtoriteto.« In to tov. Šepetavc potrjuje. Petra Skofc (urednica omenjenih mladinskih strani)

IZ ZGODOVINE NOB

Italijanska partizanska udarna divizija Garibaldi Natisone in 158. brigada Antonio Gramsci

Brigada Gramsci v Poljanski dolini

Desetdnevni boji v Selški dolini od 28. januarja do 6. februarja 1945 so bili le uvod v kasnejše sovražnikove ofenzivne sunke v Škofjeloško hribovje med obema Sorama. Trajali so od 9. februarja do 11. februarja 1945. V teh bojih je sodelovalo 1850 nemških policistov, domobrancev, nedičevcev in precej vlasovcev. Sovražnik je želel iz Poljanske doline in za Blegošem vdreti v Farji potok, kjer sta bila tedaj Gorenjsko vojno področje in politično vodstvo za Gorenjsko, ter od tod na osvobojeno Cerkljansko ozemlje. Poveljstvo udarne divizije Garibaldi je 7. februarja poslalo v Poljansko dolino brigado Antonio Gramsci, ki se je zaustavila v Volaki in 10. februarja zavzela borbene položaje na Hlavčih Njivah. V nedeljo, 11. februarja, ko je sovražnik ponovno napadel z vsemi silami iz Poljanske in Selške doline, sta se tretji bataljon Prešernove brigade in bataljon Mamelj morala med bojem zaradi nevarnosti obkolitve položajev na Hlavčih Njivah in Gorenjem Brdu umakniti v južna in vzhodna pomočja Blegoša. Škofjeloški odred pa je istega dne porazil v Martinj vrhu policiste smučarje iz 28 SS policijskega polka. Na bojišču je ostalo večje število policistov smučarjev. Ostali pa so po porazu naglo zapustili vsa bojišča. V sponadu s sovražnikom v Martinj vrhu je Škofjeloški odred izgubil tri borce: Andreja Debenca — Čivkota, Vladimirja Repeta in Vinka Robiča. Vsi so bili pokopani na pokopališču v Zalem logu. To malo ofenzivo imenujejo tudi roparsko (ropanje in požiganje hiš v Jazbinah).

Marijan Masterl

(nadaljevanje prihodnjic)

ZA LEP VIDEZ

Po naših mestih je še veliko uglednih fasad starih mestnih hiš, ki bi jih lastniki prav lahko dostojno popravili.

Za zgled postavljamo nekatere gorenjske sise: V Škofji Loki so že lepo uredili pročelje sisovske stavbe, v delo so se vrgli tudi na Jesenicah. Da o kranjskih sisih sploh ne govorimo, saj so v lepo prenovljenih prostorih nekdanjega hotela Evropa.

Tako je prav, tudi videz nekaj velja.

KJE SO, KAJ DELAJO

NAŠI ZNANI NEKDANJI ŠPORTNIKI

ROMAN SELJAK

Triinpetdesetletnega Žirovca Romana Seljaka, visokoraslega možakarja z dolgim korakom, poznamo kot smučarskega tekača. Pa je bil pred tem marsikaj drugega. Ko se je leta 1950 prišel v Kranj k Šilingu učiti za radiomehanika, se je pri takratnem Udarniku skupaj z Lojzotom Gorjancem in Matijo Frankom ukvarjal s smučarskimi skoki, navdušila pa ga je tudi atletika. Lepe rezultate je dosegal v deseterboju je bil kot zelenec celo deseti na slovenskem prvenstvu, s palico je skočil nad tri metre v višino, brez nje 180 centimetrov, dobro je tekkel na 1500 metrov, v troskoku pa se je pogljal nad 12 metrov.

»To ni bilo nobeni stvari več podobno. Ob šestih sem šel v službo, potem prišel domov, na hitro kaj pojedel, šel na šolanje ob delu v Ljubljano, zvečer pa sem do desetih, enajstih treniral. Ljubljanska Enotnost mi je ponujala dobre pogoje, v miru bi se lahko učil in vadil, vendar sem bil navezan na Kranj, na njegov šport, čeprav menim, da se mesto in občina svojim znanim športnikom sploh ne znata oddolžiti. Nobenih olajšav nisem bil deležen, nobene prave pomoči, čeprav sem bil olimpijec vrhunski športnik. To se ni dogajalo samo meni, ampak tu-

di nekaterim kasnejšim športnikom. Mislim, da takšnih napak ne bi smeli več delati,« pravi Roman Seljak, ki je leta 1967 začel na svoje kot priznani elektroakustik, zvočni opremljevalec vseh največjih slovenskih prireditelj: Planica, Kranjska gora, Ob žici Ljubljane, Brdo in podobno. Praktično počenja vse s tega področja, montira in izdeluje. V svojem naporu delu je znan mojster, iskan in spoštovan, čeprav pravi, da je ta poklic težak, saj ga je treba opravljati v vsakem vremenu.

K smučarskemu teku je Roman resno presedlal leta 1954, 1955. Brez vsega je bil, brez opreme, brez izkušenj pri mazanju, zato ga je to večkrat drago stalo. Veliko je treniral skupaj z Gašperjem Kordežem in tekmoval z znanimi tekači tedanjega časa (Pavčiča, oba Kordeža itd.). Potem se je začelo vedno bolj resno in tudi uspehov najvišje vrednosti je bilo vedno več. Če statistika ne laže, je bil Roman do leta 1968, ko je uradno nehala, pa je potem enkrat povsem ključno še zmagal na Igmanškem maršu, osemkrat državnih prvak na 15 ali 30 kilometrov. Daljša proga mu je bolj ležala, pa trda je morala biti. Mehka ni bila zanj, ker je bil težak in se je ugrezal v sneg. Bil je na olimpijadi v Innsbrucku in na svetovnih prvenstvih v klasičnih disciplinah v Zakopanih in Oslu. Na še eno olimpijado bi šel, pa mu je sreča obrnila hrbet.

»O današnjem smučarskem teku« Roman razmišlja takole: »Mislim, da pri nas tekači po sredstvih in opremljenosti ne zaostajajo dosti za tujino, pa se mi zato čudno zdi, da po rezultatih že vedno toliko zaostajajo. Sicer vedno manj, vendar po moje še vedno veliko. Ne vem recepta, kako zboljšati, vendar menim, da bi morali tek na smučah kot deficitarno in manj množično tekmovalno panogo še bolj spodbujati in tudi stimulirati. To je garanje in take stvari je treba še bolj vzpodbujati. Če je tek še pri nas doma? Še. Romanova hčerka teče na Kokrici. Ne silim je. Če bo nehala, ne bom hud. Je povsem njena volja.«

J. Košnjek

Direktorjeva preproga

Jaka Kurat, direktor Prešernovega gledališča Kranj, je najbrž edini med direktorji, ki mu lahko kadarkoli izpod nog odnesejo preprogo. Srečen je, če ima v svoji pisarni preprogo vsaj tri mesece v letu; ostali čas je namreč direktorjeva preproga

na odru kot gledališki rekvizit. Kadar pa predstava zahteva, da je oder prekrit z več preprogami, se preselijo na oder preproge tudi iz ostalih pisarn gledališke uprave. Težave bi bile najbrž hude, če bi v kranjskem teatru postavljali sceno za predstavo s kakšno bolj orientalsko vsebino: le kje bi našli dovolj preprog še za na stene. Morda pri kulturni skupnosti?

Na cesti, kjer se Primskovo konča, stoji tale zanimiva obcestna tabla.

Medtem ko cestarji vsako leto postavijo novo, navihani ali objestni krajanji ne mirujejo in redno odškrtnjejo del opozorila. Tako zelo jim je všeč »šči nace«, da je tabla redno poškodovana.

Prav zanimivo bi bilo vedeti, kdo so ti hudomušnji, ki takole uživajo na račun prometne varnosti.

Menda ponekod še vedno velja, da obljuba dela dolg in med vrsticami te rubrike smo pred časom obljubili pomoč domačim glasbi. Iz OO ZSMS Iskra Telematika se nam je oglasil Bojan Rakovec, ki letos predseduje organizacijskem odboru zabavno-glasbene prireditve ZLATA SLUŠALKA in nam sporočil zadnje vesti.

v predpisanem roku se je prijavilo kar enajst pevcev, pet ansamblov in dva kantavtorska dueta, kar z drugimi besedami menda pomeni najštevilnejšo udeležbo nastopajočih na tej prireditvi nasplah. Sicer pa pogledimo, kdo vse se bo zvrstilo na odru: pevci: Darja Ribnikar, Natalija Bizjak, Lojzka Toplišek, Marjana Rešetič, Lucija Čarman, Matjaž Debeljak, Mirjana Čemažar, Gordana Pavlovič, Vili Bitenc, Jasna Baraga in Matjaž Vlašič skupine: Globina, Demon, Nagelj,

Eureka, Skarabej kantavtorji: duo Trumpf, duo Ti in jaz.

Vsak od nastopajočih se bo publici predstavil z eno pesmijo, za pomoč in spremljavo pa bo na letošnji ZLATI SLUŠALKI skrbela skupina TEN.

Celotno zadrževanje so si mladi organizatorji zamislili nekako takole: od 18. do 20. ure bo potekal tekmovalni del, nato pa bo pol ure namenjeno gostu večera domačemu kantavtorju Bojanu Rakovcu (na sliki), sledila bo razglasitev rezultatov in podelitev nagrad, potem pa se bo prizorišče spremenilo v veliko rajanje tja do zgodnjih jutranjih ur.

Nagrade bodo seveda posebno zanimive. Povejmo, da bo strokovna žirija podelila tri nagrade, ravno tako tudi prisotno občinstvo. Letos pa bo prvič podeljena tudi posebna nagrada uredništva GORENJSKEGA GLASA (ekskluzivni pokrovitelj celotne prireditve) — za najboljšo interpretacijo v obliki 50.000 din in predstavitev nagradjena znotraj naše rubrike!

ZLATIMI SLUŠALKAMI je praviloma tako, da so sedeži razprodani, zato si obiska željni ljubitelji tovrstnih prireditev vstopnice zagotovite pravočasno. Najbolj zanesljiv način je poznanstvo z nekom, ki dela v kranjski Iskri Telematiki, organizator pa obljublja, da bo manjša količina vstopnic na razpolago tudi ob vhodu, uro pred pričetkom letošnje ZLATE SLUŠALKE.

Se to! Prireditve bo prihodnji petek, 23. oktobra, in to v restavraciji Iskre Telematike na Laborah, program pa bo povezoval novinar Miran Šubic.

Čeprav je zadnji v Bohinju ustreljeni medved že dober teden pokojnik, še vedno buri duhove. Med ljudmi krožijo različne inačice, kdo ga je sploh ustrelil: ali Hodnik ali Trošt. Streljala sta oba. Vendar je lovski zakon jasen: uplenitelj je Hodnik, ki je prvi streljal in zadel.

Četrkovi strelci na medveda so tudi dokaz, da sploh ne držijo govornice o zgodovinskem prijateljstvu med Bohinjci in medvedi. Če bi bilo tako, bi žival (le kje naj bi bila drugje kot v gozdu) še uživala bohinsko gostoljubje. Očitno se je dobro počutila in bila kar lep del leta v Bohinju. Sedaj bo sicer v Bohinju še ostala, vendar nagačena, v veselje bohinskih šolarjev.

POŠTARJI IN SLOVENŠČINA

Če si boste na naših poštah malo pozorneje ogledali potrdila o vplačilu poštnih nakaznic, vas lahko ljubitelja lepe slovenščine, pošteno pretrese.

Najprej: poštarji mislijo, da potrdilo ni potrdilo, ampak POTVRDILLO...

Potem: nazivnico izpolnite s kemičnim SVINČEKOM, namesto svinčnikom...

Dalje: prav je naslovljenec in ne NASLOVNIK...

In še: napišite natančen naslov in ne NASLOVNIK...

Poštarji, popravite vendar te spakedranke, saj na poštnih nakaznicah vendarle ne sodijo!

Čvek

Dan z Joan Collins

Kdor bo plačal več in največ, bo dobil za ves dan spremstvo Joan Collins iz Dinastije. To je namreč prva nagrada prireditve, ki bo 26. novembra v Londonu v korist sklada za raziskovanje levkemije. Joan Collins je to nagrado ponudila organizatorjem in obljubila, da bo prvega nagradjenca lepo in dostojno sprejela ter mu pokazala, kako poteka snemanje Dinastije...

PRIJAZEN NASMEH

SLOVENIJA, PRIJAZNA DEŽELA NA SONČNI STRANI ALP? NE VEDNO

TILKA PERHAVEC

Stanko Černelc iz Kranja nas je opozoril na prijazen nasme, ki že dolga leta sije izza točilne mize v kranjski restavraciji Park, imenovani tudi Brioni. Natakara Tilka Perhavec, po rodu iz Litije, tu streže že domala 29 let. Ves čas sicer ni bila zvesta hiši. Vmes je delala v kavarni, tudi v pisarno so jo potegnili za kratek čas, pa se je hitro vrnila v restavracijo. Ljudi je v pisarnah dovolj, gostincev pa pri-

manjkuje, pravi in iz nje govori gostinska duša. Kako tudi ne bi. Tilka je rojena v gostilni in oče ji je že od malega vcepljal misel: Bodi prijazna, pa bo gost naročil še liter vina.

Tilki je lahko biti prijazna. Tudi nizka plača ji ne vze veselja od poklica, niti neurejen delavnik (včasih je bila kar povs dan v restavraciji), niti domače skrbi. Zanj je pomembno, da je lokal lepo urejen, da gosta pozdravijo rože, prijazen in urejen natak, saj je prvi vtis, ki ga gost odnese iz lokala, najpomembnejši. Škoda, ker pozornost do gosta peša! Vendar ne na »Brionih«, ne pri Tilki, ki ji je najpomembnejše, da je gost dobro postrežen, pa naj bo to kronana glava (tudi ugledne osebe, med njimi maršal Tito, so zahajale v njihov lokal) ali preprosto delavec. Tudi zaradi njene prijaznosti je lokal dobro obiskan. Tilka sicer pravi, da je bil njega dni uglednejši, danes pa je kar utonil v poplavi raznih bi-fejev. A ob nedeljah in v sezoni, ko druge zapirajo, ima še vedno veliko obiskovalcev. In jih bo imel, dokler bodo stregli Tilka in njej podobni. Ko bi jih bilo le še več!

Male gorenjske vasi

Bobovek

Piše: D. Dolenc

Bobovek zaradi bobov?

Od kod ime Bobovek, mi v vasi nihče ni vedel povedati. Pa recimo, da je bilo to svoj čas veliko jablan z bobovci ali pa so gospodinje rade pekle bobbe. Ko sem bila še otrok, sem bila prepričana o slednjem. Ime je staro in omenjano še preden je tam v bližini v prvih letih 16. stoletja Jurij pl. Egkh pričel graditi velik in dobro utrjen grad v ravnini pri Predosljah, ki so ga ljudje poimenovali Brdo. Kmetije in bajte tam okrog so seveda spadale pod njegovo gospodarstvo. Grad je dolga desetletja 16. stoletja in 17. stoletja nudil zatočišče luteranom. Kasneje je prešel v last baronov Zoisov. Po prvi svetovni vojni je imel tu eno svojih poletnih rezidenc kralj Aleksander, po vojni pa je bil obnovljen za reprezentančne potrebe SFRJ.

Opekarna je dajala kruh

Življenje Bobovčanov je bilo vsa leta tesno povezano z gradom, kajti njegovi podložniki so

bili. Korenito pa se je preobrnilo v začetku tega stoletja, ko je tu začela delati Zabretova opekarna. Za časa Napoleona in Ilirije, v začetku osemnajstega stoletja, so morali fantje, ki niso imeli kmetij, na vojsko, dolgo po sedem ali še več let. Da jim ne bi bilo treba v tako osvojevano vojaščino, si je eden od Kernovih sinov s Kokrice, Zaletelov, tu naredil hišo. Kasnejši gospodar na tej kmetiji, Ivan Zabret, ki se je sem priženil iz Britofa, pa je tu začel z opekarno. Sprva je imel manjšo ročno opekarno, 1903 leta pa je začel že s prvim strojem »Steinbrekovo prešo«. Zemlja, kjer stoji današnja opuščena opekarna in je bil včasih glinokop, je bila brdska. Zabret jo je po prvi svetovni vojni kupil od brdskih. Kaj hitro je opekarna postala središče kraja, saj je zaposlovala okrog 50 do 60 delavcev in tudi tolikim družinam dajala kruh. Zraven pa so služili še številni furmani, ki so furali les za Zabretovo žago. Opekarna je namreč delala le poleti, pozimi pa žaga.

Bobovek ima danes tri manjše kmetije, pr' Francet, pr' Galet in pr' Nunarju, večja pa je Zabretova kmetija, po domače Čukova.

Ivanka Snedic, Nunarjeva, ve povedati, kako so včasih furali les njen ata Janez Snedic, pa Anžečman, Flornek, Sivec in Fek s Kokrice in Petrček z Mlake. — Foto: D. Dolenc

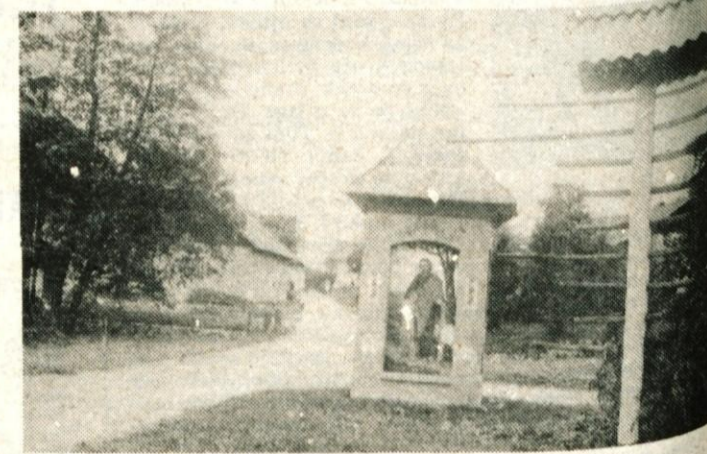
Zadnja leta je bilo tu zgrajenih več delavskih hiš, tako da danes šteje vsega nekaj čez 20 hiš. Kraj ima trenutno 141 prebivalcev, spada pa pod krajevno skupnost Kokrica, skupaj s Srakovljami, Mlako in Ilovko.

Pri Nunarjevih sem se najprej oglasila, kjer mi je gospodinja Ivanka Snedic kar precej vedela povedati o življenju v Bobovku

včasih. Njen oče Janez Snedic je bil eden tistih mož iz Bobovka, ki so furali les za opekarno.

Pozimi so furali les

»Po dva konja smo imeli pri hiši. Ata je fural hlovino od Kanonirja v Korki, sestra Franca pa žaganje z žage v Preddvoru. Pozimi so največ vozili. Ob enih ponoči je oče že šel od doma, v Bobovku pri kapelici ob cesti so bili furmani dogovorjeni, da se dobe. A kadar je bil hud mraz, se niso čakali, da bi skupaj vozili, temveč so imeli navado, da je vsak, ki je prejel za vozom naprej, na kapelico položil palčko in dal znamenje, da je že šel in naj drugi pohite za njim. Tako hudo zime so bile, je včasih pripovedoval ata, da je vso pot od Bobovka pa do Jurja v Korki, ves čas poganjal konje, da ni zmrazil. Z eno roko se je držal za ročico voza, z drugo je vihtel gajžlo. Po ves dan je prebil ob mali meseni klobasi, nazaj grede pa so si furmani pri Jurju v Tupalichah privoščili vsak po dva deci vina. Preden je odšel od doma, mu je mama skuhalala ajdove žgance, ko pa je zvečer ob Marjah prišel domov, je bila pa samo krompirjeva juha na mizi.« Skromno so živali. Oče je za vsako furo dobil listek, koliko lesa je pripeljal in potem so h g. Hamu k Jelenu v Kranj hodili po denar.

Bobovek se začne in konča s kapelico. Obe sta lepo obnovljeni.

»Enkrat, se spominja Ivanka, je šla po denar mamo, pa je g. Ham samo do polovice odprl predal in dejal, da denarja ni, če pa obljubi, da bo oče v nedeljo šel v Ljubljano na kongres, pa morda bo... In šele, ko je omenila, da bo morda le šel, je g. Ham odprl predal do konca in ji dal denar. Taki časi so bili.«

Kralj Petrček ni prišel nad grozdje

Ivanka se še dobro spominja kralja Peterčka in kraljice Marije. Petrček je na svojem konju

prihajal prav na njihovo dvorišče in prosil, če sme utrgati grozdje in brajde. Kakšnih dvanajst let mu je bilo takrat. Kraljica Marija je bila v silnih skrbeh zanj. S kolesom se je pripeljala za njim z Brda, da se mu ne bi kaj zgodilo. Lepa žena je bila, lase je imela spletene v debelo kito, se spominja Ivanka. Velikokrat pa je kasneje videla Jovanko in Tita ter druge državnike, ki so se vozili na Brdo. Nič kolikokrat sta ji Jovanka in Tito pomahala, ko je plela tam doli na njivi, tik ob cesti na Brdo. Takoj po vojni so smeli kositi še čisto v grajskem vrtu, tik ob grajski kuhinji.

Nagradna igra ● JABOLKA

DOBI ZINKA PODOBNIK

● Video kaseto filma Platoon dobi Jožica

V prejšnji nagradni igri Video studia Bled smo vas spraševali, kakšen je slovenski prevod naslova filma Platoon, kdo je film režiral in kdo igra glavne vloge. Video Studio Bled, Gregorčičeva 5, je srečnemu izžrebancu poklonil video kaseto s filmom Platoon.

Zreb je bil naklonjen **Jožici Gražar**, Pintarjeva 2, Kranj. Jožica, čestitamo in veliko užijte ob gledanju imenitnega filma.

Nagradna igra

● Oljarica poklanja 30 litrov olja

Oljarica Kranj letno proizvede 22.000 ton odličnega olja, najbolj kvalitetno in cenjeno na tržišču je njihovo olje CEKIN. CEKIN je čisto sončnično olje, na voljo v litrskih steklenicah.

Iz Oljarice pošiljajo na trg tudi namizno jedilno olje v litrskih steklenicah in v litrski plastenki, medtem ko večji potrošniki dobivajo namizno jedilno olje v 25-litrskih pločnicah. Ta olja vsebujejo 70 odstotkov sončnice in 30 odstotkov repice, v Oljarici pa vsa olja izdelujejo po najbolj sodobni tehnologiji, vodeni s procesnim računalnikom.

Nashe nagradno vprašanje:

V Kranju so na neki hiši lastovke spletle neverjetno veliko gnezd, v ka-

tera se vračajo vsako pomlad. Pogled na številna gnezda je zares enkratni, mi pa vas sprašujemo:

Povejte, na kateri kranjski hiši je največ lastovičjih gnezd in napišite njihovo število. Tisti, ki se bodo najbolj približali pravilni številki, bodo prejeli pet litrov odličnega olja CEKIN — če bo več pravih odgovorov, bomo žrebali.

Oljarica Kranj šestim reševalcem poklanja pet litrov olja, ki je danes že postalo tako drago, da je nagrada kar lepa.

Odgovore pošljite do srede, 21. oktobra, na naslov: Uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj. Na dopisnico prilepite tudi priloženo etiketo Oljarice, olja Cekin.

● Kako utrditi krono

Britanski prestolonaslednik princ Charles se že več let bori proti izpadanju las, toda brezuspešno. Tam, kjer bi morala počivati britanska krona, ni las. Lady Diana je obiskala najboljše frizerje, ki

pa ji niso mogli kaj dosti pomagati. Zdaj je slišala za posebno zdravilo iz Združenih držav: zdravilo je sicer namenjeno za znižanje krvnega pritiska, vendar se je dobro izkazalo tudi pri zdravljenju plešavosti.

SERVIS:

● PRIDEMO TUDI NA DOM

V naši rubriki Pridemo tudi na dom odgovarjamo na vprašanja, ki nam jih lahko posredujete po telefonu (21-860 ali 21-835), vsak ponedeljek, sredo ali četrtek od 10. do 12. ure ali pa pišete. Potrudili se bomo, da bomo namesto vas in za vas poiskali odgovore.

Marijo Z. iz Radovljice zanima, kje se da popraviti ali predelati krznena ženska jakna.

Lazar Šordjan, krznar iz Kranjske gore: »Pri nas popravljamo in predelujemo ženske krznene in usnjene jakne. Predelava stane od 30.000 do 80.000 dinarjev, odvisno od posamezne storitve.«

Andrej Š. iz Kranja: »Ali je res, da potniki v delovnih haljah ne smejo na lokalni avtobus ali na avtobus medkrajevnega prometa?«

Alpetour Kranj: »V pravilniku o voznom redu imamo med splošnimi določbami v 35. členu le to, da potniki ne smejo onesnažiti avtobusa in da se za vsako namerno onesnaževanje zahteva odškodnina v višini povzročene škode.« Torej — odvisno od voznika, ki vas v zamašeni halji verjetno res ne bo pustil v avtobus, še najmanj v avtobus medkrajevnega prometa.

Tanja iz Radovljice: »Imam izredno visokega in suhega moža. Kje naj dobim zanj obleko, ne glede na ceno? Če so hlače dovolj dolge, so v pasu preširoke ali pa obratno.«

Kroj Škofja Loka: »Pri nas v Sloveniji boste pri nakupu moških oblek, ki niso ravno standardnih mer, imeli verjetno največ sreče v prodajalnah Mure iz Murske Sobotne.«

LJUDSKA MODROST, TRDEN JE MOST

Ako potok slabo teče, je krivda na izviru, ne na koritu. Drva je treba kupiti, ko so česnje zrele.

Gozd je kmetova hranilnica.

Ko se začne konj starati, ga izpregni pravočasno, če si pameten. Redko ume gospodariti, kdor se ni učil služiti.

Hiša razdeljena razpada kakor zapuščen. Zaradi ene muhe si pajek ne prede mreže.

LJUDSKO VRAŽEVERJE

Lastovice prinašajo srečo in nesrečo

V ljudskem vraževerju predstavlja živalski svet posebno skupino in nekateri ljudje še danes verjamejo, da je človekova usoda tesno povezana z obnašanjem živali. Večine teh vraž si pač ne moremo razumsko razlagati večinoma so le prazna verovanja brez kakršnekoli resnične osnove. A vseeno — morda vam kdaj le pride prav.

O lastovici pravi ljudska modrost, da je srečna ptica. V Ilirski Bistrici pravijo, da lastovke prinašajo srečo k hiši, če pa podstrešje zapuste, odnesejo srečo. V Sloveniji so nekaj verjeli, da lastovice obvarujejo hišo požara; če pa jim človek iz hudobije razmeče gnezdo, potem iz maščevanja nanosijo gorečega oglja na streho, da se vžge. Po koroški vraži lastovičje gnezdo brani strele, da ne treščijo v hišo.

Pri nas, na Gorenjskem, pa menijo, da lastovka lahko najavlja tudi smrt: če si lastovka spomladi pri hiši naredi gnezdo in ga kasneje zapusti, bo tamkaj gotovo umrl. Ljudje v naših krajih verujejo, da bo kmalu deževalo, če poleti lastovke nizko letajo. V tem primeru seveda ne gre za vražo, saj pred slabim vremenom mušice letajo nizko — mušice pa so lastovičja hrana.

● Slovenci smo »krompirjevci«

Vsak član delavske družine v Jugoslaviji prejme na dan 2390 kalorij; vsak član uradniške družine pa 2420 kalorij dnevno. Največ kalorij prejmejo v kruhu in ostalih žitnih proizvodih. Največ kruha pojedajo na Kosmetu, največ mesa v Vojvodini, najmanj masti pa v Bosni in Hercegovini...

Mleko se najbolj ceni v Sloveniji, jajc pa Jugoslavlani pojedajo zelo malo. Slovenci porabimo največ krompirja, daleč več kot v drugih republikah, fižola pa pojedajo največ na Kosmetu. Spet Slovenci pojedajo največ sladkorja in sadja. Od sladkorja Jugoslavlani dobivamo v odstotkih skupaj okoli 7,5 odstotkov kalorij, a Slovenci več kot 9 odstotkov, najmanj sladkorja pa se porabi v Makedoniji.

Gorenjski glas, leta 1961

Dahnili so da:

● V Škofji Loki: **Nada Pintar** in **Lado Jamnik** iz Škofje Loke; **Barbara Babnik** in **Alfonz Šnuderl** iz Gornje vasi; **Štefka Frelj** in **Francisek Kežar** iz Davče; **Romana Bertonec** in **Venceslav Šurm** iz Železnikov; **Milka Bradeško** in **Ladislav Buh** iz Zadobja, **Mojca Rihtaršič** in **Ciril Buh** iz Hotavelj, **Mirjam Kramar** in **Stanislav Vrbin** iz Podlubnika.

● Na Jesenicah: **Maja Kržišnik** in **Matjaž Smolej** z Jesenic; **Milka Miljuš** in **Jože Nadbath** iz Ljubljane; **Marija Zupan** in **Mihael Klinar** iz Podhoma.

Nagradna križanka

Rešite prejšnje križanke: stiska, potovalka, kontrarevolucija, amarela, stečine, li, nobile, gk, eli, ost, lonica, orada, vlak, ree, savalas, jani, grb, trik, bi, evgen, karič, te, naliv, nias, grlo, gen, topre, terilo, orjak, ace, ira, naila, rh, edinost, alka, antar, tasta, diareja, baletnik, ač, maas, aram, est.

Naša Klavdija je izžrebala naslednje reševalce: 1. nagrada **Robi Premrov**, Zg. Bitnje 274, 64209 Žabnica; 2. nagrada **Zlatko Bogataj**, Vrbnje 16, 64240 Radovljica; 3. nagrada: **Minka Krajcer**, Kebetova 1, 64000 Kranj.

Za današnje križanko razpisujemo tri nagrade:

- 1. nagrada: 3.000 dinarjev
- 2. nagrada: 2.000 dinarjev
- 3. nagrada: 1.500 dinarjev

Rešitve pošljite do srede, 21. oktobra, na naslov: Uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj (za nagradno križanko)

OKTOBER - mesec varčevanja

BANČNI BONBON

bili v zadregi, ko ste na bančnem okencu reševali vaše denarne in s tem tudi osebne zadeve, pa so pri tem hote ali nehote sodelovali tudi ostali iz vrste?

Zato vsi skupaj naredimo korak nazaj, da bomo šli dva naprej.

Na obe strani bančnega okenca bomo ponudili bančni bonbon

10 ljubljanska banka

Temeljna banka Gorenjske

VELJAVNE OBRETNOSTNE MERE OD 1. 10. 1987 DALJE

dinarska sredstva občanov	letna obrestna mera	diskontna obrestna mera
— vloge na vpogled	7,5 %	93,13 %
— vloge, vezane nad 3 mesece	131 %	104,63 %
— vloge, vezane nad 6 mesecev	132 %	
— vloge, vezane nad 12 mesecev	134 %	
— vloge, vezane nad 24 mesecev	136 %	
— vloge, vezane nad 36 mesecev	138 %	

NAGRADNA KRIŽANKA

GLAS	KRAJ V VZH. SRBIJI, ZNAN PO SIRU	DOPISOVANJE	VRTNA OKRASNA CVETICA	ZNAMKA DETERGENTA IZ SAPONIE	DRAGO PETRIČ	ITALJ. PEVKA POPEVK	MESTO V JUŽNI FRANCJI	TUR. PISA-TELJIČKA KALJIDE EDIBI	VMSNI ČLEN. INTERFACE	BOLEZEN VINA	LJUBLJ. PRODAJNA UMETN. GALERIJA				
VRSTA KRIŽANKE															
SOD. SLOV. PUBLICIST IN POLITIK "OBRAZI"															
SL. SEKRE. TAR ZA NOTR. ZADEVE (TOMAŽ)					GL. MESTO FR. DEPART. MAJA SOMME										
IT. REKA, PRITOK TIBERE					NAJV. BOG PRI GRKIH					TRENJE	AVTOR KRIŽANKE R. NOČ				
IGRALKA MIRANDA				PEŠEC							STARA JAP. PRESTOLNICA				
CITA POTOKAR			DEDNA ZASNOVA								SREDO-ZEMSKA OKRASNA RASTLINA	STRINA	KORALNI OTOK	STIK ROKE S TRUPOM	
JAP. LUKA NA OTOKU HONŠU							GOROVJE V SAHARI	IZDEL. VALEC KRAVAI							
GLAS	TRAPA							ZAZNAV. NJE Z OČMI	LETALEC	VESOLJSKO VOZILO					
EVROPSKI VELETOK					POČESTNICA					RAZTELE SEVALEC					
VOJAŠKI RANG				VRSTA ZELJA	ST. SPAN. KOLESAR					TRINITROTUOLUOL					
PERZIJCI				OSEBA IZ GR. MITOL.				ALKOHOL NA PLJACA			KLADA ZA SEKANJE				
GLAS	OPERNI SPEV							STOPNJA PRIDEVNIKA BREZ PRI. MERJAVE			ANDREJ TOMIN				
	ŽEN. PEV. SKI GLAS										IVO ŠORLI		SPOLJ.	SLOV. CEKAN	SOBNA RASTLINA, SKRNICELEJ
ANTON NOVAČAN			OSKAR NEOBAL				FRANJE PO ZRAKU				KRTAČA				
			PAMET				TORINO				SRBOHRV. IN NASHA CRKA				
SRBSKI IGRALEC											ZRACNI DUH V "VIHARJU"				
ZNAČILNOST NOČI							OKRASNI KAMEN, VRSTA KALCEDONA				PREKLA				

NE NUDIMO VAM POPUSTA

DAJEMO PA VAM MOŽNOST ZA NAKUP OKEN, IZDELANIH
PO DOLGOLETNI TRADICIJI

sodobna izvedba, vrhunska kakovost, prihranek energije, izdelava po meri in montaža na domu
To so odlike pravih oken iz KLI Logatec

Obiščite nas na 20. sejmu stanovanjske opreme v Kranju
od 16. do 22. oktobra, telefon (064) 21-924

TOVARNA POHIŠTVA AJDOVŠČINA

65270 Ajdovščina
Lokarjev drevored 1
tel. 065-61-011

vas še posebej

VABI ob sejmu stanovanjske opreme v Kranju

V SALON POHIŠTVA

**v prizidku večnamenske
dvorane PPC Gorenjski sejem**

LIPA
POHIŠTVO

za prijetno počutje
in udobje v vašem domu

MERCATOR — ROŽNIK TOZD PRESKRBA TRŽIČ

na 20. sejmu stanovanjske
opreme v Kranju od 16. do 22.
oktobra 1987

**RAZSTAVLJA-
MO IN
PRODAJAMO**

● pohištvo
● ogrevalno tehniko

● belo tehniko
in akustiko
● motorne žage

UGODNOSTI:

- prodaja na obroke
- sejemske cene
- brezplačna dostava do 30 km

MERCATOR — ROŽNIK TOZD PRESKRBA TRŽIČ

lip bled

lesna industrija

64 260 bled
ljubljska c. 32

izdeluje in prodaja:

- notranja vrata
- garažna vrata
- obloge
- vhodna vrata
- opažne plošče
- notranje pohištvo
iz masivnega lesa

**Obiščite nas na 20.
sejmu stanovanjske
opreme v Kranju od
16. do 22. oktobra
1987**

1947 — 1987

40 let

KOVINSKA INDUSTRIJA VRANSKO p.o.
63305 VRANSKO, tel. 063/724-010, 724-146

Obiščite nas na sejmu
stanovanjske opreme v
Kranju v večnamenski
dvorani!

GREJE MOČNEJE IN CENEJE!

ARK
SALON POHIŠTVA
Lesna industrija Idrija, n. sol. o. 65281 Spodnja Idrija

**KAKO DO NOVE SPALNICE?
STARO ZA NOVO**

**OBIŠČITE NAS NA
20. SEJMU STANOVANJSKE
OPREME V KRANJU**

**OD 16. DO 22. OKTOBRA
TELEFON (064) 21-749**

**POSEBNA PONUDBA BLAGA ZA
OZIMNICO**

od 16. 10. — 22. 10. 1987
na Gorenjskem sejmu

ŽIVILA

— jabolka: jonatan, zlati delišes
idared, melrose

po ozimniški ceni

VITAMINKA Banja Luka

redna cena

sejemska cena

— kompot	višnja 1/1	800	720
— džem	sliva 1/1	1.220	1.098
— marmelada	marelica 1/1	1.100	990
— sirup	višnja 1/1	1.400	1.260
	malina 1/1	1.500	1.350
	jabolka 1/1	1.250	1.125

DROGA — AGRARIA Koper

— vina: Beli Krašovec 1/1
Refoško 1/1
Rose 1/1

780
780
670

HMEZAD — ČEBELARSKA ZADRUGA Polhov Gradec

— med: cvetlični 3/1	5.900	5.000
cvetlični 1/1	2.400	2.000
— preparati (propolis, biopoll idr.)	od 560 do 1.830	od 504 do 1.647

HMEZAD — CELJSKA MLEČNA INDUSTRIJA

— sir: edamec (za cvrtje in zamrzovanje)	6.079	4.500
--	-------	-------

ŠE POSEBNA UGODNOST

— Rum 1l	1.378
— Batons Nougat	591

**VSAK DAN DEGUSTACIJA od 14. — 16. ure proizvajalca
AGRARIA Koper**

Dne 16. 10. svetovanje za potrošnike in čebelarje — od 10. — 12. ure ter od
15. — 16. ure sodeluje tov. IVAN ESENKO.

Obiščite nas v paviljonu DO ŽIVILA!

MIZARSTVO OVSENIK

KRANJ, Jezerska cesta 108/c, tel.:
064/35-770

nudi:

- več vrst letov: talnih, vogalnih, zaključnih in okrasnih
- balkonske ograje, garderobne stene, stenske police in več vrst ogledal
- dvonamenske lestve raznih velikosti

— NOVO V PROGRAMU: VHODNA IN GARAŽNA VRATA

Vse to razstavljamo tudi na sejmu v Kranju od 16. do 22. 10. 1987.

Praktično je za opremo vaših stanovanj!

OBVESTILO

POTROŠNIŠKO INFORMATIVNI CENTER pri Centralnem zavodu za napredek gospodinjstva organizira na 20. sejmu stanovanjske opreme v Kranju od 16. do 22. oktobra 1987 svetovanja in predavanja za področje stanovanjske opreme in ogrevanja.

Urniki predavanj:

17. oktober ob 17. uri Kurilne naprave

19. oktober ob 17. uri Uporaba sončne energije

20. oktober ob 17. uri Dobra izolacija — pogoj za zdravo bivanje in čisto okolje

21. oktober ob 17. uri Opremo dobro uporabno kuhinjo

TEKSTILINDUS KRANJ

INFORMATIVNO PRODAJNI
CENTER

PREŠERNOVA 1 — Tel. 25-168

Pričakujemo vas

V salonu pohištva v Globusu razstavljamo in prodajamo stavbno pohištvo in lesne obloge proizvajalcev LESNA Slovenj Gradec, EKO Velenje in LIKO Vrhnika

UGODNO

v času prodajne akcije od 12. do 20. oktobra 1987 nudimo kupcem:

posebne ugodnosti:

- brezplačno odstavo do 30 km,
- strokovne nasvete
- okna in vrata na zalogi po ugodnih cenah

NOVO — OXI — NOVO — OXI — NOVO — OXI

lesnina

pohištvo KRANJ

predstavlja

na sejmu
stanovanjske
opreme

pohištveni program OXI

Pohištvo OXI

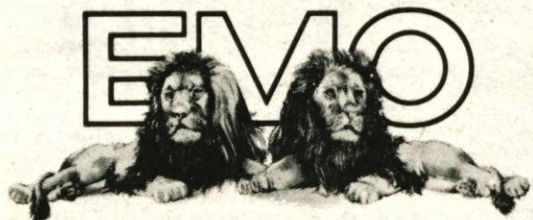
je vrhunski dosežek strokovnjakov iz Mebla in bo prvič v Jugoslaviji razstavljeno v paviljonu Lesnine v novi hali na gorenjskem sejmu v Kranju.

Tiste, ki bi radi novi program kupili ali o njem zvedeli kaj več, vabi Lesnina, da obiščejo njihov razstavljeni prostor. **Še posebno priporočajo obisk v nedeljo, 18. oktobra, ko bo dan Lesnine.**

Ta dan bo povečana ekipa Meblovih in Lesnininih strokovnjakov dajala strokovne nasvete o opremi vseh bivalnih prostorov — zaželeno je, da imate s seboj izmere oziroma tloris stanovanja.

Cene so zmerne ● Prevoz do 30 km je brezplačen ● Ugodni so kreditni pogoji ● Strokovnjaki iz Lesnine in Mebla vas pričakujejo v paviljonu Lesnine.

NOVO — OXI — NOVO — OXI — NOVO — OXI

EMO SE PREDSTAVLJA

na gorenjskem sejmu v Kranju od 16. do 22. 10. 1987

- emajlirana posoda
- kopalne kadi in WC splakovalniki
- emoterm radiatorji
- peči za etažno ogrevanje
- garniture posode 21

PRODAJA S POPUSTOM OD 10 DO 20 %
na stojnici MERKUR Kranj

KVALITETA ZA NAS IN ZA VAS

EMO

OPTIKA

VERVEGA NEVENKA
Tavčarjeva 1, Kranj
tel.: 27-610

(nasproti Delikatese)
Vam nudi hitro in
kvalitetno izdelavo
vseh vrst očal
z navadnimi
in specialnimi lečami.

Izdelujemo na recept
in brez njega

ČEBELARJI POZORI!

Vabimo vas na Gorenjski sejmu, še posebno dne 16. 10. 1987, kjer bo na vaša vprašanja odgovarjal pospeševalec pri DO HMEZAD — Čebelarstva zadruga Polhov Gradec — tovariš IVAN ESENKO, in sicer od 10. do 12. ure in od 15. do 16. ure.

Pridite v paviljon
DO ŽIVILA!

ZAVESE vam ukrojimo in sešijemo

- z gubami, z volani, s čipko
- montiramo karnise

Pred nakupom zaves se posvetujte po tel.:
064/34-156

Se priporočamo!

IZBRALI

SO ZA VAS

Nadvse praktičen strojček za zapiranje steklenic in kozarcev za vlaganje sadja (cena 12.828 din) lahko kupite v blagovnici FUŽINAR na Jesenicah. Na zalogi imajo tudi kronske zamaške ter pokrovice za kozarce iz ALU in PVC folije.

INDUSTRIJA VOLNENIH IZDELKOV

obiščite naš razstavljeni prostor na 20. sejmu v Kranju, kjer razstavljamo odeje in dekorativne tkanine iz domače ovčje volne.

SALON POHIŠTVA
Lesna industrija Idrija, n. sol. o. 65281 Spodnja Idrija

**KAKO DO NOVE SPALNICE
ALI SAMSKE SOBE?**

STARO ZA NOVO

informacije:

LESNA INDUSTRIJA IDRIJA

tel. 065 / 71-266, 71-267

vsak dan od 8.-18. ure, tudi v soboto in nedeljo!

Startali so v ženski in moški republiški odbojarski ligi

Vzdržali bodo

Kranj, 14. oktober — V soboto so v novo prvenstveno sezono 1987-88 startali republiški ženski in moški ligasi, tudi odbojarske in odbojarske kranjskega Triglava. Že v prvem kolu sta ekipi gostovali in se domov vrnila poraženi. O tem, kakšni so načrti moštvo, smo se pogovarjali s predsednikom kluba OK Triglava, Mirom Zelnikom.

Odbojkarji v Kranju niso za staro šaro. Niso se predali in še vedno se rekreativno dajejo z žogo. A igrajo tudi tisti, ki so v republiški ligi. To sta ženska in moška ekipa, ki pa sta v tej sezoni začeli pod vodstvom novih trenerjev. Žensko ekipo trenira Riko Borzatto. So novinke v ligi, saj so bile v lanskem sezoni prvakinja v drugi slovenski ligi, in to prvo mesto jih je v tej novi sezoni pripeljalo v elitno slovensko ligo. O delu in načrtih obeh ekip je svojo oceno dal predsednik kluba Miro Zelnik. Miro Zelnik je predsednik OK Triglava že od leta 1982.

Žensko ekipo je prej treniral in vodil Marko Žibert, a v tej sezoni smo dobili novega trenerja. Sedaj jih trenira Riko Borzatto. V prejšnji sezoni so naše odbojkarice igrale v drugi slovenski ligi zaradi, bile prvakinja in ponovno so v prvi republiški ženski ligi. So težave z igralkami, saj sta naši dve mladinski republiški reprezentantki odšli k OK Bled, to sta Vojčičeva in Škrjančeva. To je velika izguba, saj sta igrali v prvi šestki. Z aktivnim igranjem je prenehala tudi Arnškova. Dekleta so trikrat na teden trenirale od avgusta naprej. Upam, da so v ligo prišle dobro pripravljene. To je mlada ekipa, ki ima pred seboj še dobro perspektivo za odbojarsko pot. Prav naše kadetince so že nekaj let med najboljšimi v Sloveniji. V tem moštvu igrajo: Rant, Nada Vojčič, mladinska reprezentantka Slovenije, Bavdek, Kristan, Potočnik, Robežnik, Robas in Žnidar. V ozadju je še nekaj dobrih kadetskih in mladinskih igralcev. Problem je v tem, da jih težko obdržiš. Da jih imaš, pa moraš dobro delati od pionirk naprej. V osnovno šolo je z odbojko težko prodreti. Sicer imamo dobro odbojko vpeljana v OŠ Stane Žagar. V načrtu imamo še odbojko uvesti v OŠ Franceta Prešerna in Simona Jenka. Moška ekipa je že drugo sezono v prvi republiški odbojarski ligi. Iz naših vrst je odšel trener Marko Zadražnik, ki v tej sezoni trenira kandidata za prvaka, Titan Kamnik. Njegov odhod je boleč, saj je Zadražnik priznan strokovnjak za slovensko in jugoslovansko odbojko. Prav iz odbojke dela magisterij. Novi trener moškega moštva je naš bivši igralec Matjaž Tilinger, ki je igral tudi za OK Bled. Ostali smao torej brez treh ključnih igralcev. Tilinger je trener, Zadražnik je trener Titana, prenehala pa je tudi Blejec Fabjan. Za to moštvo igrajo: Berčič, Fležar, Gatalo, Hafner, Arnšek, Černe, Sajojvic in Zupančič.

V obeh ligah je konkurenca močna. V ženski ligi se bodo za prvaka borili ekipi Tabor in Rogoza, v moški pa Titan, Fužinar in Narodni dom, ki ni odšel v drugo ligo. Pri nas podmladek ni tak kot bi moral biti. Imamo skrbi z denarjem in trenerji. Naša želja je, da bi se v obeh ligah tudi obdržali. Obe ekipi se bosta morali krepko potruditi, da v ligi tudi ostaneta. S kadeti in mladinci dobro delata Pertot in Ambrožič. Kadeti so tako močni, da bi lahko nastopali v drugi zvezni ligi.

To soboto dekleta Triglava v dvorani na Planini ob 15. uri gostijo Ljubno, fantje ob 17. uri Izolo. Upajmo, da jih na cedilu ne bodo pustili gledalci, še posebno ne tisti, ki so bili vedno zvesti odbojki. Ti bodo dobra vspodbuda za obe ekipi. Še posebno v domači dvorani.

D. Humer

Po končani kolosarski sezoni govori trener mladincev Save, Bojan Udovič

Cilji so bili doseženi

Kranj, 14. oktobra — Kolesarska tekmovalna sezona je v glavnem končana. V njej so bili spet zelo dobri kolesarji Save, od mlajših in starejših mladincev do članov. Dobro imajo tudi kolesarsko pionirsko šolo. Trenerji so nekdanji kolesarji Save.

V letošnji, že skoraj končani kolesarski sezoni, so kolesarji Save iz Kranja dosegli cilje, ki so jih načrtovali. Tako meni trener mladincev pri KK Sava Bojan Udovič. Da bosta iz kluba odšla Aleš Galof in Janez Lampič, so iz trte zvine govorice. Še vedno sta člana KK Sava.

»V članski reprezentanci sta bila v tej sezoni Marko Polanc in Aleš Tajhmajster. Pri starejših mladincih sta za reprezentanco vozila Borut Ječnik in Aleš Galof in bila v ekipi, ki je na mladinskem svetovnem prvenstvu dosegla osmo mesto. V reprezentanci so bili pri mlajših mladincih Bojan Savinec, Braco Cvjetičanin, Franci Piler, Igor Bertonec in Andrej Sajojvec. Avgusta sta se težje poškodovala Ječnik in Sajojvec. Borut si je zlomil ključnico, Andrej pa roko in nos. Zanj je bilo sezona konec. Na državnem članskem prvenstvu v Čačku so bili člani v ekipnem delu prvi, enako mesto so dosegli tudi starejši mladinci, mlajši pa so bili drugi. Med posamezniki je bil med člani Pagon drugi in Lampič četrti. Borut Ječnik je državni prvak med starejšimi mladinci, Sajojvec je bil drugi in Savinec tretji pri mlajših mladincih. Na državnem prvenstvu na pisti smo bili v vseh treh konkurencah drugi. Ječnik pa je bil državni prvak v nasledovalni vožnji in je tudi prvak kriterija slovenskih mest. V tem tečkovanju so člani in mlajši mladinci prvi v ekipni razvrstitvi, starejši mladinci pa drugi. Med posamezniki sta prva v kriteriju mest še Lampič in Ječnik.

Vse naše vrste so, če niso nastopale v reprezentanci, vozile tudi na močnih mednarodnih dirkah in bile vedno dokaj dobro uvrščene. Dobro je delo tudi s pionirji v kolesarski šoli, za katero skrbita Bojan Ropret in Franci Plestenjak. Enako dobro imamo tudi sodelovanje z vsemi šolskimi športnimi društvi v vseh osnovnih šolah v občini. V prihodnji sezoni bosta v vojski Ječnik in Čemažar, iz JLA se je že vrnil Kalan in kmalu pride tudi Ahačič. Zato se ni treba bati, da bi kolesarski šport pri KK Sava in v občini nazadoval.

D. Humer

Gašperinova peta

Kranj, 15. oktobra — Na državnem prvenstvu v kegljanju na Tašmajdanu v Beogradu je nastopilo trideset najboljših mladink. Med temi je bila tudi Triglavanka, Gašperinova, ki je bila izredno dobra, saj je bila peta.

Vrstni red — 1. Škafar (Krško) 910, 2. Busija (Spartak Debeljaca) 899, 3. Mardžič (Kaštel) 851, 5. Gašperin (Triglav) 843.

POZORI! Zima je pred vrati in okni. Zavarujte se pred mrazom. Po najnovjši tehnološki tehnologiji vam zatesnimo okna in vrata in vam ta-

ko prihranimo od 80% toplotne energije. Naročila od 16. do 18. ure po telefonu (061) 555-042.

V Žireh nov smučarski skakalni center

Žiri, 13. oktobra — V Žireh gredo v športu v korak s časom. Ne skrbimo samo za eno športno zvrst. Kar nekaj tekmovalcev je od tam, ki v Jugoslaviji predstavljajo kakovostni športni vrh. Med temi je tudi petintrideset smučarskih skakalcev. Bili so pobudniki, da se v Žireh naredi novi slovenski smučarski skakalni center. Zavihali so rokave in zdaj delajo kar štiri skakalnice, ki bodo pokrite s plastično snovjo.

Smučarski skakalni šport zahteva sledenje novostim. Tega se zavedajo tudi pri nas. Pripravljajo nove skakalnice, precej od njih prekritih s plastično snovjo. Tako mislijo tudi pri Smučarski zvezi Slovenije in vse bolj pri planiškem skakalnem komiteju, ki je pobudnik za graditev novih skakalnih centrov širom po Sloveniji. Niso samo pobudniki, temveč tudi finančno prispejajo na pomoč.

Nov smučarski skakalni center gradijo tudi v Žireh. Prenovili bodo staro 70-metrsko skakalnico in poleg nje zgradili še 50-, 30- in 15-metrške, ki bodo pokrite s plastično snovjo. Predvidevajo, da bo do leta 1988 zgrajen nov slovenski smučarski skakalni center, ki bo koristen za vse skakalce v Sloveniji.

Smučarski klub Alpina iz Žirov ima v svojih vrstah od pionirjev, mlajših in starejših mladincev ter članov v svojih vrstah petintrideset dobrih skakalcev. Torej ni bojzani, da bi v tem koncu Gorenjske izgubili dobre skakalce. Za to skrbi tudi poklicni trener Alpine Žiri Niko Dolinar, ki pomaga pri delu z mladinsko državno reprezentanco. Že šest let je poklicni trener skakalcev v Žireh.

»S pripravami naših skakalcev, ki so razdeljeni v štiri starostne skupine, smo začeli komaj mesec dni po končani prejšnji sezoni. Poklicno jih trenira še Janez Poljanšek, amatersko pa Iztok Andreuzzi in Bogdan Podobnik. Oblikujemo pa še novo skupino mladih obetavnih skakalcev. S temi skupinami smo od maja začeli delati po šestkrat na teden, pionirji so vadili po trikrat, pionirji začetniki pa po dvakrat na teden. Za dobro vadbijo je zelo pomemben poletni trening na skakalnicah. Primorani smo se voziti na skakalnice v Kranj in Ljubljano, gremo pa tudi na Češko ali v Sarajevo. Vendar so prevozi veliko finančno breme. Pomaga nam tudi naš sponzor Alpina. Ko bo končan naš center, bodo ti problemi odpadli. Na roko nam gredo tudi naša krajevna skupnost, ZTKO Škofja Loka in druge delovne organizacije v Žireh in občini. V svojih vrstah imamo osem reprezentantov. V A članski reprezentanci je Robert Kopač, v B

Borut Mur, v mladinski selekciji reprezentanci je Primož Kopač, v perspektivni pa Andraž Kopač, Matej Oblak, Tomi Zupančič, Jože Vehar in Zoran Zupančič. Glavni cilj v sezoni je, da bodo naši osvojili prve točke v svetovnem pokalu in dobre uvrstitve na vseh naših republiških in državnih prvenstvih. In to bo potrditev, da so skoki v Žireh v vzponu.

Predsednik SSK je direktor Etikete Tone Oblak: »Ideja o gradnji novega skakalnega centra v Žireh je padla lani. In to na račun razširitve skokov v Sloveniji. To je hkrati tudi geslo, da se skoki razvijejo v manjših kra-

narejene. Potrebni bodo še osebni stiki s starši naših skakalcev. Že so zavihali rokave pri ureditvi skakalnic in bodo še. Zavedajo se, da gre to za vzgojo njihovih otrok. Veliko bo treba še storiti in vsaka pomoč je dobrodošla. Dokončna ureditev naj bi bila končana leta 1988. Da dela potekajo po načrtih, skrbita tudi Niko Belopavlovič in Tone Poljanar. V finančno pomoč pa nam je tudi TKS iz Škofje Loke.

Robert Kopač: »Star sem devetnajst let. Na smuč sem stopil pri SK Alpina pred enajstimi leti kot pionir. V ter sezoni sem prvič v A članski reprezentanci. Pri mlajših in starejših mladincih sem bil dvakrat tretji na prvenstvu SR Slovenije. V tej sezoni sem pri članih zmagal na mednarodni tekmi v Sarajevu. Kot stalni reprezentant sem za-

jih, da bo več skakalcev in vse večja baza. Pobudnik za gradnjo je bil planiški komite. Vse naše skakalnice bodo pokrite s plastiko. Zanje smo dobili zemljišče in s tem tudi vse dokumente. Delati smo začeli avgusta in že se kažejo prvi sadovi dela. Veliko je bilo narejenega z udarniškim delom naših krajanov. Delati smo nehali to jesen, le vreme nam bo moralo biti naklonjeno. Odskočne mize so

čel pri mlajših mladincih, in to sezono sem že med člani. Moj cilj je, da bi osvojil kako točko v svetovnem pokalu in bil dober na domačih tekmah in v mednarodnih konkurencah. Če mi bo uspelo, bom udeležene olimpijskih iger v Cilgaryju. Potem bom tudi lahko nastopil na svetovnem prvenstvu v poletih v Oberstdorfu.

D. Humer
Foto: G. Šinik

Uspeh Gorenjcev v Crikvenici

Kranj, 10. oktobra — V soboto je bil v okolici Crikvenice osmi rally za letošnje državno prvenstvo. Rally prijateljstva sta skupaj organizirali pobrateni AMD Slovenijaavto iz Ljubljane in INA z Reke. Na 286 km dolgem rallyju s sedmimi hitrostnimi preizkušnjami je tokrat nastopilo le 35 posadk. V skupni uvrstitvi je po ogorčenem boju s tremi sekundami prednosti zmagala Romana Zrnc z avtomobilom Renault 11 turbo pred Branetom Küzmičem (oba Kompas-Hertz) z Renaultom 5 turbo in Stojanom Pirjevčem (INA Zagreb, Citroen visa mille pistes). Brane Küzmič si je tako že zagotovil naslov državnega prvaka v skupni uvrstitvi in v razredu rad 1300 cm.

V razredu do 850 cm je zmagala posadka Trček-Cof pred posadko AMD Škofja Loka Oblak-Prosen, ki je za zmagovalcem zaostala le za 16 sekund. Trček si je tako že zagotovil naslov državnega prvaka v tem razredu, Oblak in Prosen bosta druga, Mlinar in Mlakar iz Žirov pa verjetno četrta.

V razredu do 1150 cm je tokrat zmagal Bucic za volanom fiata 127, le 14 sekund za njim pa je na cilj kot druga pripeljala posadka AMD Škofja Loka Matjaž Flego-Oto Luznar, medtem

ko sta bila njuna najhujša tekmeča v boju za naslov državnega prvaka Popović in Vragović četrta. Ker za končno uvrstitev velja le 5 najboljših uvrstitev, tako v tečkovanju za državno prvenstvo vodita Flego in Luznar z 82 točkami pred Popovićem s 75 točkami. Ker je do konca prvenstva na sporedu samo še rally v Beogradu, kjer pa skoraj zanesljivo ne bodo nastopili vsi slovenski vozniki, tudi nastop Flega je vprašljiv, bi Flego postal državni prvak v vseh primerih, razen če bo v Beogradu zmagal Popović. Da pa bo rally štel za državno prvenstvo, se mora na štartu pojaviti vsaj 20 posadk. Na sliki: Flego in Luznar med vožnjo. Foto: Franci Perdan

-fp

Hokej na ledu

Kompas Olimpija boljša od Kranjske gore Gorenjke

Jesenice, 15. oktobra — Tudi deveto kolo v prvi zvezni hokejski ligi je postreglo z nekaj dobrimi izidi in tehnično dovršeno hokejsko igro. Zadnje srečanje je bilo na Jesenicah. Kranjska gora Gorenjka je gostila Kompas Olimpijo. Toda hokejisti Kompasa Olimpije so bili Podmežaklo boljši nasprotnik in zaslužno so zmagali. Jeseničani so gostovali v Sarajevu. Toda bili so premočan nasprotnik domači Bosni. Četrta slovenski predstavnik v tej ligi Cinkarna je izgubila v Zagrebu, Vojvodina pa je bila boljša od Crvene zvezde.

Izidi — Kranjska gora Gorenjka : Kompas Olimpija 4 : 8 (2,4, 0,3, 2,1), Bosna : Jesenice 2 : 11 (0,6, 2,3, 0,2), Vojvodina : Crvena zvezda 6 : 1 (6,2, 7,3, 6,2), Partizan : Makoteks 19 : 7 (6,2, 7,3, 6,2).

Jutri ob 18. uri bo na ledu Podmežaklo jeseniški derbi. Pomerila se bosta Kranjska gora Gorenjka in Jesenice.

D. H.

Vabila, obvestila, prireditve

Pionirsko prvenstvo v motokrosu — Športna komisija pri AMD Tržič bo priredila jutri, 17. oktobra ob 13. uri na motokrosu progi v Podlublju odprto pionirsko prvenstvo v motokrosu. Pravico nastopa imajo pionirji, stari od štiri do 12 let. Pionirji bodo vozili v štirih skupinah. Na startu bo blizu 40 tekmovalcev iz Slovenije in Hrvaške, ki so tekmovali že na dosedanjih tekmovanjih. Posebno zanimiva bo kategorija najmlajših, kjer je favorit tudi domačin Aleš Rozman. Vstopnine ne bo. Vabljeni na zanimivo dirko. — M. Jenkole

Nogometni spored — Triglav igra v Mozirju pri El Kroju, vsi ostali gorenjski ligasi pa bodo igrali doma: Naklo v nedeljo ob 10.30 s Primorjem, jesenice ob 14.30 s Postojno, mladinci Save pa doma ob 10.30 z Aluminijem iz Kidričevega. V kranjski občinski članski ligi bodo igrali v soboto ob 15. uri. Pari bodo Kokrica : Hrastje, Zarica : Predgorje, Visoko : Podbrezje, Primskovo : Mavčiče, Velesovo : Podgorje in Britofu ob 13.30 Trboje : Sava. Kadeti bodo igrali v soboto ob 10. uri in sicer Visoko : Britof, Sava : Naklo, Triglav : Polet, Jesenice : Bohinj. Pionirji bodo igrali v soboto ob 13.30. Pari bodo Kokrica : Podbrezje, Zarica : Sava, Visoko : Primskovo in Predgorje : Naklo. Na drugem jesenskem turnirju v malem nogometu bodo v soboto ob 9. uri igrali mlajši pionirji Zarice, Trboj, Nakla in Primskovega. — D. Jošt

Rokometni spored — Rokometaši Termopola gostujejo jutri v Sevnici, v Dupljah pa bo jutri ob 16. uri gorenjski derbi v republiški ženski rokometni ligi med vodilnim Kranjem in Alplesom iz Železnikov. Jutri ob 19. uri bo v Tržiču tekma Peko : Kamnik, Predgorje pa gostuje jutri na Igu pri Mokercu. Tudi Predgorčanke gostujejo. V mladinski republiški ligi so, pari jutri ob 17.30 Peko : Kamnik, v nedeljo ob 10. uri Predgorje : Alpes, pri mladinkah pa jutri ob 16.30 Peko : Itas Kočevje in ob 17. uri Duplje : Predgorje in Polje. Alpes. — J. Kuhar

Rolkarji bodo tekmovali v Škofji Loki — Škofjeloški Partizan prireja v nedeljo, 18. oktobra ob 10. uri na cesti Puštal-Hrastnica tekmovanje z dvokolesnimi rolkami. Za pionirje bo proga dolga tri, za vse ostale pa pet kilometrov. Start bo posamičen. Vsake pol minute bosta startala dva tekmovalca. Prijave bodo sprejemali na startu med pol deveto in pol deset. Startnina bo 500 dinarjev, pionirji pa startnino ne plačajo. — J. K

Poleti s padalom s Kriške gore — Društvo Let iz Škofje Loke je moralo konec preteklega tedna prestaviti zaradi slabega vremena prvo tekmovanje z jadralnimi padali. Tekmovanje bo izredno zanimivo in bo jutri v nedeljo dopoldne in popoldne. Start bo na Kriški gori, cilj pa pri Golniku. — J. K.

V nedeljo otvoritev v Adergasu — V nedeljo, 18. oktobra, ob pol enajstih bodo v Adergasu slovesno odprli novo skakalnico, prekrito s plastično maso, ki bo omogočala skoke do 30 metrov. Ob tej priložnosti bo mednarodna tekma mlajših in starejših pionirjev A in B. Prijave sprejemajo na skakalnici do devete ure. Tekmo organizira ŠC Adergas (J. K.) — Foto: F. Perdan

MALI OGLASI

tel.: 27-960
cesta JLA 16

vozila

Prodaja dve novi GUMI za škodo
100 L. Nova vas 1, RadovljicaProdaja TOYOTO COROLO liftbec,
letnik 1981. Tel.: 79-972 17281Prodaja Z 750, letnik 1976, dobro
ohranjeno. Meglič, Grahovše 23, tel.:
51-845 17282MOTOR APN 6 še dobro ohranjen,
prodaja. Poklukar, Zg. Bitnje 9, Kranj
17283Prodaja avto FIAT 132, 1800. Anica
Škerbec, Zg. Senica 5, Medvode 17294Prodaja avtomobilske dele za Z 101
GTL. Tel.: 45-210 17299Prodaja Z 101, letnik 1978, registriran
do avgusta 1988, cena 120 SM.
Tel.: 79-736 17300DIANO, letnik 1978, vozno, neregistrirano,
ugodno prodaja. Tel.: 34-241,
popoldan 17302Prodaja Z 750, zaleten, v voznom
stanju. Brane Selič, Sv. Duh 42 17308Ugodno prodaja sprednje BLATNI-
KE in rezervne dele za LADO 1200, sta-
ri tip. Milan Stular, Zg. Bitnje 139
17312Prodaja Z 101, letnik 1978. Delno
obnovljena, registrirana do decembra.
Ogled v petek in soboto. Marko Suba-
šič, Pot v Bitnje 4, Kranj 17349Nov TORI KROS prodaja 10-odsto-
tkov ceneje. Tel.: 46-517, popoldan
17348Prodaja FIAT 127 special, letnik
1984, prevoženih 30.000 km. Tel.:
51-309 17360Prodaja Z 750, letnik 1973. Tel.:
46-340 17361Prodaja osebni avto Z 101 lux, Dju-
ro Paukovič, Partizanska 41, Škofja Lo-
ka 17364Prodaja Z 101 GTL, letnik 1985, prva
registracija 11. oktobra 1985. Ješetova
10, Stražišče-Kranj 17371Prodaja 3 leta, staro Z 101. Arnež,
Luže 14 17372Prodaja BMW 323 i, 50.000 km de-
cember 1984, grafitno črn, vsa dodat-
na oprema. Ponudbe po tel.: (061)
265-345 17373Prodaja RENAULT 5 GL, 23500 km,
prva registracija 1. julija 1987, bež, 9
Mio. Tel.: (061) 265-345 17374Ugodno prodaja JUGO 45, letnik
1982, dobro ohranjen. Tel.: 80-185
17379Prodaja osebni avto Z 101 confort,
letnik 1982, garažiran, prevoženih
45.000 km, cena po dogovoru. Lucija
Viduč, Ladja 1/a, Medvode, tel.: (061)
612-849, zvečer 17380Prodaja Z 101 lux, letnik 1977, regi-
striran do marca 1988. Romih, Studen-
čec 25, Lesce ali tel.: 75-140, int. 357
17382Prodaja nov MOTOR APN 6 in nov
stereo avtoradio philips z avtover-
vom, 2 novi GUMI semperit ter štiri
kompletne zimske gume s platišči 13 x
165. Kalinškova 41, Kranj (Gorenje)
17385FOTOGRAF
Janez ŽumerIzdajava fotografij za vse vrste
osebnih dokumentov

V DVEH URAH

KRANJ, Partizanska 4.

☎ 23-893

(pri Prešernovem gaju)

Nujno prodaja GOLFA, letnik 1979.
Ogled petek in sobota od 12. ure dalje.
Zinka Petrovič, Cankarjeva 24, Rado-
vljica, stanovanje 11 17426Prodaja Z 101 GT 65, letnik 1984, regi-
striran do septembra 1988. Radjenov-
ič, Kidričeva 37, Kranj 17427Prodaja avto LADA, letnik 1979, do-
bro ohranjen, cena po dogovoru. Be-
gunjska 13, Anastasovski 17429Prodaja R 10, generalno obnovljen,
za 1,2 Mio. Ogled vsak dan popoldan
od 15. ure dalje. Pod Kočno 15, Jeseni-
ce 17433Prodaja 126 P, letnik 1977, obno-
vljen, za 75 SM. Tuga Vidmarja 6/
stanovanje 16, tel.: 35-246 17434Prodaja R 9 TL, letnik 1982, regi-
stracija decembra, prevoženih 29.000
km, garažiran. Franc Šmit, Cankarjeva
12, Bled 17444Prodaja Z 101, letnik 1976, popolno
mehaniško obnovljen. Oblika kot
GTL. Tel.: 33-336 17448Prodaja MOTOR MZ 250, modre
barve, letnik 1983. Tel.: (061) 627-090
17452Prodaja CITROEN VISA super E, le-
tnik 1981, 38.800 km. Tel.: 77-924 17453Nujno prodaja SKOLJKO za JUGO,
cena 8 SM. Čosič, tel.: 77-013 17454+BT 50, še neregistriran, ugodno
prodaja. Tel.: 80-487 17455Prodaja Z 126 P, letnik 1979. Tel.:
38-324, med 15. in 17. uro 17456Prodaja R 4, letnik 1979, registriran
do oktobra 1988, za 98 SM. Ogled v
nedeljo. Tel.: 28-436 17457R 4 z obnovljenim motorjem, letnik
1978, registriran do 20. februarja 1988,
prodaja za 950.000 din. Svegelj, Ljub-
no 128 17458Prodaja Z 101 GT 55, letnik 1984.
Tel.: 28-749, petek in sobota 17460Prodaja dobro ohranjen DIANO 6
L, letnik 1978, registriran do junija
1988. Ogled v popoldanskem času. Ži-
bert, Kajuhova 12, Kranj 17461Prodaja GOLF JGL, letnik 1981.
Alojz Bobnar, Gorenja vas - Reteče
11, Škofja Loka 17463Prodaja HORIZON GLS, letnik 1979.
Tel.: 70-543 17464Ugodno prodaja Z 125 P za 50 SM.
Ogled možen v ponedeljek od 17. ure
dalje, torek, sreda donoldan, četrtek
od 17. ure dalje. Tjaša Zupan, C. Sta-
neta Žagarja 39, Radovljica 17537Nujno in ugodno prodaja Z 750, le-
tnik 1979, registriran celo leto. Jože
Hafner, Lom 3 Tržič, tel.: 51-442 Prodaja
KAVČ in dva fotelja, mizo za dne-
vno sobo in dva pograda. Marija Gu-
bič, C. 1. maja 67, Kranj 17320Prodaja WARTBURG limuzino, le-
tnik 1979. Tel.: 77-061, popoldan 17323Prodaja Z 750 v nevoznom stanju.
Sp. Besnica 184 17333Prodaja FORD TAUNUS 17 M, regi-
striran do 31. decembra 1987. Tel.:
74-563 17191Prodaja GOLF, letnik 1982, karam-
boliran. Kadak, Loka 83, Tržič 17216Z 101 confort, letnik 1980, 50.000
km, ugodno prodaja. Tel.: 25-990 17229Prodaja SAMBO LS, letnik 1984.
Milan Kuzmič, Dorfarje 46, Škofja Lo-
ka, popoldan 17230Prodaja FIAT 126 P, letnik 1984. Vo-
povlje 21. Cerklje 17231FIAT 126, letnik 1978, in OPEL KA-
DETT v garanciji, prodaja. Ferjan, Rib-
no, Gorenjska 41, Bled 17076Prodaja GOLF bencinar, prva regi-
stracija 1982. Plečnik, Razgledna 27,
Bled, vsak dan do 16. ure 17233Prodaja prednje blatnike, prage in
zadnje obrobe za GOLF. Pot na Jošta
31, Kranj, tel.: 23-276 17235Prodaja R 16, v voznom stanju, regi-
striran do 1988, in POHIŠTVO za
spalnico, kavč in vzmetenje. Lahovčec
66 17237Prodaja športno ŠKODO 110 R, le-
tnik 1979, za 150 SM. Tel.: 51-526
17239Prodaja pol leta star MOTOR to-
mos avtomatik, 30 odstotkov ceneje.
Matjaz Špiler, tel.: 50-855 17242Prodaja električarske, karoserijske
in mehanikarske dele za R 4. Andrej
Trobec, Log 12, Škofja Loka 17243Z 101 mediteran, letnik 1979, ugod-
no prodaja. Rajko Filipič, Delavska 26,
Kranj, tel.: 21-209 17248Prodaja osebni avto ŠKODO 120 L,
letnik 1979, generalno obnovljen.
Ogled možen vsak dan. Milan Gregor-
čič, Dvorska vas 38, Begunje 17250Prodaja Z 101 super, letnik 1978, ka-
ramboliran, vozen, prevoženih 51.000
km. Fenid Begič, Kolodvorska 9, Kranj
17254Prodaja ETZ 250, športno oprem-
ljen. Luzar, Šorlijeva 23, Kranj 17258Ugodno prodaja Z 750, vozno, nereg-
istriran, celo ali po delih. Lokar,
Mošnje 51, Radovljica 17259Ugodno prodaja APN 6. Tel.: 26-107
17264Prodaja FIAT 126 P, letnik 1979, ga-
ražiran, registriran do maja 1988. Tel.
81-231 ali 81-441, int. 3156 17270Prodaja WARTBURG karavan, le-
tnik 1981. Tel.: 39-885 17271Ugodno prodaja Z 101, letnik 1976,
registriran do decembra 1987. Pristava
10, Tržič 17272Prodaja Z 101, letnik 1977. Marko-
vič, Žiganja vas 62 Prodaja FIAT 127,
letnik 1976. Tel.: 70-456 ali 70-015
17273Prodaja Z 850, letnik 1980. Tel.:
(061) 577-211 17467Ugodno prodaja 126 P, letnik 1978,
ali menjam za JUGO 45/55 z doplači-
lom. Cankarjeva 12, stanovanje 9, Ra-
dovljica 17481Prodaja GOLF, letnik 1981 decem-
ber. Rogelj, Zabaj 2, tel.: 46-073 17483Ugodno prodaja R 4, letnik 1976.
Zoran Petrovič, Planina 4, Kranj 17484Prodaja VISO club, letnik 1982.
Majda Jerkič, Stražiška 15/a, Kranj
Stražišče 17486Prodaja Z 101, letnik 1972, registri-
ran do julija 1988. Ogled popoldan.
Stare, Radovljica, tel.: 75-007 17488Prodaja JUGO 55, letnik 1984,
ogled v petek in soboto popoldan. Bo-
jan Ropoša, C. JLA 37/b, Tržič 17494Prodaja Z 101, letnik 1974. Lesce,
tel.: 75-383, popoldan in 75-140, int.
346, popoldan 17495Prodaja izredno ohranjen R 4 TL,
letnik 1977. Tel.: 57-197, popoldan 17496Prodaja 126 P, letnik 1984, registri-
ran do avgusta 1988 za 170 SM. Tel.:
75-543, popoldan 17499Prodaja Z 101 GTL, letnik 1983.
Damjanovič, J. Puharja 8, Kranj (Plani-
na) 17504Poceni prodaja obnovljen R 4 TL,
letnik 1973, neregistriran. Pero Jugo-
vič, Huje 23/a, Kranj 17505Prodaja Z 750, vozno, neregistrira-
no, letnik 1975, in prednja leva vrata za
BX CITROEN. Blažič, Kropa 50 17507Vrtnarstvo Kranj išče
kooperante za dobavo
smrečja za izdelavo
vencev. Vsi možni kan-
didati naj se zglasijo
na Vrtnariji Zlato polje
ali po telefonu št.
22-737.Prodaja R 12 in Z 750, oba regi-
strirana. Milan Strakoš, Bertoncljeva 37,
tel.: 22-035 17509Prodaja 126 P, letnik 1979, prevože-
nih 67.000 km. Tel.: 35-418 17511Ugodno prodaja Z 101, letnik 1980,
in Z 128, staro 9 mesecev. Golob, Polj-
če 4, Begunje 17513Nujno prodaja Z 101 GTL 55, 5 vrat,
letnik 1986, prevoženih 3600 km. Tel.:
89-052 17515Prodaja Z 101, letnik 1976, registri-
ran do konca maja 1988. Šuceva 6,
Primskovo Kranj 17518Prodaja LADO 1300 S, letnik 1985.
Tel.: 47-022 17522Prodaja GOLF JGL, letnik 1981, za
390 SM. Tel.: 60-175 17524Nujno prodaja GOLF diesel, letnik
1983, z dodatno opremo, dobro ohran-
jen. Podlubnik 13, Škofja Loka, tel.:
60-010 17527Prodaja FIAT 750, letnik 1982. Dra-
ga Krč, Potoče 24, Preddvor (cesta na
Jezerko) 17529Prodaja OPEL ASCONO 16, letnik
1973. Tel.: 25-120 17531Prodaja FIAT 127, letnik 1974, prva
registracija 1977. Tel.: 38-568, od 14.
do 20. ure 17535Prodaja BMW 2002 Ivan Dermota,
Klobovsova 5, Škofja Loka, ogled po-
poldan 17541Prodaja Zastavo 128, letnik 1985.
Žakelj Tone, Poljanska c. 20/a 17543Z 101, letnik 1976, originalen ita-
lijski motor, garažirana, nerenovira-
na, ampak generalno restavrirana, in
za 30 SM rezervnih delov zelo poceni
prodaja prvemu resnemu kupcu.
Smid, Alpska 15, Bled, tel.: 73-807, do-
poldan 17267Prodaja malo rabljen pralni STROJ
gorenje. Belehajeva 3, Šenčur 17331Prodaja uvožen barvni TV, nov,
ekran 53 cm, daljinsko upravljanje.
Tel.: 79-970 17341Prodaja PUHALNIK tajfun z motor-
jem ali brez. Tel.: 45-117 17343Prodaja dobro ohranjen italijanski
molzni STROJ na kolesih in 250 kg
KROMPIRJA za krmo. Janez Bergant,
Lahovčec 63 17355Prodaja črno-belo TV gorenje in
pralni STROJ gorenje za rezervne de-
le. Tel.: 62-702 17366Prodaja AVTORADIO stolp in bob-
nen simons 800. Tel.: 62-755 17368Hitachi MINIKOMPONENTO 2 x 60
W z dvojnimi kasetofonom in equi-
serjem, novo, z deklaracijo, prodaja.
Tel.: 25-503 17369vsak dan
boj novega● 16. oktober — dan ugodnih na-
kupov v Nami● velika izbira moških srajc,
ženskih bluz in pletenin za jesen
in zimo ter volne za ročno in
strojno pletenje v pritličju
veleblagovnice

VELEBLAGOVNICA nama ŠKOFJA LOKA

aparati, stroji

Prodaja eno leto star TELEVIZOR
nordmende, ekran 57 cm. Štefe, Sebe-
nje 5 17236Črno-belo TV grundig, prenosno,
brezhibno, ugodno prodaja. Tel.:
39-906 17238Barvni TV fisher, ekran 51 cm, na
daljinsko upravljanje, prodaja. Tel.:
60-491 17240Prodaja črno-belo TV jasna in FIAT
126, po delih. Omejec, Kolodvorska 7
17244Prodaja krožno in tračno ŽAGO, av-
strijski izdelek mecastar, 380 V, 1,1
KW. Primerno za manjše delavnice,
tehnični pouk in hoby. Tel.: 77-530
17246Šivalni STROJ singer overlook,
enofazni, nerabljen, prodaja. Stirn,
Hrastje 205 17247Prodaja črno-belo TV panorama
aries v brezhibnem stanju, star 8 let,
za 50.000 din. Tel.: 62-452 17252Prodaja novo traktorsko KABINO.
Cena po dogovoru. Zdravko Vilman,
Plavški rovt 7, Jesenice, tel.: 82-763
17260Prodaja pletilni STROJ singer avto-
matik na kartice. Tel.: 34-610 17261Ugodno prodaja nov traktorski
VALJ za valjanje njiv in MOTOR APN
6, dodatno opremljen, s spojlerjem.
Miha Naglič, C. na Belo 22, Kokrica
17279Prodaja TRAKTOR zetor 52 45, star
eno leto, in dvobobensko vitlo. Jernej
Meglič, Potarje 3, tel.: 51-342 17288Prodaja enofazni CIRKULAR. Kor-
če, Gosposvetska 15, Kranj 17316Prodaja 10 let star barvni TV gore-
nje za 20 SM. Tel.: 51-710 17322VIDEOREKORDER itt schaublo-
renz, nov, prodaja. Tel.: 37-448 17325Prodaja traktorsko VITLO riko. Ja-
nez Gantar, Dolge njive 6, Gorenja
vas, tel.: 68-358 17328Prodaja barvni TV corting. Jenko, T.
Vidmarja 4, Kranj 17375Prodaja motorni ŽAGI stihl 08 in
dolmar 112. Loka 100, Tržič 17377ZOOM 4,5/80-210 in KONVERTER
hama 2 x za canon, prodaja. Tel.:
34-929, zvečer 17378Prodaja APARAT CO 2, star 4 me-
sece, moč 250 AMPH, cena ugodna.
Glamočanin, Levstikova 1, Kranj 17387Prodaja CIRKULAR in cementno
strešno OPEKO folc. Tel.: 39-621 17068Ugodno prodaja star šivalni STROJ
bagat z omarico. Nada Dašević, Vreč-
kova 7, Kranj, tel.: 37-540, zvečer 17398Prodaja barvni TV gorenje, star 8
let, nov ekran, in 16 m BAKRA za žle-
bove. Ogled po 14. uri, tel.: 26-798
Jenko, Jelenčeva 2, Kranj 17406Prodaja TV color iskra, star pet let,
cena 32 SM. Zdravko Rodič, Jaka Pla-
tiše 1, Planina II 17417Philips barvni TV, nov, ekran 45 cm,
prodaja. Tel.: (061) 448-475 17428Prodaja nov pomivalni STROJ, kup-
persbusch in PEČ na olje emo 8. Tel.:
41-147 17430Ugodno prodaja barvni TV, ekran
64 cm. Lojzeta Hrovata 10, stanovanje
18 17432Prodaja PRAKTICO BC 1, z objektiv-
ni 50 mm, 125 mm, 28 mm in 33 mm.
Jensterle, Blejska Dobrava 81 17438Prodaja avtožen KOMPRESOR 350
15 AT in v račun vzamem 150 do 200
Gustel, Zg. Brnik 127 17442Prodaja dva REDUKTORJA na pol-
ža, močnejši in lažji, primerna za dvi-
gala ali transportiranje, ter elektro-
motorje 12 KM in 5,5 KM, 1440 obratov.
Gustel, Zg. Brnik 127 17443Prodaja TRAKTOR tv 730. Dorfarje
31, Zabnica 17449Prodaja barvni TV iskra azur, star 3
leta, za 30 SM. Belehajeva 47, Šenčur
17475Prodaja barvni TV iskra azur, star 5
let, za 20 SM. Tel.: 51-032 17485Prodaja mizarski kombiniran
STROJ, 4 operacije. Brankovič, Ul. 4.
oktobra, Cerklje 17487Prodaja prenosno črno-belo TV ja-
sna. Darja Friškovec, Pintarjeva 4,
Kranj, tel.: 34-642 17490Prodaja pralni STROJ in zlato 20 g
ZAPESTNICO. Jankovič, Begunjska 6,
Kranj 17492Prodaja dobro ohranjen barvni TV
graetz, cena 270.000 din. Šilar, tel.:
25-841 17514Prodaja ELEKTROMOTORJA 4 KW
in 7 KW, hlevski GNOJ in črno-belo
TV. Tel.: 46-327 17517Prodaja traktorski KULTIVATOR
Sp. Bitnje 24, tel.: 44-699 17520Prodaja enosno traktorsko PRKO-
LICO Zgoša 6
17533Prodaja črno-belo TV gorenje, star
eno leto. Tel.: 25-687 17548razno prodaja
Prodaja PLAŠČ, črn perzijaner (im-
itacija), št. 44

Prodaja suha DRVA. Tel.: 46-670
17278

Prodaja suha bukova DRVA. Tel.:
68-637 17297

Prodaja voljeno PREPROGO. Tel.:
38-280 17298

Lepe SADIKE CIPRES za ograje (v
kontejnerjih) dobite pri Kanciliju, Ce-
sta Kokrškega odreda 12/a 17303

Prodaja 100-litrski KOTEL za žga-
njekuho 10-odstotkov ceneje. Tel.:
60-217 17306

Prodaja semenski KROMPIR igor.
Praprotna polica 10, tel.: 42-420 17310

Prodaja nekaj ženskih in moških
KOLEŠ. Tenetiše 12 17317

Prodaja ZELJE v glavah. Sp. Bitnje
24, tel.: 44-699 17318

Poceni prodaja SMUČI RC 08, 195
cm dolge, z okovjem M 4. Nataša
Omerzel. Polje 1, Zasp. Bled, tel.:
77-623 17319

Prodaja ZELJE v glavah. Jeglič,
Podbrezje 86 17338

Prodaja franklin KAMIN in dvojno
POSTELJO z jogijem. Tel.: 62-322 17367

Prodaja gumi VOZ. Špendal, Brezje
pri Trzišču 31 17376

Ugodno prodaja uvoženo poročno
OBLEKO z jakno, št. 36-38. Tel.:
38-264, popoldan 17383

Prodaja bukova DRVA. Štefanja
gora 28, tel.: 42-467 17384

Prodaja semenski KROMPIR igor.
Kert, Čirče 24 17386

Prodaja avtomobilsko tovorno PRI-
KOLICO, novo, nerabljeno, v garanciji
AKUMULATOR 35 AmpH in računal-
nik amstrad CPC 464. Tel.: 21-842 17401

Prodaja 600 kosov modelarnega ZI-
DAKA. Žirovnica 2 17232

Prodaja ŠPIROVCE in LEGE za
ostrešje. Ciril Lukanc, Orehovlje 10
17305

Prodaja 13 prostorskih metrov su-
hih kostanjevih DRV. Kalan, Zalog 10,
Golnik 17308

10-odstotkov ceneje prodaja 45 m²
rjavih klinker keramičnih PLOŠČIC A
kvalitete ljubečna Celje. Tel.: 79-621
17327

Prodaja večjo količino smrekovega
OPAŽA. Podbrezje 75, tel.: 70-188
17330

Prodaja 3 m schiedel DIMNIKA,
premera 20 cm, za polovično ceno.
Tel.: 46-447, med 18. in 19. uro 17337

Prodaja 40 vreč fasadnega PESKA
zreče. Brenkuš, Milje 16, tel.: 43-124
17340

Prodaja 5 cm PLOHE ali letve po
želji. C. na Brdo 19, Koprca 17347

Prodaja dve OKNI z roletno nazarje,
dimenzije 140 x 120 cm. Tel.: (061)
627-085 17407

Prodaja rabljeno strešno OPEKO
špičak, 3000 kosov. Rozman, Dobro
polje 2, tel.: 79-833 17439

Prodaja LES za oder pri fasadah.
Kranjska 21, Šenčur, tel.: 41-123 17474

Ugodno prodaja 60 m² kombi plošč
S 5 cm. Alojz Bašelj, Virlog 23, Škofja
Loka 17476

Ugodno prodaja 2000 kosov ce-
mentne OPEKE folc in enokrilno
OKNO 52 x 125 in dvokrilno okno. Vik-
tor Podgoršek, Kovc 3/a 17481

Ugodno prodaja cca 2000 kosov ra-
bljene cementne strešne OPEKE.
Franc Ravnik, C. na Golico 4, Jesdnice
(nasproti občine) 17510

Ugodno prodaja dva nerabljeni (še
zapakirani) STREŠNI OKNI AURAL B-
(74 x 112 cm) ter štiri nove nerabljene
GUME za R4. Struževo 24, tel.: 22-901
17549

posesil

Prodaja dvonadstropno HIŠO z le-
pim vrtom, primerno za obrt. Tel.:
(064) 60-115 17295

Prodaja ali zamenjam za stanova-
nje staro kmečko hišo. Oddaljena od
Kranja 12 km, primerno za stanovanje
in obrt. Šifra: Ugodno 17414

Prodaja GOZD 6000 m² v Pirničah.
Tel.: (061) 627-090 17451

stan.oprema

Prodaja PEČ na olje, EMO 6. Nova
vas 1, Radovljica

Prodaja KAVC in dva FOTELJA, mizo
za dnevno sobo in dva pograda. Mari-
ja Gubič, C. 1. maja 67, Kranj 17320

Ugodno prodaja malo rabljeno
SPALNICO. Kocjanova 6, Kranj, tel.:
21-012, od 16. ure dalje 17180

Prodaja DVOSED jola. Miklavčič,
Alpska 19, Bled 17190

Prodaja küppersbusch, 210-litrsko
zamrzovalno SKRINJO gorenje in traj-
nožareč PEČ. Mlaška 19, Kranj 17241

Poceni prodaja küppersbusch in
ŠTEDILNIK (2+2) ter emalirano po-
mivalno mizo brez odcejalnika. Tel.:
42-386 17249

Prodaja 120-litrsko hladilno OMA-
RO. Nabernik, Kurirska pot 23, Prim-
skovo Kranj 17256

Ugodno prodaja KUHINJO marles,
ŠTEDILNIK (2+2) in jedilni KOT. Tel.:
83-457 v popoldanskih urah 17266

Prodaja rabljeno PEČ za centralno
kurjavo TAM 25.000 cal in nov BOJLER
120-litrski za peč 30.000 cal. Tel.:
75-312 17287

Prodajamo kuhinjske OMARICE in
pomivalno mizo, Mirko Ninič, Hrastje
22, Kranj 17289

Prodaja dobro ohranjeno dnevno
sobo, staro 3 leta, regal, sedežno gar-
nituro. ČB TV in otroški VOZIČEK. Tel.:
38-757 17290

Prodaja 4 KW termoakumulacijsko
PEČ in peč na trda goriva. Šimenc,
Tekstilna 7, Kranj 17296

PEČ ktk 32 KW, novo, vrhniško, pro-
dam ali zamenjam za les. Mihelčič,
Sebenjska 19, Bled 17304

Prodaja trajnožarečo PEČ plamen
magma 10, rabljeno eno sezono. Tel.:
57-125 17307

Ugodno prodaja termoakumulacijs-
ko PEČ 4 KW. Tel.: 25-606 17311

Prodaja ŠTEDILNIK küppersbusch
na trda goriva. Globočnik, Frankovo
naselje 159, Škofja Loka 17315

Prodaja belo KUHINJO s štedilni-
kom in hladilnikom. Blažek, Vrečkova
5/IV 17324

Prodaja termoakumulacijsko PEČ 4
KW aeg in pralni STROJ gorenje. Tel.:
23-491, zvečer 17326

Prodaja 380-litrsko hladilno SKRI-
NJO in VOZIČEK peg mabela. Tel.:
22-162 17332

Ugodno prodaja dobro ohranjen
raztegljiv fotelj. Tel.: 39-977 17335

Prodaja KAVC in dva fotelja, Mla-
karjeva 10, Šenčur, tel.: 41-110 17342

Poceni prodaja sedežno garnituro
in pony express rog. Ana Mešič, Tro-
jarjeva 20, Stražišče 17345

Otroško POSTELJICO z jogijem in
odejo ter pralni STROJ prodaja. Šol-
ska 5, Kranj, tel.: 22-797 17346

Prodaja raztegljivo sedežno gar-
nituro meblo, staro eno leto. Tel.:
61-289, dopoldan 17365

Poceni prodaja termoakumulacijs-
ko PEČ 3,5 KW in motorno ŽAGO
husquarna (stihl). Gorenc, Zgoša 24/d,
Begunje, popoldan 17381

Ugodno prodaja termoakumulacijs-
ko PEČ in trajnožarečo. Pavlin, Do-
lenjčeva 4, Orehek Kranj 17389

Prodaja eno leto star itpp küppers-
busch rjav in eno leto staro trajnožare-
čo PEČ plamen magma 7. Vrhovnik,
Štefotova 15, Mlaka 17391

SPALNICO meggi, novo, še zapaki-
rano, z jogiji, prodaja. Tel.: 25-804,
popoldan 17412

Prodaja steno za tuškabino kolpa-
san in nekaj rabljenih OKEN. Tel.:
36-188 ali 36-440, popoldan 17413

Ugodno prodaja SPALNICO in ku-
hinjsko mizo. Milan Čeh, Koroška 23,
Kranj 17415

Nov küppersbusch za etažno ogre-
vanje prodaja ali zamenjam za navad-
nega. Tel.: 68-091 17420

ŠTEDILNIK (4 plin in 2 elek.) gore-
nje, ugodno prodaja. Tel.: 61-807
17431

Prodaja novo otroško SOBO roki.
Fjatrič, Likozarjeva 13, Kranj 17435

Prodaja 200-litrski HLADILNIK kon-
čar za 12 SM. J. Puclja 9, 4. nadstrop-
je, stanovanje 25, tel.: 36-832 17446

Prodaja še uporaben HLADILNIK z
zamrzovalnikom ognis za 5 SM. Tel.:
23-174 17469

Zelo ugodno prodaja rabljen razte-
gljiv TROSED kavč. Cankarjeva 12,
stanovanje 9, Radoljica 17482

Ugodno prodaja HLADILNIK in
pralni STROJ. Tel.: 25-115 17493

Ugodno prodaja sedežno GARNI-
TURO (kavč, postelja) in 2 fotelja ter
omaro. Rogelj, Britof 396 17498

Plinsko PEČ malo rabljeno prodaja
za 6 SM. Olga Bevk, Zlato polje 3/c,
Kranj 17519

Prodaja rabljen ŠTEDILNIK küp-
persbusch in električni RADIATOR.
Mirko Perne, Kocjanova 11, Kranj
Stražišče 17523

Ugodno prodaja ŠTEDILNIK küp-
persbusch, star eno leto in trajnogre-
čo PEČ, še v garanciji. Teran, Pševska
7, Kranj Stražišče 17525

Poceni prodaja otroško POSTELJI-
CO z vložkom. Tel.: 45-666 17534

Prodaja KAVC in dva fotelja, novo
trajnožarečo peč, aluminijasta platišča
z gumami za GOLFA in otroško kolo za
5 let. Arhar, Vincarje 42, Škofja Loka,
tel.: 60-259 17539

zaposlitve

Za prodajo najnovejšega knjižnega
programa Mladinske knjige (ENCI-
KLOPIJE, ATLASI, itd.) HONORAR-
NO ZAPOSILIMO ZASTOPNIKE, izku-
šene in neizkušene. Pogoj: delo sobote
in nedelje, lasten prevoz. Šifra:
Odlično plačilo 15965

Nudim delo zastopniku za prodajo
otroških knjig s končano srednjo šolo.
Življenjske pustite pod šifro: Vsaj ma-
lo izkušenj 17234

Sprejem delo na dom. Grmičeva
23, Čirče, tel.: 38-242 17251

KV kuharico ali kuha,ja zaposlimo.
Tel.: 45-017, ostalo po dogovoru 17255

Za manjšo delavnico sprejemem ka-
kršnokoli delo na dom. Možnost prev-
zema in dostave blaga. Šifra: Jesen
17301

Iščem delo na domu, lasten prevoz
in prostor. Matjaž Šubič, Hotavlje 56,
Poljane 17336

Frizersko pomočnico zaposlim.
Tel.: 22-379 17356

Iščem kakršnokoli delo na domu.
Šifra: Zasluzek 17421

Iščem gospodinjstvo POMOČNICO
v Cerkljah. Tel.: 42-700 17472

Sprejemem kakršnokoli delo na
dom. Tel.: 61-361, int. 209 17477

Bivše akviziterje in vse ostale va-
bim k prodaji modnega nakita. Šifra:
Oktober 17538

Nadomestilo finančnega primanj-
kljaja in družinskem proračunu. Hono-
rarno delo. Pogoj, lasten prevoz. Niso
knjige. Šifra - denar 17544

kupim

Kupim manjšo REPOREZNICO v
dobrem stanju. Brejc, Begunje 105
17203

Za Z 101 mediteran kupim leva v-
rata in levo zadnjo stranico. Tel.: 45-548
17257

Na Gorenjskem kupim manjšo sta-
rejšo HIŠO z nekaj zemljo, dostopno z
avtom. Stane Kavčič, Smrtnikova
4/205, Ljubljana 17314

Kupim do 10 dni starega TELIČKA
simentalca. Tel.: 64-111 17329

Kupim dva malo rabljena zimska
avtoplašča 145 R 12 M + S. Tel.:
36-901 17437

Kupim litozelzno kopalno KAD.
Tel.: 22-070 17441

Kupim sprednje STEKLO za špor-
no SKODO tip S 110 R. Žvegljič, Fran-
kovo nas. 164, Škofja Loka 17500

Kupim TELETA, starega od 7 do 10
dni. Tel.: 44-526 17508

OBVESTILA

Čiščenje in popravila termoakumu-
lacijskih PEČI. Kodrič, tel.: 40-684
16827

V NAJEM, ZAKUP ali SOINVESTI-
RANJE, nudim gostinsko-turistični ob-
jekt na Bledu. Uporabne površine 2400
m², 1,5 ha okolice, ENKRATNA LOKA-
CIJA. Možnost opravljanja s petnajsti-
mi sobami naslednje sezone. Ponudbe
od delovnih organizacij, zdmocev ali
zasebnikov na naslov: Milan Pibernik,
Ljubljanska 40, Bled, tel.: 77-886 17129

Izdelujem bakrene LOVLICE snega
za tegulo in eternit. Kuželj, Pot za kra-
jem 24, Kranj (Orehek) 17219

ŽAGAM drva. Pokličite in naročite
po tel.: 37-213 17286

SAVNA KLUB, Kokrški breg 3/a,
Kranj, za Globusom, tel.: 21-927, VABI
vsak dan od 16. do 22. ure. Torek samo
za ženske.

IZDELOVALCI DEKORATIVNIH IZ-
DELKOV IZ LESA! Želite oplemeniti
svoje izdelke? Izvajam reprodukcije
turističnih in drugih motivov na les (tudi
zaščitnih znakov in napisov DO,
raznih društev ter drugih organizacij).
Reprodukcije izvajam po metodi FO-
TOVŽIGANJA, kar omogoča boljše
kvaliteto, serijsko izvedbo in ekonom-
sko ceno. Po isti metodi izdelujem tudi
izvirne portrete. Tel.: 75-712 17362

Dne 10. septembra 1987 se je na
Primskovem izgubil ali pa je bil odpe-
ljan trimesečni črni skodran KUZEK,
na vratu je imel rdečo ovratnico. Spo-
ročite Sušnik, Jezerska c. 43, Kranj
17339

OSTALO

Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni
(S. Gregorčič)

Student poceni inštruirati matemati-
ko in fiziko za srednje in osnovne šole.
Šifra: Uspeh 17350

Inštruiram fiziko ter tehnično risa-
nje za I. in II. letnik. Tel.: 25-302 17351

Iščem varstvo za dva otroka v okoli-
ci Kranja. Pogoj in plačilo po dogovo-
ru. Tel.: 36-348, popoldan 17390

Lektoriram vse vrste tekstov. Tel.:
47-634 17403

ZAHVALA: Ob požaru, ki nas je pri-
zadel 2. septembra 1987, smo dolžni
zahvalo gasilcem iz Kranja in Preddvo-
ra ter Zavarovalni skupnosti iz Kranja.
Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam
kakorkoli pomagali. Iskrena hvala! Bu-
kovnikovi 17479

Milan JOVANOVIČ, preklicujem
besede, ki sem jih izrekel družini VR-
TAČNIK 8. avgusta 1986 v Vogljah.
17532

ZAHVALA
Tihno je odšla od nas

MARIJA MLAKAR

Zahvaljujemo se osebjem Doma oskrbovancev Kranj za skrb in
nego, sosedom in znancem za podarjeno cvetje ter spremstvo
na njeni zadnji poti, g. župniku pa za lepo opravljen pogrebni
obred.

PRIJATELJI

V SPOMIN

*Odšel si tja, kjer našel si mir in
pravico,
med nami sta praznina in
bolečina,
saj, kako bi pozabili, kar srčno
smo ljubili!*

Mineva žalostno leto, odkar nas
je zapustil ljubljeno mož in oče

FRANC TREBUŠAK

Hvala vsem, ki ga ohranjate v lepem spominu in obi-
skujete njegov grob

VSJ NJEGOVI
Milje, 1987

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, stare mame
in babice

MARIJE KEPIC
iz Dvorij pri Cerkljah

se iskreno zahvaljujemo sosedom, vaščanom iz bližnje
in daljne okolice, sorodnikom, prijateljem, znancem za
vsestransko pomoč, izrečena sožalja, darovano cvetje,
vence in denarno pomoč. Posebna zahvala gospodu ka-
planu za lep pogrebni obred. Vsem in vsakemu še en-
krat iskrena hvala.

Žalujoči: mož France in otroci z družinami

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta
in starega očeta

**JANEZA
ERŽENA**

se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in
znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in
spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej se za-
hvaljujemo g. župniku za lepo opravljen obred,
lovcem za spremstvo in tov. Beštru za poslovljni
govor.

VSJ NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči neizprosni resnici, da nas je zapustil naš ljubi ati

PETER JERALA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga imeli radi, mu v času njegove bolezni
pomagali in bili z nami v težkih trenutkih slovesa.

VSJ NJEGOVI

ALPETOUR
HOTEL CREINA

ponovno vabi
na ZABAVNE
VEČERE

vsak petek in soboto
v RESTAVRACIJI
od 20. do 1. ure

Zabaval vas bo
ansambel
SPEKTER

Presenečenja

Rezervacije 23-650

KITARO gibson les paul standard
prodaja ali zamenjam za FENDEY
STATOCASTLEY. Tel.: 80-117, v sobo-
to 17411

Prodaja dolgo belo poročno OBLE-
KO št. 38. Tel.: 68-272 17418

Prodaja stoječo SILAŽO. Naslov v
ogl. oddelku 17425

Prodaja jedilni KROMPIR igor in
desire po 180 din, PEČ za etažno cen-
tralno tvt 23, troja notranja VRATA, lu-
žen hrast, kad kolpasan, vide in WC
škofljo, vse nerabljeno, za 20-odsto-
tkov ceneje. Tel.: 75-820 17440

ZELJE v glavah prodaja. Zgoša
47/a, Begunje 17450

Centralno PEČ, nerabljeno, ribnica
32 KW, brez bojlerja, vgradni ŠTEDIL-
NIK gorenje, rjav (2+2) še zapakiran,
oblogo lužen hrast in rabljen štedilnik
(4 elek. in 2 plin) ugodno prodaja. Tel.:
39-637, po 19. uri 17459

Prodaja leposlovno zbirko NOBE-
LOVCI, 95 knjig, polusnje, za 120 SM,
lahko tudi na obroke. Tel.: 47-237
17462

MACEHE velikocvetne prodaja.
Slavka Marn, F. Barleta 8, Cerklje
17465

Prodaja semenski KROMPIR igor in
OTAVO iz kozolca. Praprotna polica 19
17466

Krzneno JAKNO nutrija št. 36, malo
rabljeno, ugodno prodaja. Ogljed so-
boto in nedeljo po 15. uri. Šilar, Bene-
dikova 34, Stražišče 17471

Prodaja novo motorno ČELADO,
znamke kiwi, črne barve. Tel.: 33-916
17478

Prodaja šest ČRPALK imp np 6 za
centralno ogrevanje ter lesne ostanke
za kurjavo. Mizarstvo Ovsenik, Jezer-
ska c. 108 c, Kranj 17480

Prodaja ZELJE v glavah in drobnih
KROMPIR. Sr. Bitnje 28, Zabnica
17489

Ugodno prodaja italijansko specia-
lno št. 60 in JADRALNO DESKO (un.
Roglej, Britof 396 17497

Prodaja 20 prm bukovih DRV, pol-
suhih in les za ostrešje, dolžina špirov-
cev 7 m. Tel.: 42-471 17503

Prodaja KROMPIR za krmo. Oreho-
vlje 13, Kranj 17506

Ugodno prodaja belo poročno
OBLEKO št. 38-40 s klobukom. Tel.:
38-480 17528

Suha bukova DRVA. Tel.: 69-432
17530

Prodaja silažno KORUZO. Pevno 4,
Škofja Loka 17540

Prodaja diatonično HARMONIKO.
Lado Skopec, Lcg 19, Škofja Loka
17542

gradbeni mat.

Ugodno prodaja strešno OPEKO po
50 din kos. Tel.: 27-040 17523

Prodaja 50² borovega OPAŽA in
300 kosov silikatne OPEKE za fasado,
80 odstotkov ceneje. Mencinger, Zgo-
ša 49 17191

živali

Prodaja BIKCA in TELIČKO simen-
talko, stara 3 tedne. Lahovče 13, tel.:
42-669 17251

Prodaja TELIČKO, težko 160 kg. An-
derle, Smokuč 40, tel.: 80-409 17265

Prodaja TELICO simentalko, 9 me-
secev brejo ali menjam za junca. Čirče
31 17280

Prodaja KONJA, vajenega vseh
kmečkih del. Tel.: 80-538, od 18. ure
naprej 17313

Prodaja KRAVO frizijko s teletom
ali brez. Zg. Bela 37 17321

Prodaja breje KOZE in plemenske-
ga KOZLA. Soklič, Grajska 48, Bled
17344

Oddam lepe PSE ovčarje, stare 7
tednov. Brigita Habjanič, Finžgarjeva
16, Lesce 17363

Prodaja TELICO frizijko, staro 16
mesecev. Partizanska 34, Šenčur
17370

Prodaja TELIČKO simentalko, staro
4 tedne. Trboje 31, Kranj 17393

Prodaja KRAVO s teletom. Sp. Bes-
nica 137 17397

Prodaja 8 tednov stare PRAŠIČKE.
Luže 14, Šenčur 17398

Prodaja KRAVO s teletom. Leše 16,
Tržič 17400

Prodaja 2 breji OVCI (jagenjci). Za-
lelel, Potoče 31, Preddvor 17404

Prodaja 6 tednov starega BIKCA in
teličko simentalko. Voglje 75 17405

Prodaja KRAVO simentalko po dru-
gi telitvi v A kontroli. Selo 20, Bled
17424

Prodaja mlado jalovo KRAVO. Pu-
štal 123 17438

Prodaja 7 mesecev starega PSA
dobermana. Tel.: 66-486 17445

Prodaja 10 dni staro TELICO. Suha
15 17447

Prodaja 3 tedne starega BIKCA.
Janko Kristanc, Sr. vas 13, Šenčur
17468

Ugodno prodaja 9 tednov starega
PSA koker španjela z rodovnikom.
Tel.: 77-477 17473

Prodaja KRAVO simentalko, ki bo
novembra telila, ali menjam za jalovo
goved in konja za vsa kmečka dela ali
menjam za starejšega. Jezerska 98,
Kranj 17491

Prodaja 10 dni staro TELIČKO frizij-
ko A kontrola. Letence 6, tel.: 46-398
17501

Prodaja KRAVO po izbiri. Zapogje
33, Vodice 17502

Prodaja več OVC. Gros, Begunjska
c. 33, Bistrica pri Trzišču 17516

Prodaja 3 mesece starega BIKCA
simentalko. Sr. Bela 29, Preddvor
17520

Prodaja 10 dni starega TELETA BIK-
CA in leseni KOZOLEC 4 okna. Jezer-
ska c. 43 17521

Prodaja 14 dni starega BIKCA.
Struževo 15, Kranj 17535

Prodaja PRAŠIČE, težke 60 kg. Sp.
Briuk 60, Cerklje 17536

stanovanja

Zamenjam trisobno družbeno STA-
NOVANJE s centralno kurjavo za dvo-
inpol sobno brez centralne kurjave.
Tel.: 27-428, po 14 uri 17470

Prodaja samsko SOBO, primerno
za študenta v Ljubljani. Tel.: 82-225
17262

Takoj vseljivo novo opremljeno tro-
sobno STANOVANJE s telefonom od-
dam v Kranju. Šifra: 240 SM na leto in
stroški 17284

Prodaja komfortno enosobno STA-
NOVANJE na Planini najboljšemu po-
nudniku. Tel.: 37-092 17292

V najem vzajem gostinski lokal na
Bledu, Radovljici ali okolici. Naslov v
ogl. oddelku 17263

Andrej Karlin iz Škofjeloške Plevne

Zrezki so na zadnjem mestu

Škofja Loka, 14. oktobra — Po skoraj desetih mesecih so se danes spet odprla vrata najslavnejše škofjeloške gostilne. Plevna, ki je že več kot sto let znana po dobri postrežbi, ima novega lastnika. Andrej je odločen, da bo obdržal tradicionalno dobro hrano, pripravlja pa tudi marsikaj novega.

Po več mesecih ugibanj, kaj bo s Plevno, so se vrata gostilne danes spet na široko odprla. Na široko za vse, ki imajo radi dobro hrano, izbrana vina, dobro postrežbo. Malo manj na široko pa za tiste, ki hodijo v gostilne le zato, da popivajo, da zapravljajo čas. Najstarejši Karlinov sin Andrej, ki je gostilno prevzel za očetom in mamo, načrtuje, da bo že prihodnje leto ob gostilni odprl tudi pivnico. »Sto deset let je, odkar stoji gostilna Plevna. Ljudje so se je navadili, pa tudi vsi rodovi domačih otrok smo vajeni gostilniškega dela. Sam imam tudi dosti volje in idej, zato sem sklenil, da gostilno obnovim, da zaposlim kuharja in na-

takarico, da izboljšam že sicer dobro ponudbo, hkrati pa tudi s slikarskimi razstavami, ki jih bom pripravljali vsak mesec, popestrim ponudbo. Kot prvi razstavlja Dušan Engelsberger, ki mi je pripravil tudi načrt za pivnico. Ta bo narejena v slogu nekakšnih tavern, vanjo pa naj bi hodili gostje na kozarec pijače, na sladole, na pogovore. Tako bi bila lahko sedanja gostilna namenjena le tistim gostom, ki bi prišli na kosilo, malico, večerjo.«

Plevna je znana po tradicionalni kmečki pojedini, po kračah, po gibanici.

Kaj še pripravljate? »Sprva sem načrtoval, da bi gostom ponudil predvsem stare loške jedi. Prijatelji so mi to odsvetovali, saj se pri nas ustavljajo zelo različni gostje, z zelo različnimi željami. Tako bomo ponujali vse, od ribjih jedi, školjk, do domačih specialitet, žgancev, žolce, pozimi pa tudi sezonske specialitete, kot je šunka v testu, pečenice, repa in podobno. Dobro sem se založil tudi z divjačino, s konjskim mesom, pa tudi domačim vinom. Vem, da le dobra ponudba hrane privabi v gostilno goste, kakršnih si želimo.«

Kakšnim gostom najraje strežete?

»Zelo vesel sem majhnih skupin, družb, ki pridejo k nam zato, da bi kaj dobrega pojedli in popili. Rad jim svetujem, rad jim priporočam tisto, kar vem da je tisti dan sveže na zalogi. Čeprav imam na jedilnem listu vseh vrst jedi, najraje postrežem s specialitetami. Zrezki vseh vrst so pri nas na zadnjem mestu, seveda pa jih z veseljem pripravljamo. Nič kaj ugledno pa se mi ne zdi, kadar pridejo v gostilno različni poslovneži, ki jih pripeljejo vodilni delavci, pa ti vodilni delavci ne znajo pravilno uporabljati pribora, ne znajo pravilno izbirati pijač k jedem, ne pustijo pa, da bi jim svetoval.«

Znano je, da je Plevna poleg Homanove restavracije ena redkih gostiln, ki je odprta tudi ob nedeljah in praznikih. Bo tako tudi sedaj? »Mislim, da so se gostje navadili takšnega urnika in tudi sam vztrajam, da je gostilna ob nedeljah odprta. Imel pa sem velike težave, ko sem iskal kuharja in natakario, saj jih za delo ob nedeljah skoraj ni dobiti, pa tudi če jim dobro plačaš.«

V. Stanovnik

Boljši sejem

Kranj, 16. oktobra — Na Titovem trgu se bo danes ob 13. uri začel veliki boljši sejem, ki ga ob Tednu otroka za malčke prireja občinska zveza prijateljev mladine. Organizatorji pričakujejo veliko otrok, ki imajo doma odvečne igrače, oblačila, ki so jih prerasi, neštetokrat prebrane stripe in podobno. Starši naj jim stvari, ki so jih pripravljene prodati, ocenijo, nato pa naj jih otroci prinesejo in ponudijo na stojnicah. Mali prodajalci in kupci, vidimo se torej danes popoldne.

FOTO REPORTAŽA

FOTO: G. ŠINIK

Štirinožci pred tekmo

Priden, bravo!

Naklo, 14. oktobra — Na nogometnem igrišču v Naklem so danes popoldne urili svoje štirinožce domači kinologi skupaj z gosti iz Kinološkega društva Ljubljana. Pripravljali so

se namreč na finalno republiško tekmovanje šolanih psov, ki se bo začelo v soboto, 17. oktobra ob sedmih zjutraj. Poleg gostiteljskega moštva bo tekmovalo še sedem slovenskih kinoloških društev iz Maribora, Žalca, Slovenske Bistrice, Ljubljane, Krjima, Ptujja in

Spopad srboritežev

Mojca in Feit, prijateljstvo, ki mu ni para.

Murske Sobote. 32 tekmovalcev v skupini A in B (v prvi so psi, ki že veliko znajo, v drugi tisti manj večji) se bo pomerilo v vajah poslušnosti, sledenja in napada ter obrambe.

Sobotni dogodek na nogometnem igrišču v Naklem bo nedvomno vreden ogleda, zlasti še, ker domačini pričakujejo zmago enega od štirih tekmovalcev iz Naklega. Do tedaj pa nekaj slikovnih utrinkov z današnje vaje.

D. Ž.

GLASOVA ANKETA

Pšenico samo zase

Kranj, 14. oktobra — Za jesensko setev je še vedno čas, čeprav je slabo vreme marsikomu preprečilo, da tega opravila še ni naredil. Ko se o jesenski setvi pogovarjamo s kmeti, pravijo, da so zanjo pripravljani, da imajo seme in gnojila, vendar je vedno več pritožb na račun neuskajanih in nizkih cen kmetijskih pridelkov. Zato marsikje že peša volja, da bi določen pridelek, med drugim tudi tako opevano in vzpodbujano pšenico, sploh še pridelovali. V glavnem samo zase, za živino in kruh, ker je tako še največ od nje, zatrjujejo.

Sicer pa so trije gorenjski kmetje takole pripovedovali o jesenski setvi.

Anton Kristan iz Srednje vasi pri Senčurju: »Dobrih pet hektarov obdelovalne zemlje imam. Veliko ni in se ukvarjam v glavnem s semenskim krompirjem in živinorejo. Nekaj časa sem gojil tudi škrobni krompir, pa se ga ne spleča več pridelovati. Jeseni ne bom nič sejal, tudi pšenice ne, saj se ne spleča. Nima cene. Prihodnje leto bo komaj kaj višja kot letos. Tudi živina nima cene in se trenutno še najbolj spleča pridelava krompirja. Upam, da bom vse-

ga prodal, le poskrbeti bo treba, da ne bo zmrnil.«

Tone Rozman s Praprotnice Police: »Osem hektarov obdelovalne zemlje imamo in v glavnem se ukvarjamo z vsem. Vsakega po malo imamo, še največ je repe, ki jo gojimo in kisamo za prodajo. Ko bo vreme, bomo začeli sejati. Kilogram pšenice je 300 dinarjev, kar je domo imeli v glavnem za dom: za naš kruh in za druge potrebe. Proizvajati jo za prodajo, pa se ne spleča.«

Anton Gros z Žej: »Na osmih hektarih obdelovalne zemlje pridelujemo v glavnem zelje in krompir, ukvarjamo pa se tudi z živinorejo. Letina je bila še sorazmerno dobra, le s cenami in razmerji med njimi nisimo zadovoljni. Inflacija požira kmetov denar. Jaz pokasiram za celo leto in ta denar je vedno manj vreden. Mleka se ne spleča proizvajati. Živino imamo v glavnem samo zaradi gnoja. Sejal bom v glavnem za dom. Prej deset let nisimo imeli pšenice, ker so imeli v Senti dobro moko, sedaj pa jo sejejo. Mislim pa, da bi zvezna vlada naredila manj škode, če bi o nizki ceni močala, kot da jo je objavila. Marsikdo bi pšenico še sejal, ko pa je zvedel za ceno, pa je ne bo.«

J. Košnjek

Požar v Exotermu pojasnjen

Polica pri Naklem, 13. oktobra — Komisija UNZ iz Kranja je ugotovila, kaj je zakrivilo ponedeljkov požar in eksplozijo v stari mešalnici Exoterma v Naklem. Zmes lunckerita, ki jo v tem obratu izdelujejo za barvno in črno metalurgijo, je bila vlažna in se je sprijela v ceveh dozirne naprave. Zaradi trenja je prišlo do vžiga, nato pa še do eksplozije. Gmotno škodo na objektu so ocenili na 500 milijonov, nadaljnjih 173 milijonov dinarjev pa bodo imeli zaradi izpada proizvodnje.

D. Z.

Štirje Kranjčani bodo tekli na Sardiniji

Kranj, 14. oktobra — Jutri ob 8. uri bo na Sardiniji start najboljših evropskih supermaratoncev na 200 kilometrov dolgi progi. Preteči morajo od juga na sever cel otok Sardinije. Med temi, ki bodo skušali doseči kar najboljšo uvrstitev, so tudi štirje Kranjčani. To so: Dušan Mravlje, lanski zmagovalec tega maratona, Franci Kavčič, ki je bil lani tretji, Milan Klemenčič in Pavel Močnik, ki bosta letos prvič pretekla Sardinijo.

Pavel Močnik se je dobro pripravil za ta maratonski tek. Prav zato je izpustil preteklo nedeljo tudi tek za pokal Varaždina, ki je bil na tem lani prvi. Da se lahko udeleži tega maratona, so mu priskočili na pomoč v njegovi delovni organizaciji Gradbi-nec, Planiki, Adrii Airways, ZTKO Kranj in drugih delovnih organizacijah v občini. Vsi so željni tega nastopa, saj bodo reprezentirali občino Kranj, Slovenijo in celotno Jugoslavijo.

D. H.

NESREČE

Avto s ceste

Lahovec, 13. oktobra — Zjutraj ob pol šestih se je na cesti v bližini Lahovč ponesrečil 32-letni Darko Zupan, doma iz Senčurja. Na ravnem, preglednem delu ceste je njegov mercedes zaneslo s ceste v drevo. V nesreči je bil voznik hudo ranjen in so ga odpeljali v jeseniško bolnišnico, avto pa je bil docela uničen. Gmotna škoda je ocenjena na 5 milijonov.

Prehitro v ovinek

Praprotno, 14. oktobra — Pri kamnolomu pred Praprotnim se je zgodila prometna nesreča, v kateri je bil huje ranjen Peter Hartman, star 38 let, s Suhe. Hartmanov avto je zaradi neprimerne hitrosti nenadoma zaneslo v desno, nato je hitro odvil v levo. Na levi strani ceste je zadel v bok avtomobila, ki ga je nasproti pripeljal Martin Koščak, star 38 let, s Podlubnika. Hartmanov avto je po trčenju vrglo s ceste. Ranjenca so odpeljali v

ljubljski Klinični center. Škoda na razbitih avtomobilih znaša 3 milijone.

Odpadlo kolo

Jepra, 13. oktobra — V ljubljanski Klinični center so odpeljali hudo ranjenega voznika fička, 39-letnega Janeza Sonca iz Kranja. Ponesrečil se je na Jeprci, ker je nenadoma odpadlo zadnje kolo pri avtomobilu in ga potegnilo s ceste.

D. Ž.

Legla pod tovrnjak

Senčur, 13. oktobra — Silno se je začudil voznik tovrnjaka V. Z., ko je hotel odpeljati izpred gostilne na Jami v Senčurju, pa je nenadoma začutil, da je nekaj povozil in zasilal krik. Pod kolesi tovrnjaka je uzrl 59-letno Angelo K., ki se ga je napila, potem pa s samomorilskimi nameni ni legla pod tovrnjak. Ni ji uspelo, čeprav so jo, misleč, da je hudo ranjena, odpeljali v bolnico na Jesenice. Od tam so jo hitro odpustili, češ da ji ni hudega.

od 12. do 24. 10.

dnevi svilanita
V KOKRI

VELIKA IZBIRA KOPALNIH PLAŠČEV IN BRISAČ
ŠALI, RUTE IN KRAVATE ZA VSAK OKUS

blagovnica
Tina

Kokri

blagovnica
Globus

camping I. kat.
šobec
LESCE

TELEVIZIJA LJUBLJANA IN TURISTIČNO
DRUŠTVO LESCE VABITA NA
PODELITEV TURISTIČNEGA
NAGELJNA ZA LETO 1987

V KAMPU ŠOBEK V NEDELJO, 18. OKTOBRA, OB 14. URI

ČAKA VAS OBILO ZABAVE